

KYLKIRAUTA

Maanpuolustuksen ja johtamisen erikoislehti

2/2000

1955

65

2000

TEKLA

TEKNISEN TIEDONHALLINNAN EDELÄKÄVIJÄ

Kehitämme vaativia johtamis-, valvonta- ja suunnittelujärjestelmiä puolustusvoimien, metsäteollisuuden ja telekommunikaation tarpeisiin. Toimintamme keskeisiä osaamisalueita ovat:

- asiakkaan järjestelmävaatimusten ymmärtäminen
- teknologian tuntemus
- paikkatietoon perustavat johtamis- ja valvontajärjestelmät
- kehittyneet suunnittelujärjestelmät
- operatiiviset tietojärjestelmät

Toimintamme perustana on pitkäaikainen ja luottamuksellinen yhteistyö ja asiakkaan tarpeiden syvälinen ymmärtäminen.

Ottakaa yhteys - kerromme lisää.

Tekla Oyj, Projektit
Stefan Sivaro
Koronakatu 1, 02210 ESPOO
p. (09) 8879 403, gsm 040 532 3155, fax (09) 8879 533
stefan.sivaro@tekla.com

www.tekla.com

Arvioinnin kohteena

Sana arviointi herättää meistä useimmissa kielteisistä tunteista. Liittyhän siihen käytäntöön vietyinä monia asioita, jotka kertovat paljon arvioinnin kohteesta. Kuitenkin meitä kaikkia on arvioitu eri tavoin aina siitä asti, kun vedimme ensimmäisen kerran keuhkomme täyteen ilmaa ja kerroimme ympäristölle tuntemuksistamme.

Koulussa meitä arvioitiin opettajien toimesta ja omassa sotilasyhteisössämme olemme kehittäneet yksilöiden jononmuodostuksesta taiteenlajin vailla vertaa. Kaikki ovat tämän hyväksyneet - toiset tosin aika ajoin hampaataan kiristellen. Arviointi on ollut turvallista aina niin kauan, kun se on voitu liittää yksittäiseen ihmiseen tai pienryhmään. Yksilöitä on pyritty kannustamaan eteenpäin ja yleensä kaikki on tapahtunut myönteisen hengen vallitessa.

Mutta mitä on se arviointi, jota yhteiskunnassa tällä hetkellä peräänkuulutetaan. Pelkistetysti ilmaistuna kyse on siitä, kuinka julkisvallan tulisi käyttää keräämiään verovaroja. Tämä arviointi on käymässä entistä kiihkeämmäksi sen myötä, kun taloudellinen laskukausi tekee tuloaan ja yhteiskuntamme ikärakenne muuttuu. Arvioitavana ovat kaikki ne tahot, jotka nauttivat valtion budjettirahoitusta, eikä puolustusvoimat tee asiassa poikkeusta.

Kokonaisuuteen kohdistuvan arvioinnin edellytyksenä on, että ulkopuoliset saavat asioista riittävän selkeän kuvan ilman mittavia selvittelyjä. Käytännössä tämä tarkoittaa sellaista läpinäkyvyyttä, mihin ei olla perinteisesti totuttu suomalaisessa valtionhallinnossa. Ainahan toki on avoimuutta julistettu, mutta sille on useimmissa tapauksissa luotu itselle mieluinen sisältö. Tämä tarkoittaa pelkistetyksi sitä, että avoimia on oltu niissä asioissa, jotka katsotaan riittävän vaarattomiksi myös muiden tarkastella.

Läpinäkyvyyden sisältö on jotain muuta. Tähän suuntaan eteneminen tarkoittaa todellista avautumista aina olemassaolon oikeutuksen peruslähtökohtia myöten. Matka ei ole kaikilta osin miellyttävä, sillä nouseehan tällöin päivänvaloon myös

sellaisia asioita, jotka itse kukin pitäisi mieluummin omana tietonaan. Toisaalta ympäröivä yhteiskunta edellyttää läpinäkyvyyttä myös ylläpitämättään sotilasyhteisöltä, joten onko olemassa muita vaihtoehtoja?

Oma käsitykseni on, ettei vaihtoehtoja juurikaan ole. Kehitystä voidaan toki hidastaa, mutta vaarana on, että toimimme pitkällä aikavälillä oman etumme vastaisesti. Julkinen arviointi, mitä erilaisimmissa muodoissaan, on tullut jäädäkseen suomalaisen valtionhallintoon ja jatkossa se toiminee yhä enemmän poliittisten priorisointipäätösten perustana. Tässä leikissä, jos missä, on vaarallista jäädä tuleen makaamaan.

Kylkiraudan 65 ilmestymisvuoden aikana suomalainen kadettiupseeri on kokenut monia erilaisia aikakausia. Sotien koettelemuksista edettiin kylmään sotaan, totuteltiin Euroopan mullistuksiin viime vuosikymmenellä ja nyt ollaan vastatusten lisääntyvien kansainvälisten haasteiden kanssa. Tässä ajassa ja etenkin huomiossa on tärkeää ymmärtää yhteisömme riippuvuus meitä eteenpäin kuljettavista voimista. Toimintamme jatkuva julkinen arviointi ei ole pahasta, vaan auttaa kohtamaan paremmin Isänmaamme meihin kohdistamat odotukset.

Marco Krogars
marco.krogars@kadettikunta.fi

Herrat kadettiupseerit ja arvoisat Kylkraudan lukijat

Kiitän mahdollisuudesta saada tervehtiä Kadettikuntaa ja kadettiupseereita. Tunnen suurta mielihyvää voidessani toivottaa Kylkraudalle ja sen toimituskunnalle onnea 65. lehden ilmestymisvuoden johdosta.

Tänä 2000-luvun ensimmäisenä vuotena on ollut paljon tilaisuuksia, jotka muistuttavat meitä historiamme vaikeista hetkistä. Aivan ensimmäisenä nousivat mieleen Talvisotamme päättymisen 60-vuotismuistotilaisuus sekä monet sotaveteraanitilaisuudet.

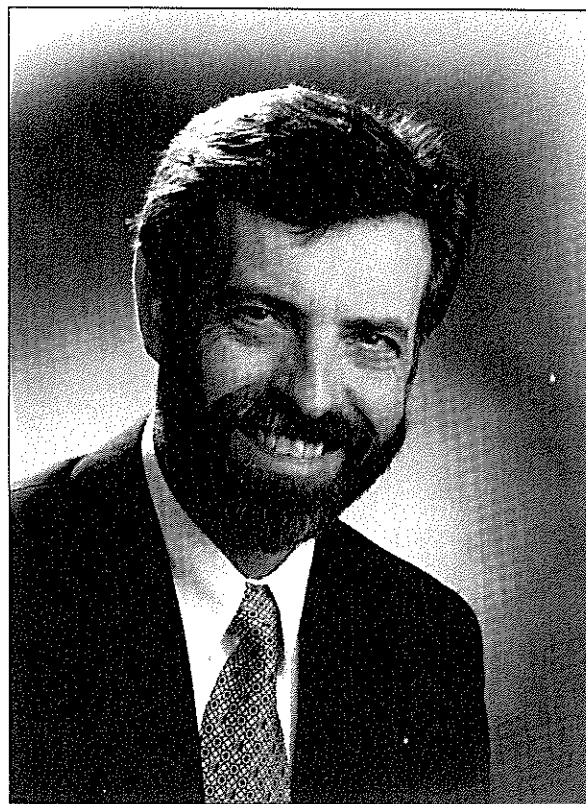
Menneet ajat vaikuttavat edelleen väkevänä mielissämme. Vanhempien sukupolvien kokemuksista ponnistaen teemme uutta historiaa tuleville jälkipolville koko ajan. Olemme saaneet seurata uuden ajan koittoa. Kylmän sodan rakenteiden murtumisen myötä edessämme on nyt aivan uudenlainen Eurooppa. Euroopan unionin jäsenenä Suomi on ollut ja tulee edelleen olemaan yhtenä tärkeänä vaikuttajana Unionin edelleen kehittämisessä. Esimerkiksi eurooppalainen puolustuspolitiikka on kehittynyt sellaisella nopeudella, jota tuskin kukaan olisi kyennyt ennustamaan. Uudet tuulet puhaltavat maailmassamme kaikilla suunnilla. Myös kadettiupseeristö on saavuttanut erään uuden vaiheen. Upseerin ammatti ei ole enää pelkästään miehille kuuluva ammatti. Puolustusvoimain lippujuhlapäivänä Tasavallan Presidentti nimitti virkaansa maamme ensimmäisen naispuolisen upseerin.

Kadettiupseeristolla on koko itsenäisyyden ajan ollut ratkaisevan tärkeä osuus valtakuntamme turvallisuuden rakentamisessa. Upseeri kehittää turvallisuuttamme aloittaen palveluksensa nuorena yliluutnanttina kouluttamalla varusmiehiämme ja myöhemmin esikunta-, rauhanturva- ja komentajatehtävissä. Uran myöhemmissä vaiheissa korostuu vaikuttajan ja jopa päättäjän asema turvallisuuspolitiikan alalla. Upseerin ammatti on vaativa ja monimuotoinen. Upseerilta vaaditaan monenlaisia tietoja ja taitoja.

Kadettiupseeria voidaan hyvällä syyllä pitää julkisuuden henkilönä, joka esiintymisellään välittää alaisilleen ja kansalaisille sekä omia että edustamansa organisaation arvoja. Johtajana hän toimii aina esimerkkinä ja tien näyttäjänä, joka edellyttää hyvää ammattitaitoa sekä ihmisten huomioonottamista ja yksilön kunnioittamista.

Toivotan suomalaisille upseereille, Kylkraudalle ja sen lukijakunnalle parasta onnea ja menestystä tulevaisuuden tehtävissä.

Jan-Erik Enestam
Puolustusministeri

Hyvät kadettiupseerit

Viime vuosikymmen oli Euroopassa suurten mullistusten aikaa. Kylmä sota päättyi ja sen seurauksena kriisin ja sodan kuva muuttui dramaattisesti. Ennen niin vakaassa Euroopassa epävarmuus lisääntyi. Tavallaan tulimme lähemmäs tilannetta, joka vallitsi Euroopassa Kylkiraudan ensimmäisen numeron ilmestymisen aikaan touku-kuussa vuonna 1935.

Ensi kertaa sitten toisen maailmansodan päättymisen on tullut tarpeelliseksi miettiä eurooppalaista kriisinhallintaa. Meidän olisi tärkeintä oivaltaa, että parhaiten Suomen ja sen kansalaisten etuja ajetaan toimimalla osana eurooppalaista yhteisöä varsinaisissa kriisipesäkkeissä, kuten Balkkaniilla. On ensiarvoisen tärkeää, että kriisit saadaan padottua siten, että ne eivät pääse uhkaamaan meidän turvallisuutta ja hyvinvointia. Olemalla riittävällä panoksella mukana eurooppalaisessa kriisinhallinnassa takaamme myös sen, että mahdollisen kriisin sattuessa Suomen lähialueella, emme ole yksin.

Päätöksen kriisinhallintaan osallistumisesta tekee aina valtiovalta, olettaen puolustusvoimien täyttävän sille annetun tehtävän. Tämä edellyttää henkilöstöltä sitoutumista valtiojohdon linjausten toteuttamiseen. Etenkin uuden operaation alkuvaiheessa kantahenkilökunnan asema ja valmius osallistua eri tehtäviin on keskeinen.

Yhteiskunta ja sen rakenteet kehittyvät tänä päivänä vauhdilla, jota ei muutama vuosikymmen sitten osattu edes aavistaa. Puolustusvoimissa ei voida jäädä juoksuhaaraan makaamaan, vaan meidän on kehityttävä muun Suomen ja Euroopan mukana. Tästä on hyvänä osoituksena vuonna 1997 käynnistynyt puolustusvoimien rakennemuutos, joka on keskeisiltä osiltaan saatu onnistuneesti toteutettua. Kiitos teille kaikille sen eteen tekemästänne arvokkaasta työstä. Vuoden 2001 tarkistuspuolesta tarkastellaan tehtyjen päätösten toteutumista sekä tarvittaessa tarkennetaan vuoden 1997 selonteon linjauksia.

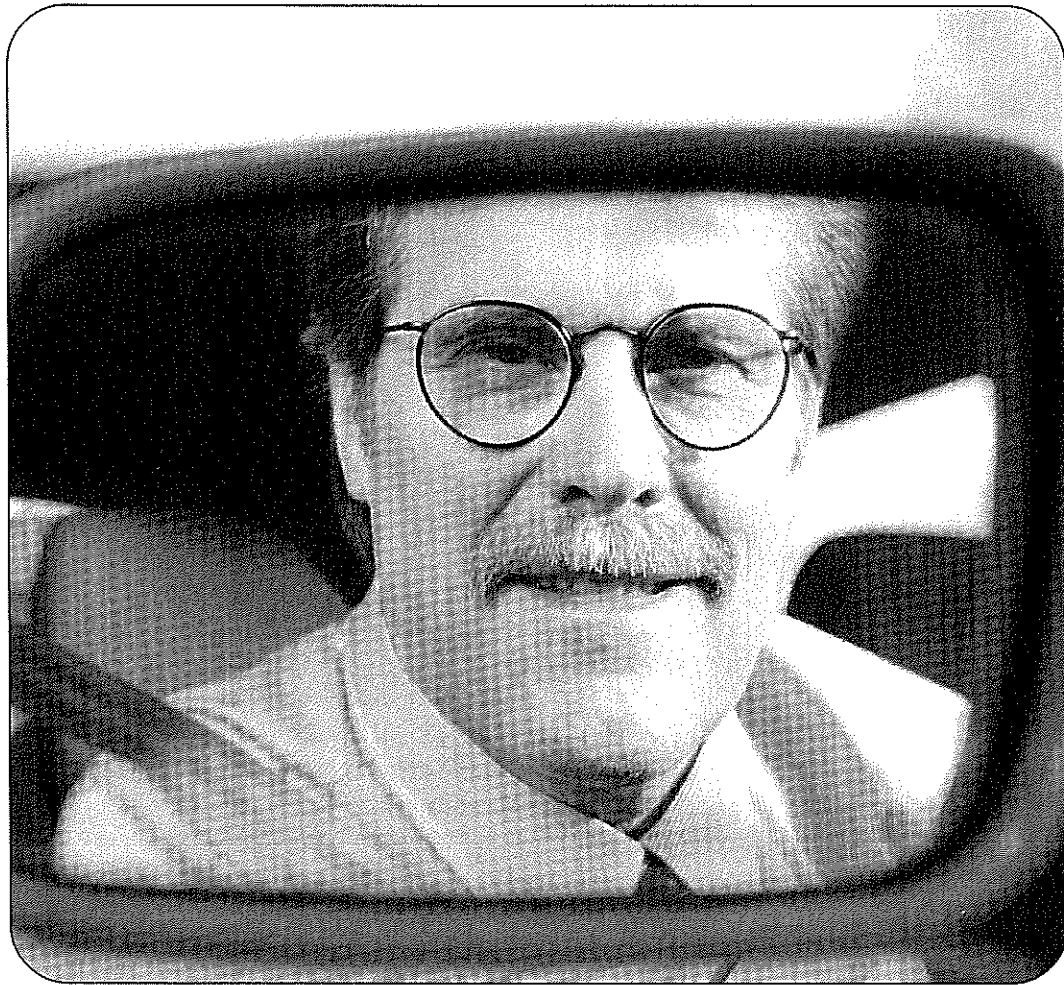
Kiitän Kadettikuntaa sen tekemästä arvokkaasta maanpuolustustyöstä sekä onnittelten Kylkirautaa sen ilmestyttyä 65 vuotta.

Gustav Hägglund

Kenraali

Puolustusvoimain komentaja

“Lunastusturvan ansiosta
sain tuliterän auton
entisen 3-vuotiaan tilalle”

Omistatko uuden, enintään 3-vuotiaan auton? Joko autossasi on Täyskas-
kon lisäksi uusi edullinen Lunastusturva? Jos on, saat lunastukseen mene-
vän autosi tilalle uuden samanlaisen auton! Jos ei ole, poikkea konttoriim-
me, soita puhelinpalveluumme 0800 9 2468 tai näppäile www.sampo.fi

Turvaamme
SAMPO

Rajavartiolaitoksen päällikön tervehdys

Suomalainen kadettiupseeri - palvelipa tämä ulkoisen tai sisäisen turvallisuuden kentällä - on aina tuntenut työskentelevänsä kutsu-
mustehtävässä. Yhteinen arvopohja, yhteinen peruskoulutus ja niihin liittyvien perinteiden kunnioittaminen ovat olleet omiaan tiivistämään aatteellisesti pienen maan upseerikuntaa ja yhdistämään sen eri sukupolvia toisiinsa.

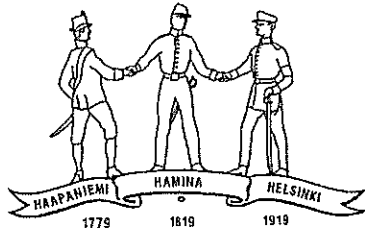
Nykyajan tiedotus- ja viestintämaailmaa voidaan pitää eräänlaisena taistelukenttänä, jossa pitkällä aikavälillä pärjää ainoastaan suunnitelluilla liikkeillä. Tässä mielessä peräti 65 vuotta ilmestynyt Kylkirauta ansaitsee erinomaisen arvosanan. Tänä päivänä Kylkirauta on aikaansa ja varsinkin johtamisen eri kehityskulkuja asiantuntevasti seuraava lehti, jota tiedän myös korkeiden yritysjohtajien ja poliittisten päättäjien lukevan huolella. Näin ei asianlaita ole aina ollut. Muistan hyvin upseerikuntaan ja samalla myös sen lehteen kohdistuneet paineet muutama vuosikymmen sitten.

Kun nyt tervehdin 65-vuotiasta Kylkirauta -lehteä tiedän samalla välittäväni koko rajavartiolaitoksen upseerien menestyksen toivotukset lehden kautta myös kaikille kadettitovereille. Suomalaiset kadettiupseerit tarvitsevat turvallisuuden kaikilla sektoreilla toimiessaan Kylkirautansa myös tulevaisuudessa.

Hannu Ahonen

Kenraaliluutnantti
Rajavartiolaitoksen päällikkö

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n jäsenlehti
vuodesta 1935, N:o 206, 2/2000
ilmeistyy neljä kertaa vuodessa
painos 6000 kappaletta

Päätoimittaja

Marco Krogars
Komentajakapteeni, HTT
Maanpuolustuskorkeakoulu
Johtamisen laitos, PL 7
00861 HELSINKI
Puh. 040 739 9850
marco.krogars@kadettikunta.fi

Tilaukset, osoitteenmuutokset ja laskutus

Marjukka Lehtinen
Puh. 09-490759
Fax. 09-446262
marjukka.lehtinen@kadettikunta.fi
Kadettikunnan toimisto
Eino Leinon katu 12 E 64
00250 HELSINKI

Ilmoitusmyynti

Kadettikunta ry
Sabina Krogars
Puh. 040 572 3577
sabina.krogars@kadettikunta.fi

Toimitusneuvosto

Tomi Nurminen, pj
Jukka Haltia
Kari F Jääskeläinen
Marco Krogars
Pekka Rapila
Tapio Skog

Tilauhinnat

Vuosikerta 120 mk
Irttonumero 35 mk

Ulkoasu

Ankkurikustannus Oy

Painopaikka

Uusimaa Oy, Porvoo 2000
ISSN 0454-7357

Seuraava numero

Seuraavaan numeroon tarkoitetun
materiaalin on oltava toimituksessa
20.8.2000 mennessä.

Aineisto pyydetään toimittamaan
digitaalisessa muodossa.

Kotisivut: www.kadettikunta.fi

sisältö

Pääkirjoitus	1
Tervehdykset	2
Näkymiä	7

artikkelit

Kirjallinen tieto upseerin ammatissa.....	8
Puolustusvoimien asiakirjahallinto	14
Arvot upseerin arkipäivässä.....	18
- yliluutnantin arkipäivä	19
- kapteenin arkipäivä	20
- majurin arkipäivä.....	22
- everstiluutnantin arkipäivä	23
- everstin arkipäivä	25
Arvot vuorovaikutuksena	26

toiminta

Pääsihteerin palsta.....	28
Kesäkauden toiminta	30

ajankohtaista

Kurssien kuulumisia, tapahtumia ja kirja-arviot.....	34
Constantem decorat honor	60
Kolumni	63
Im memoriam.....	64

Muutoksen johtaminen

O sallistuin Euroopan maavoimien komentajien konferenssiin, missä käsiteltiin muutoksen johtamista. Asevoimathan ovat kaikkialla Euroopassa suurten muutosten kourissa. Konferenssi kirvoitti ajatuksia omiin tarpeisiimme.

Upseeri johtaa usein muutosta. Sitä pidetään vaikeana, koska vaakakupeissa ovat perinteiden ja totuttujen toimintatapojen vaaliminen tai niiden hylkääminen ja korvaaminen uusilla. Kaikkein vaikeinta on oman organisaation lakkauttaminen tai voimakas supistaminen.

Olosuhteiden muuttuminen edellyttää kuitenkin uusia ratkaisuja. Jos nyt katsomme puolustusvoimien kokoonpanoa itsenäisyyden alkuvuosilta, pidämme itsestään selvänä ettei siitä juuri mitään ole enää jäljellä. Kuitenkin jokaisen muutoksen tekeminen on vuosien saatossa ollut vaikean prosessin tulos ja monia epäonnistuneitakin muutoksia on tehty. Usein muutoksia on vastustettu. Mutta mitä olemme oppineet muutoksen johtamisesta?

Rauhanaikainen muutoksen johtaminen eroaa sodan ajan johtamisesta. Kun sodan aikana on kyettävä tekemään nopeita päätöksiä epävarmoinkin perustein, rauhan aikana siihen ei pitäisi olla aihetta. Itse johtajuudelle vaatimukset ovat kuitenkin samat.

Muutokseen on aina oltava syyt ja ne on myös kyettävä perustelemaan. Parhaiten tämä tapahtuu, jos organisaatio itse ne löytää. Tulevaisuuden vision selkeätä hahmottamista korostetaan muutoksen johtamisessa.

On tunnustettava se tosiasia, että työyhteisö on yleensä hyvin sitoutunut siihen mitä se tekee ja työskentelee siksi motivoituneesti. Tämähän on toimintamme vahvuus. Muutoksen johtamisen perusvirheitä on väheksyä tätä, väittää työskentelyn olevan epätarkoituksenmukaista ja sen jälkeen moittia työntekijöitä muutosvastarinnasta.

Muutoksen johtamisen ikuisia kysymyksiä on, pystyykö organisaatio itse tekemään vaikeita muutoksia, vai tarvitaanko siihen aina viileä ulkopuolinen. Yksiselitteistä vastausta ei liene, mutta uskon oikein johdettuna organisaation omaan kykyyn ja

siten saataviin parempiin tuloksiin. Avainkysymys on saadaanko henkilöstö aidosti sitoutumaan muutokseen ja työskentelemään innolla sen toteuttamiseksi. Ilman aitoa sitoutumista voidaan tuhata mittaamaton määrä henkistä energiaa ja luovuutta.

Sitoutuminen on mahdotonta ilman koko organisaation kattavaa kunnollista keskustelua, jossa mielipiteille annetaan arvoa. Yhdysvaltain maavoimien komentaja kenraali Shinseki kertoi, että heillä maavoimien suuressa muutosprosessissa jopa puoliset sisällytettiin mukaan tähän keskusteluun. Keskustelussa on aina erilaisia mielipiteitä. Eri mieltä oleminen ei ole epälojalisuutta.

Suurten muutosten ja uusien periaatteiden tulisi perustua tutkitulle perustalle. Tähän meillä sotilailla ei kuitenkaan ole vahvaa perinnettä, sillä nopean päätöksenteon välttämättömyys hallitsee usein ajattelua. Mitä laajakantoisempi asia on, sitä perusteellisemmin ja monipuolisemmin sitä on aina tarkasteltava.

Muutoksen johtamisessa tarvitaan selkeitä päätöksiä osana kokonaisprosessia. Ne on perusteltava ja myös niistä on oltava valmis vastaamaan kysymyksiin. Aito sitoutuminen tapahtuu vain tällä tavoin, pelkällä käskemisellä se ei toteudu. Keskustelua ei sotilasyhteisöissäkään ole syytä pelätä, koska sotilaita joka tapauksessa toteuttavat johtajan tekemän päätöksen, miellytti se tai ei.

Erityisesti muutosta on johdettava edestä. Yleensä se tarkoittaa vaikeiden tilanteiden kohtaamista henkilökohtaisesti ja asioiden perustelemista kasvokkain. Johtaminen edestä ei ole vain sodan ajan käsite.

Kadettikunnan eräänä päämääränä on tukea upseerien kasvua johtajana ja koko johtamiskulttuurin kehittämistä. Kylkirauta on tässä työssä keskeinen väline. Yllä olevat ajatukset antanevatkin aihetta jatkokeskusteluun.

Heikki Tilander

Kirjallinen tieto

upseerin ammatissa

Upseeri on käytännön mies. Tämän toteamuksen meistä itse kukin on kuullut virkaurallaan usein. Mutta mikä on se vastakohta, johon käytännöllisyyttä aina verrataan? Kutsuttakoon sitä vaikkapa teoreettiseksi tiedoksi, jota ”kirjanopineet” julistavat. Tässä artikkelissa eversti Veli Pernaa kuvaa osuvasti, miten väärässä ovat ne, jotka puhuvat käytännön ja kirjallisen tiedon vähäisistä yhtymäkohdista. Ilman kirjallista tietoa ei yksinkertaisesti ole toimivaa käytäntöä edes puolustusvoimissa.

Jos vilkaistaan suomalaisen upseerijattelun perinteisiin, tulee otsikosta etsimättä mieleen tietty vastakohtaisuus: ennen vanhaan kirjatieto ei kuulunut upseerin imagoon. Se oli miltei suoranainen vastakohta sekä ns. sotilaallisuudelle että sotilaan ammattitaidolle. Kirjallinen tieto oli ”kirjaviisautta”, johon ei ollut luottamista. Upseerin tuli olla suorasukainen käskijä, ei mikään jahkailija. Tällainen asenne oli yleinen esim. silloin, kun itse valmistuin upseeriksi 50-luvun puolivälin paikkeilla.

Ehkä onkin paikallaan hieman tarkastella kyseisen ajan upseerikoulutusta, koska hyvällä syyllä voidaan katsoa, että juuri kadetteihin pyrittiin juurruttamaan senhetkisen ammattijattelun kulmakivet. Korostettakoon, että kyse on historiallisesta katsauksesta; ajat muuttuivat myöhemmin kovasti ja upseerikoulutus niiden mukana. Kehityksen myötä tultiin myöhempinä vuosikymmeninä aivan eri maailmaan, mutta se on taas toinen juttu.

Jos siis hypätään 50-luvun upseerikoulutukseen, voidaan ajankohdan ammattiupseerien hiostami-

sesta nostaa esiin kolme hallitsevaa tekijää: kurin ylikorostaminen, nousujohteisen koulutusperiaatteen puuttuminen ja kolmanneksi kirjallisen opetusmateriaalin miltei täydellinen puuttuminen.

Mitä tulee kurin ylikorostamiseen, oli kyse asiasta, jota meidän aikamme on erittäin vaikeaa perustella tosiasioilla. Nykysuomalainen tietää, että me saamme maanpuolustustahdon jo äidinmaidossa; kuinka on perusteltavissa se väite, että juuri suomalainen sotilas tarvitsee korostettua kuria? Emmehän me ole italialaisia...

Sotien kertomaa

Pari vuotta sitten julkaistiin kyselytulos, joka oli saatu haastattelemalla viime sotien veteraaneja. Siitä voidaan todeta, sotilaskuri (jolla kyselyssä ilmeisesti tarkoitettiin ns. ”rähinäkuria” eikä peruskuria, jonka veteraanit sinänsä hyväksyivät) saa kaikkein pienimmän painotuksen vastausvaihtoehtoissa. Miksi tätä asiaa ei ole esitetty aikaisemmin julkisuudessa? Todettakoon, että tässä ei ole kyse jälkivii-saudesta; tämä tieto on ollut veteraanien muistissa sotavuosista lähtien, yli puoli vuosisataa. Asiallinen kuri tie-

tysti täytyy olla, mutta liioiteltu kuri kollektiivirangaistuksineen on aiheuttanut valtavaa tuhoa esimerkiksi henkilöstön motivaation heikkenemisenä.

Mistä tämä kurin yli-ihannointi oikein on peräisin? Pyydän arvoisia kuulijoita jättämään teräaseet ainakin tässä tilaisuudessa käyttämättä, koska aion kohta ottaa esille näkökulman, jota ehkä jotkut pitävät pyhäinhäväistyksenä. Sitä ennen totean erään toisen asian. Suomeen on miehuutemme vuosikymmeninä tuotu lukemattomia uusia oppeja ihmisten ja asioiden johtamisesta. Tuli Lewinin oppia, Likertiä, 3D:tä ja monenlaista managementtia. Miltei kaikissa tapauksissa niiden käsittely on noudatannut seuraavaa linjaa: ensin niihin innostuttiin kovasti, osallistuttiin aiheen kurssiin ja seminaareihin, ruvettiin soveltamaan sitä arki-käytäntöön, mutta jonkin ajan kuluttua innostus meni ohi. Ennen pitkää jouduttiin toteamaan, että lupaavasta ennakkomaineestaan huolimatta management by...milloin mikään ei oikein istunut suomalaiseen maaperään. Miksi?

Itsekin mukana koheltaneena väitän, että kyse on useimmissa tapauksissa ollut siitä, että uudet aatteet ovat olleet meille nimenomaan tuontitavaraa. Ne on kehitetty kulttuureissa, jotka eivät ehkä paljoakaan muistuta suomalaista perinnettä ja mentaliteettiä.

Jääkärien vaikutuspiirissä

Se väite, jonka haluan esittää selityksenä sotilaallisen kurin yli-ihannoinnille, on nimeltään jääkäriifike. Saksaan lähti parituhatta 1910-luvun nuorkaista, joista noin 10 prosentilla oli

Veli Pernaa

Eversti

takanaan oppikoulu tai ylempää koulutusta. Valtaenemmistö oli kansakoulua muutaman luokan käyneitä maalaispoikia, jotka lähtiessään eivät osanneet saksaa yhtäkään sanaa. Lukutaito oli ilmeisesti kaikilla, mutta kirjoitustaidon kanssa saattoi jo olla vaikeuksia.

On selvää, että ainoa mahdollinen koulutustyyli tälle ainekselle Saksassa oli äksiisimäinen, samaa toistava rutiini, jossa joukko toimi robottimaisesti komentojen mukaan. Minkäänlainen yksilöllisyyden huomioon ottaminen ei tullut kysymykseen - sellainen ei saksalaiseen mentaliteettiin kuulunut kyllä muutenkaan. Ulkonaisesti tuloksena oli, kuten aiheesta esitetyt piirrookset ovat vuosikymmenien ajan meille läpitunkevasti kertoneet, viivotinsuorat jääkärien rivistöt, jotka Suomen kansan löivät ällikällä. Katsottiin, että kun tähän päästään koko armeijan puitteissa, ovat suomalaisen maanpuolustuksen onnen avaimet löydetty.

Tällä arvostelulla en missään tapauksessa väheksy jääkärien historiallista merkitystä. Arvostelen sitä yksioikoisuutta, millä tällainen tuontitavara meillä vastaanotettiin ja kaiken lisäksi juurrutettiin sokeasti meikäläiseen sotilasajatteluun. Ihmisen psyykeen ja käyttäytymiseen liittyvä tietous on jo kauan sitten kulkenut jääkärien edustaman aikakauden ohi.

Reservin upseerista taisteluparin varajohtajksi

Mitä sitten tulee nousujohteisen koulutusperiaatteen sivuuttamiseen, on myös kyse asiasta, joka pitkään jäi

vaille perusteluja. Kaikki Kadettikouluun tulleet opiskelijat olivat saaneet reservin upseerin koulutuksen. Tätä ei kuitenkaan otettu lainkaan huomioon, vaan sotilaskoulutus aloitettiin aivan alusta ja koko ensimmäinen opintovuosi oli alokasajan kertausta. Varsinaista upseerikoulutusta oli häviävän vähän, ehkä 10 % ohjelmista.

Upseeriksi opiskelevan reservin upseerin koulutuskuva Kadettikoulussa oli siis se, että hän asui, sai koulutusta ja oli vanhemman ikäluokan simputuksen kohteena kuten sotamies. Silloinen kadettikoulun johto oli katsonut, että tulevan upseerin on koulutusvaiheessaan elettävä kuten hänen tuleva "hoidokkinsa", siis alokas tai sotamies. Uskon, että hyvin moni siviililämän opiskelija esimerkiksi mielisairaanhoidoalalla oli äärimmäisen kiitollinen siitä, ettei samaa menettelyä sovellettu heidän opinnoissaan...

Liioiteltu kuri ja "apukoulutasolle" pudotettu koulutus eivät voineet olla jättämättä huomattavia jälkiä valmistuviin upseereihin; monet kantavat traumojaan elämänsä loppuun saakka.

Kirjallisen tiedon asema

Mikä oli kirjallisen tiedon asema sotien jälkeisten vuosikymmenien upseerien peruskoulutuksessa? Se asia on lyhyesti kerrottu: Kadettikoulun I vuosikurssilla ei ainakaan lukuvuoden 1954-55 aikana käytetty yhdessäkään sotilasaineessa yhtäkään oppikirjaa tai oppimionistetta, jota olisi aineen opetuksessa noudatettu. Kouluttajat esitivät kaiken omana keksintönään, joka opetettaville oli laki. Tämä laki vaihteli kouluttajasta toiseen ja samankin kouluttajan suhteen eri ajanjaksoina.

Sotilasaineissa oli kylläkin käytettävissä ohjesääntövihkosia, mutta niiden merkitys oli puhtaasti sisäpalveluksellinen: ne piti olla siististi papeoituina kadetin kaapissa määrättyllä paikalla, muuta käyttöä niille ei ollut. Kirjallinen tieto oli inhottavaa kirjavuutta, joka ei kuulunut sotilaskoulutukseen.

Ehkä pelättiin, että jos harjoitusteeman todellinen sisältö "paljastetaan" etukäteen, on seurauksena välittömästi mielenkiinnon lopahtaminen ja sen jälkeen pinnaaminen aiheen maastoharjoituksessa. Oikea oppi oli jokaisen kokemukseräisesti keksittävä itse maastossa, alkaen yksittäisen

miehen etenemistavoista aina taisteluparin johtamiseen. Sellainen periaate, että etukäteen olisi opiskeltu ihan kirjoitetusta tekstistä asian idea ja vuosisatoja sitten keksityt kuviot, opeteltu ne ulkoa ja vasta sen jälkeen harjoiteltu ne maastossa ja vielä ruodittu jälkipyykkinä, ei kerta kaikkiaan tullut kysymykseen. Alkeellinenkin teorian ja käytännön järkiavioliitto oli pannaan julistettu.

Kirjalliseen tietoon suhtauduttiin siis suorastaan nihilistisesti. Tätä kuvaa täydensi vielä se, ettei edes keskeisistä, vuodesta toiseen toistuvista aiheista ollut olemassa mitään opetustauluja tai muuta, pysyväluentoista oppimateriaalia. Ennen kouluun menoa olin kuvitellut, että esim. maineikkaan suomalaisen taktiikan opetuksessa olisi käytettävissä selkeät oppimionistat, oppisaleissa opetustaulut esim. joukkueen/komppanian kokoonpanosta, tyyppillisestä puolustusryhmittyksestä ym vuosittain toistuvista opetusaiheista. Mitään tällaista ei silloisessa opetuksessa tunnettu.

Yhteenvedona siis voidaan todeta, että se koulutuksellinen pohja, joka ammattiin valmistuvalle upseerille parin ensimmäisen vuosikymmenen aikana sotien jälkeen Suomen kadettikoulussa annettiin, sisälsi melkoisia "mammutinluita"... Upseeriammattiin kohdistuvia tietopuolisia vaatimuksia (ja siis kirjalliseen tietoon nojautuvia) ei meillä vanhoina aikoina tunnettu juuri ollenkaan. Seuraus oli se, että miltei ainoana eväninä Kadettikoulusta ammattiin valmistuvilla oli lähinnä varusmiesten ulkoasuun ja käyttäytymiseen kohdistuva rähiseminen (vrt. luutnantti Lammio).

Ammatin arvostus ja kirjatieto

Ei tarvitse mennä nuoren Sinuhen aikoihin, kun kohtaa kovin erilaista suhtautumista sotilaan ja upseerin ammattiin. Kyse on arvostuksen ongelmasta, joka on kaksisuuntainen: miten ja millaisin arvostuksin tai arvo-odotuksin ammattiin menevä yksilö suhtautuu tulevaan ammattiinsa sekä toisaalta, mitä yhteiskunta odottaa, vaatii ja miten se arvostaa sotilasammattia.

Ylioppilastutkinto tuli pakolliseksi kadettikouluun pääsyyn vasta 60-luvulla. Monet silloisesta vanhemmasta upseeristosta vastustivat sitä äänekkäästi ("hyviä, luontaisia taipu-

Kokemus ja teoria kohtaavat toisensa tämän päivän kadettien opetuksessa.

muksia omaavia ehdokkaita menettään..."). Muuhun yhteiskuntaan ratkaisu vaikutti kuitenkin siten, että hakijamäärä kouluun moninkertaistui.

Tällöinkään ammattitietous ei lähtenyt kovin ripeästi kehittymään kohti paradigmaattisia oppijärjestelmiä kuten olisi pitänyt, vaan alkoi hapuiluvaihe, jossa lähinnä yritettiin matkia siviilielämän korkeakouluopin-toja.

Tieteellinen paradigma

Katsauksena mainittuun paradigmaattiseen periaatteeseen sallittakoon seuraava kertausluontoinen yhteenveto.

Tieteenalan paradigma muodostaa kuvaannollisesti pyramidia muistuttavan rakennelman, jossa rakennuskivinä ovat alan hyviksi todetut periaatteet yhdessä viimeisimpien tieteenalan saavutusten kanssa. Jokainen näistä rakennuskivistä on löytymisensä ja julkistamisensa jälkeen joutunut yhteisönsä avoimen kritiikin kohteeksi. Jos on voitu osoittaa, että esitetty väite ei pidä paikkaansa, se kumotaan eikä sitä hyväksytä uudeksi rakennuskiveksi. Jos taas käy niin, että

hyökkäyksistä huolimatta väitettä ei voida kumota, se jää voimaan ja se hyväksytään tieteenalansa viimeisimmäksi tiedoksi alallaan.

Tieteellisen metodin keskeinen kulmakivi on paradigmaattinen tietoa-aine. On itsestään selvää, että tieteenalan sekä "ehdolla oleva" että "valmis" tieto tulee olla kirjallisessa (tai vastaavasti sähköisesti taltioidussa) muodossa. Että tietojärjestelmä kehittyisi, se tarvitsee ensiksi sellaisen työstövaiheen, että ammatti/tiedeyhteisön kritiikki pääsee tekemään tehtävänsä: jyvät on saatava erilleen akanoista. Löydetyt jyvät, tultuaan hyväksytyiksi, taltioidaan koko yhteisön omaisuudeksi. Vasta sitten, kun koko koneisto toimii kaikilta osin yleisten tiedekriteerien mukaan, on odotettavissa asiallisia tuloksia.

Vanhoista käsityksistä huolimatta upseerien käsissä oleva tehtäväkenttä, jossa rauhan ajan päätehtävänä on koulutus, ei poikkea oleellisesti millään tavalla muista yhteiskunnan toimialoista. Siihen voidaan soveltaa aivan samoja menettelytapoja kuin muualakin yhteiskunnassa.

Teoria ja käytäntö hävittäjäyksikössä

Kirjallisen tiedon asemasta ja käytännön merkityksestä upseeriammatissa voidaan löytää hyvin erilaisia esimerkkejä, sekä hyviä että huonoja. Menneet vuosikymmenet eivät ole olleet yksipuolisia, vaan aivan loistavia kokemuksia löytyy kaikilta aikakausilta ja myös sotien todellisuudesta.

Ilmavoimien piiristä erääksi tarkastelukohteeksi sopii hyvin uttilaisten laivueen komentajien, Richard Lorentzin ja Gustaf Erik Magnussonin esimerkki Suomen hävittäjäilmailun kehittämisessä. Heidän ajatusmaailmansa Utissa 1930-luvulla lähti siitä pragmaattisesta vaatimuksesta, että hävittäjäyksikön toiminta on saatava niin tehokkaaksi kuin mahdollista niissä tehtävissä, joita varten ne olivat olemassa.

Työssä lähdettiin aivan alusta: kohteeksi otettiin käytössä olevan kaluston ominaisuudet: liikehtimiskyky, aseistuksen ominaisuudet, vihollisen lentokaluston nopeus ja muut lento-ominaisuudet, vihollisen käyttämän taktiikka ja koneiden torjuntatuli jne. Asiaa tutkittiin jokapäiväisessä lento-

palveluksessa, jossa lentämiseen kuuluva kinematiikka ja muu lentämisen teoria asiaankuuluvine laskelmineen tuli myös kuvaan mukaan heti alussa. Jo varsin aikaisessa vaiheessa tietoutta pyrittiin myös täydentämään ulkomailta saatavilla havainnoilla, joita varten tehtiin runsaasti tutkimusmatkoja.

Teoria ja käytäntö etenivät alusta lähtien tehokkaana vuorovetona. Hävittäjäkoneen pääsy edulliseen tulitusasemaan, tarkka tulitus ja irtoaminen tulivat uttilaisten hävittäjälentäjien määrätietoisen opetteluun pääkohteiksi. Havaintoluokkaan rakennettiin potentiaalisten viholliskoneiden pienoismallit ja niiden takasektoreihin rajattiin värillisillä langoilla hyökkääjälle edullisimmat hyökkäyssektorit saatujen kokemusperäisten selvitysten perusteella.

Lisäksi hävittäjälentäjiä varten laadittiin taulukkotiedot ja graafit suotuisista nopeus-, korkeus- ja yleensäkin liikehtimistiedoista, joita harjoitusten hyökkäystilanteissa tuli noudattaa. Tämä tietous tuli koulutettavan hallita päästäkseen käytännön lentoharjoituksiin. Harjoituksista piti antaa suoritusraportti, ja esimies, jopa laivueen komentaja itse vaati lentopöydiltä

tarkan selvityksen siitä, kuinka hyökkäykset onnistuivat.

Onnistuminen punnittiin sodassa

Näillä peruselementeillä rakennettiin se uttilainen taktiikka, jota johdonmukaisesti alettiin noudattaa niissä tositoimissa, jotka alkoivat 30.11.1939. Tulokset puhuivat sittemmin puolestaan: suomalaiset hävittäjälentäjät nousivat maailman kärkeen, mitä tulee kansainväliseen ässätilastoon, kun sen tulokset suhteutetaan osallistujamaan väkilukuun. Magnussonin oma laivue, legendaarinen HävLLv 24, nousi kansainväliseksi malliesimerkiksi II maailmansodan hävittäjälentämisen kansainvälisessä historiassa.

Lorentzin ja Magnussonin esimerkki on kirkkain osoitus aikansa käytännön ja teorian vuorovaikutuksesta ilmavoimien koulutuksessa. Siinä toteutui täsmälleen se kaava, mitä paradigmaattinen periaate vaatii: synnytetään teoreettinen idea asian ratkaisuksi, haetaan sille reunaehdot käytännön realiteettien perusteella, aloitetaan kokeilut ja koulutus, hankitaan koulutuksen, erilaisten täydentävien kokeilujen, ulkomailta saatavien tie-

tojen ym avulla yhä kehittyneemmät menettelytavat, ja lopulta, kun voidaan olla tyytyväisiä tulokseen, vahvistetaan kehitetty menetelmä käytännön toimintaan koulutusohjelmina ja -ohjeina.

Sekä Lorentz että Magnusson itse kirjoittivat taktiikan kehittymisestä ja saaduista havainnoista lukuisia muistioita ja lehtikirjoituksia, joihin vaihteittaiset tulokset kirjattiin ja joita kirjoittajien esimiehet ja kollegat kritisoivat. Näin kehitetyt periaatteet saivat palautekritiikkiä ja samalla ne levisivät muihinkin hävittäjälaivueisiin.

Vastaavia esimerkkejä, joissa sama periaate on toteutunut meikäläisessä toiminnassa, löytyy varmasti suuri määrä monelta muultakin alalta puolustusvoimista. Omakohtainen käsitykseni on, että esimerkiksi Aaro Pajarin toiminta, lähtien äärimmäisen intensiivisestä koulutuksesta yhdistettynä yhtä pitkälle analysoituun taktikkaan, johti niihin tuloksiin, joista sotiemme historiakirjat yhtenä esimerkkinä kertovat ja joiden tulosten näkyvänä seurauksena Pajarista leivottiin kaksinkertainen Mannerheimin ritari.

Hävittäjäyksikkömme olivat sodassa valioluokkaa, mistä on kiittäminen määrätietoista kehitystyötä.

Paluu nykyhetkeen

Kuten edellä olevat tarkastelut antavat ymmärtää, meikäläinen upseeri-perinne on elänyt jonkinlaista kaksoiselämää. Tietyssä asioissa on laahattu härkäpäisesti vuosikymmeniä jäljessä, joissakin toisissa on oltu ja ollaan aivan huipulla. Perinteiden kunnioitus on toisinaan ohittanut terveen järjen rajan.

Mitä sitten pitäisi tehdä? Ottaisin lähtökohdaksi sellaisen väittämän, että puolustusvoimien suorituskyvyn kehittäminen ei, mitä tutkimukseen nojautuvaan kehittämiseen tulee, poikkea mitenkään merkittävästi muiden kansallisten organisaatioiden vastaavasta toiminnasta. Pitäisi siis hylätä myytti "sotaväen ihmeellisyydestä" ja hyväksyä edellä jo mainittu paradigmaattinen periaate omiin tarkoituksiimme modifioituna.

Onnistumisen nykyiset kitkapinnat

Tähän on tosin nähtävissä välittömästi jarruttavia tekijöitä, joita seuraavassa hiukan kommentoin.

1. Komentajavalta, joka toisaalta on sotilaallisen johtamisen välttämättömän kulmakivi, ei suosi paradigmaattista periaatetta. Jos valtaa on, sitä hyvin helposti käytetään omien mahtipontisten asenteiden välikappaleena. Pitkään tutkittu ja hyväksi havaittu löydös vesittyy, jos ylempi esimies asenteellisesti kävelee sen yli.

Valistunut komentaja käyttää valtaansa harkitusti. Hänen ei ole tarpeen mennä joka asiassa eikä varsinkaan hätiköidysti "jyräyttämään päätöstään". Tärkeilyyn on aivan riittävästi tilaisuuksia muutenkin.

Käskeytyksen ankaruus on oltava asiallisessa suhteessa tilanteeseen. Kovin linja kuuluu sotaan ja sielläkin vasta ääritilanteisiin. Ammattitaitoa ja osaamista ei pidä yrittää kompensoida mahtipontisuudella.

2. Koko työyhteisön, alimmasta ylimpään, pitäisi asemaan ja arvoon katsomatta hyväksyä uusien ajatusten ja periaatteiden eri käsittelyvaiheet järkevään kehittämiseen kuuluvina, välttämättöminä osina. Koneiston pitäisi antaa toimia, erilaiset mielipiteet sallia eikä milloinkaan saisi tui-

jottaa pelkästään esittäjän henkilöön, taustaryhmään tai muuhun epäoleelliseen seikkaan.

Valitettavasti nykyinen "kauniiden ja rohkeiden" aikakausi suosii yhä enemmän ns. henkilökemiamia. Kuitenkin maanpuolustus kulkee kehityksensä aivan päinvastaiseen suuntaan, yhä kauemmaksi niin komentajan/esimiehen kuin rivimiehenkin ulko-kohtaisiin piirteisiin liittyvistä tekijöistä. Johtaminen tapahtuu paljolti komentokeskuksissa, käskeytyminen viestilaitteilla. Silti henkilön ulkoisilla piirteillä (joista kautta vuosisatojen on heitetty kaikenlaista herjaa) kuten asianomaisen koolla, äänen römyydellä, sukulaisuussuhteilla jne tuntuu kaikesta huolimatta olevan edelleenkin merkitystä jopa virkauralla etenemiseen. Ajankohtainen silmäänpiirtävä piirre puolustusvoimissamme on toisen polven soturien kohtuuton ylimiehitys korkeimmassa johdossa.

Ulkokohtaisilla ominaisuuksilla ei yhteiskunnallisen päättäjän eikä upseerin ratkaisuisissa saisi olla mitään osuutta.

MYYMME UUDET

AUDI -----	henkilöautot
VOLKSWAGEN -----	henkilö- ja tavara-autot
SEAT -----	henkilöautot
NISSAN -----	henkilö- ja tavara-autot
CHRYSLER -----	henkilöautot
JEEP -----	maasturit
VOLVO -----	henkilöautot
RENAULT -----	henkilöautot
VOLVO -----	kuorma-autot

Sen minkä myymme, myös huollamme.
Lisäksi: varaosa- ja tarvikemyynti, erittäin nykyaikainen kolarikorjaamo ja automaalaamo ym.

Kaikessa autoiluun liittyvässä palveluksessasi

KÄYTTÖAUTO

SEINÄJOKI	TAMPERE	VAASA	ALAVUS	KAUHAJOKI	ALAJÄRVI
p. 06-4185111	p. 03-2834111	p. 06-3156300	p. 06-5150800	p. 06-2313566	p. 06-5572202

Upseerin on pidettävä upseerivallansuorituksen nykyajanakin voimassa.

3. Lukuiset taktiikan opettajat esittivät ikäryhmäni koulutusvuosina miltei poikkeuksetta luentojensa avauksena väitteen, että "sodan todellisuudessa" moni sellainen taktinen ratkaisu, joka oli ollut täysin sotakoulujen taktiikan oppien vastainen, oli käytännössä jollakin selittämättömällä tavalla johtanut menestykseen ja tuottanut ao. komentajalle suuren kunnian.

Tämä on johtanut siihen, että monen miehen sielussa elää sitkeästi ajatus ihmeratkaisujen olemassaolosta. Joillakin aiheeseen jopa liittyy lähes mystinen asenne, että "nuottien tunteminen pilaa improvisoinnin". Tutkimuksellisia, käytännössä testattuja päteviä tuloksia ei ymmärretä tai uskota.

Tällainen ajattelu johtaa sekä teoriassa että käytännössä itsepetokseen. Ei ole olemassa selittämättömiä menestystapauksia, mutta kylläkin huonosti tutkittuja menestystapauksia. Kaikkeen menestykseen löytyy jokin tai jotkin perimmäiset syyt.

Ajatuksen lopahtaminen on merkki heikosta toiminnan tasosta. Ei kannata kouluttaa ellei koko tietoisuus ole terveen järjen mukaisessa hallinnassa.

4. Siviiliyhteiskunta ei tule avuksi ratkaisemaan upseeriammatin ongelmia. Siviiliyhteiskunta tarjoaa meille malleja, mutta ei ratkaisuja. Tämä pätee kumpaankin suuntaan: meidän asioihimme ei juuri kajota, mutta myöskään pidemmälle menevää apua ei tule. Vaikka yleinen ja aito maanpuolustustahto on olemassa, sotilasammattilaiset vastaavat itse ammattiasioistaan ja ammattiansa arvostuksesta. Arvostus nousee vain tieto-taidollisen substanssin avulla.

Samalla olisi pidettävä mielessä, että upseerit ovat Suomen kansan palveluksessa. He eivät "omista" kansalaisten isänmaallisuutta eikä heillä ole lupa käyttää sitä oman mahtipontisuutensa pönkittämiseen.

5. Maanpuolustuksen tehtävät eivät ole helpottumassa aikanamme, ne päin vastoin vaikeutuvat. Ei pidä luottaa siihen, että sotahistoriamme "ihmeet" toistuvat.

Vanhoina aikoina komentava esimies hallitsi isetietoisesti koko toimintakenttensä, alaisten tehtävänä oli

vain totella. Nykyinen tehtäväkenttä on kaikilla aloilla valtavasti laajentunut eikä se ole yhden henkilön hallittavissa. Koko organisaation ammattitaidon, yleistäisen henkisen energian saaminen yhteisen päämäärän hyväksi on menestyksellisen toiminnan ehdoton edellytys. Se onnistuu vain oikealla ammattiotteella, jolloin alaisten koko työpanos tulee hyödynnettyksi.

Kriittisyyttä tarvitaan

Meillä upseereilla ei ole mitään syytä väheksyä omaa kansallista perinnettämme, sen omaehtoisin keinoin saavutettuja maineikkaita tuloksia ja meille ominaista arvomaailmaa. Juuri siksi kaikkea tarjolla olevaa ei pidä yrittää väkimmäisesti kopioida. Ulkomailta saadut vaikutteet, joihin aikojen kuluessa on useasti hurmaannuttu, mutta myöhemmin koettu pettymyksiksi, pitäisi näistä syistä aivan erityisesti ottaa huolellisen harkinnan ja testauksen kohteiksi. Käsillä oleva suuri ammatillisen koulutusjärjestelmän muutos tarjoaa tästä ajankohtaisen, epäilyttäviä ajatuksia herättävän esimerkin.

2000-luvun sotilaallinen maanpuolustus ei vaadi ihmeitä, mutta sen hallinta vaatii entistä enemmän kovaa työtä ja nykyajan mahdollisuuksien järkevää hyväksikäyttöä. Upseerin ammatin vahvat puolet, työn ja elämäntarkoituksen yhdistyminen ja homogeeninen työyhteisö ovat edelleenkin arkipäivän todellisuutta ja sellaisena harvinaisen ja merkittävän voimavara.

Tulevaisuuden haasteet

Suomalaisen maanpuolustuksen huomenlahja on aina ollut erinomainen aatepohja, maanpuolustushenki. Puolustusvoimilla on ollut ja on edelleen käytettävissään hyvä ja kansainvälisesti erittäin kilpailukykyinen sotilasaines. Upseeristolta tämä kaikki edellyttää asian arvon mukaista ammattiasennetta.

Niiden arvioiden nojalla, joita edellä esitin, kirjallisen ammattitiedon tulevaisuudenkuva ei kaikilta osin ole kovin hyvä.

Tarpeettoman pitkään on meillä viitattu sotiemme menestykseen ja eikä ole kovin valppaasti lähdetty toteuttamaan tosiasioiden vaatimia järkeviä uudistuksia. Näissä uudistuksissa kirjallinen ammattitieto muo-

dostaa keskeisen alueen, jossa selkeänä perusvaatimuksena pitäisi olla ainakin ajantasalla olevat ohjesääntö. Kun yhdeltä puolustushaaralta puuttuu edelleenkin toisen maailmansodan jälkeen kirjapainossa painettu puolustushaaraohjesääntö, joudutaan toteamaan, että kirjallisen tiedon asema ei ole vieläkään saanut ammattikunnan ylimmissä johdossakaan kovin paljon huomiota osakseen.

Tällaiset seikat eivät voi olla vaikuttamatta niihin arvostuksiin, joita upseeristoon kohdistetaan muun yhteiskunnan taholta.

Että tulevaisuuden kehitys kulkisi nyt oikeaan suuntaan, on meidän tässä kaikessa, presidentti Kekkonen sanontaa siteeraten, oltava pikemminkin lääkäreitä kuin tuomareita. Tämä vaatii entistä määrätietoisempaa ja rohkeampaa, mutta myös nöyrympää otetta kaikkeen ammatin vaatimaan tietoon ja tämän tiedon käyttäjiin eli työyhteisön jäseniin nähden.

On edelleen kehitettävä järjestelmää, jossa toteutuvat sekä ammatillisten, kasvavien vaatimusten huomioon ottaminen että realistinen asenne suomalaisiin kansallisiin piirteisiin, nehen ovat maanpuolustusta palveleva, korvaamaton voimavara. Tämän kokonaisuuden asiallinen ja laaja-alainen huomioiminen on 2000-luvun upseerien perusvelvollisuus. □

Puolustusvoimien asiakirjahallinto

Tietoyhteiskunnassa autonomian ajan menetelmin

Puolustusvoimissa asiakirjallista tietoa käsitellään yhä edelleen ensimmäisten suomalaisten joukko-osastojen 1800-luvun alussa käyttöönottamien periaatteiden mukaisesti. Esikuntajärjestelmä oli valtionhallinnon ensimmäisiä elektronisten asiakirjojen hallintajärjestelmiä, mutta toimintaperiaatteiltaan se rakennettiin heijastamaan vanhaa manuaalista käytäntöä.

Vastoin kaikkia yleisesti hyväksytyjä periaatteita, tietotekniikkaa ei ole hyödynnetty toiminnan kehittämisen välineenä, joten siitä on saatu vain automatisoinnin automaattisesti mukanaan tuomat edut. Perustelut tämän toimintalinjan valinnalle ovat kestävät: tuhannet käyttäjät piti sopeuttaa uuteen välineeseen, joten toimintatapa päätettiin jättää ennalleen.

Nyt puolustusvoimien asiakirjahallintoa ollaan kehittämässä pääesikunnan päällikön asettaman Asiakirjahallinnon kehittämisyöryhmän toimesta. Edelleen näyttää kuitenkin olevan asiakirjojen käsittelijöitä, jotka haluavat säilyttää menneen maailman toimintatavat.

Mitä asiakirjahallinto on?

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) edellyttää, että viranomaisten asiakirja- ja tietohallinto on suunniteltu ja toteutettu niin, että hyvä tiedonhallintatapa toteutuu. Voimassaolevassa arkistolaki (831/1994) puolestaan velvoittaa viran-

omaiset ottamaan arkistotoimen vaatimukset huomioon tieto- ja asiakirjahallinnossaan.

Lainsäädäntö lähtee siis siitä, että viranomaisissa hoidetaan tietohallintoa, asiakirjahallintoa ja arkistotoimintaa, ja että näiden toimintojen keskinäinen suhde on järjestetty. Puolustusvoimien määritelmärekisteri tuntee termit. Rekisterin mukaan asiakirjahallinto on tietohuollon osa, joka kehittää ja ohjaa asiakirjojen tuottamista ja käsittelyä. Arkistotoimi on puolestaan tietohuollon osa, joka saattaa käyttöönsä arkistotietoja. Tietohallinto käsittää toimintot, jotka ohjaavat ja tukevat tietohuoltoa, olennaisena osana tietojärjestelmien kehittäminen. Määritelmät on poimittu Tietohuollon sanastosta.

Käytännön toimintana puolustusvoimissa hoidetaan tietohallintoa, tavoitteena saada tietojärjestelmät keskitetyn hallinnan piiriin. Asiakirjahallintoa puolustusvoimissa ei sen sijaan hoideta. Puolustusvoimien ulkopuolinen ei sitä ymmärtäisi, mutta jokainen asiaan vihkiytynyt tietää, että asiakirjojen käsittelyyn liittyvät asiat ovat puolustusvoimissa osa esikuntapalvelua. Arkistojen käyttöön saattaminen

on puolustusvoimissa edelleen arkistohoitoa.

Monta isäntää

Tietohallinto kuuluu Pääesikunnan suunnitteluosaston, esikuntapalvelu ja arkistohoito henkilöstöosaston vastualueeseen. Minkäänlaista toimintojen kokonaisvaltaista hallintaa tai edes suunnitelmallista yhteistoimintaa puolustusvoimissa ei tehdä. Esikuntapalvelun ja arkistohoidon suhde ymmärretään aina silloin tällöin, mutta tietohallinnolla ei ole puolustusvoimissa edes semanttista rajapintaa ainkaan arkistohoidon kanssa.

Tietohallinto-toiminnon vallitseva merkitys valtionhallinnossa on yleisestikin tietojärjestelmien hallinta, vaikka varsinkin muutamissa ministeriöissä tietohallinto, asiakirjahallinto ja arkistotoimi on organisoitu saman katon alle. Parhaana esimerkkinä on Ulkoministeriön tietohallintolinja, jonka alaisuuteen kuuluu tietojärjestelmien kehittäminen ja hallinta, kirjaamo ja virka-arkisto (asiakirjahallinnon ohjaus) sekä ministeriön historiallinen arkisto (ulkoministeriö on puolustushallinnon ohella vapautettu velvollisuudesta siirtää pysyvästi säilytettävät asiakirjansa arkistolaitoksen säilytettäväksi.)

Harvinaisena poikkeuksena UM:n tietohallintojohtaja on arkistoalan ammattilainen ja tutkija, joka on aikanaan siirtynyt ministeriön arkistoon Vaasan maakunta-arkiston johtajan virasta. Uusimmassa, 2.3.2000 annetussa Valtioneuvoston periaatepäätöksessä valtionhallinnon tietohallinnon

Jaana Kilkki
Arkistoneuvos

kehittämisestä, mainitaan nyt myös ensimmäistä kertaa arkistojen rooli tietohallinnossa.

Dokumentointivaatimus

Valtionhallinnon toiminta on tietojen vastaanottamista, tuottamista, käsittelyä ja jakelua. Viimeisten vuosikymmenien aikana toimintaa on automatisoitu ja paperin tilalle tai sen rinnalle ovat toiminnan välineeksi tulleet atk-järjestelmät. Viranomaisen tietojen käsittelyyn kohdistuu silti edelleen sama perusvaatimus: toiminta täytyy dokumentoida ja dokumentoida tavalla, joka kantaa siihen liittyvät oikeusvaatimukset tarvittaessa vuosisatojenkin päähän. Koska juuri nämä ovat asiakirjahallinnon ja arkistotoimen ammattilaisten ydinosia, ei vaatimus toteudu ilman tietohallinnon, asiakirjahallinnon ja arkistotoimen yhteistyötä.

Tarkastelen seuraavassa puolustusvoimien asiakirja- ja tietohallinnon kehittämistarpeita ja -mahdollisuuksia Sota-arkiston johtajan näkökulmasta eli muutamien sellaisten asiakirjahallintoon kuuluvien toimintojen osalta, joiden hoitamista arkistolaki säätelee. Tieto- ja asiakirjahallinto pitävät sisälleen toki paljon muutakin.

Julkisuuslain vaatimukset

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta ja siihen liittyvä asetus viranomaisten toiminnan julkisuudesta ja hyvästä tiedonhallintatavasta (1030/1999) ovat selkeä esimerkki siitä, miten tärkeäksi valtionhallinnossa koetaan tietohallinnon ja asiakirjahallinnon yhteensovittaminen ja yhteis-

työ.

Kuten edellä on todettu, puolustusvoimissa tällaista yhteistyötä ei ole tehty lainkaan, joten uusi julkisuuslaki jo itsessään asettaa puolustusvoimat suuren haasteen eteen. Asiakirjahallintoa koskevien yksityiskohtaisten määräysten osalta julkisuuslain säädännössä viitataan useammassa kohtaa arkistolakiin ja arkistolaitoksen nojalla antamiin määräyksiin.

Arkistolain ja arkistolaitoksen vuosikymmenien käytännön puolustusvoimille takaamien tiettyjen erivapauksien seurauksena ei puolustusvoimien asiakirjahallintoa ole kuitenkaan kehitetty eikä hoidettu arkistolaitoksen määräysten ja ohjeiden mukaisella tavalla.

Tehottomuus vaivaa

Asiakirjojen käsittelykäytäntöjen toimivuutta puolustusvoimissa on vaikea arvioida, kun niille ei juurikaan tunnuta asettavan tehokkuuden ja taroituksenmukaisuuden vaatimuksia. Tehtävät on hoidettu käytössä olevin asiakirjojen käsittelymenetelmin ja kun minkäänlaista vertailukohtaa (palvelua jollain toisella hallinnonalalla) ei ole, ei ole ollut myöskään näköalaa siihen, että tehtävät saattaisivat tulla hoidettua huomattavasti paremmin ja nopeammin toisenlaisten asiakirjakäytäntöjen avulla.

Asiakirjahallinnon ja arkistotoimen ammattilainen näkee heikkoudet kuitenkin ensi silmäyksellä. Esim. se, että jokainen työntekijä muodostaa itselleen oman arkistoa yksikön "virallisessa" arkistossa säilytettävien asiakirjojen kopioista, on selvä merkki siitä, että arkistointijärjestelmä ei palvele organisaation tehtäviä ja tiedonhakua. Puolustusvoimien asiakirjahallinto kaipaa siis kehittämistä paitsi lainsäädännöllisistä, myös puhtaasti toiminnallisista tarpeista lähtien.

Perinteet Ruotsinvalian ajalta

Suomen siviiliviranomaisten asiakirjojen käsittelytavat perustuvat Ruotsinvalian aikaisiin käytäntöihin. Arkistonmuodotuksen perustana oli asiakirjojen jakaminen saapuneisiin ja läheneisiin. Kaikki samaan toimenpiteeseen liittyneet saapuneet asiakirjat saivat yhteisen diaarinumeron ja ne arkistoitiin yhteen aktiksi.

Kun talonpoika esim. haki omistusoikeutta eli imissiota asuttamaansa tilaan, itse anomus, siihen liittyvät lausunnot, selvitykset, kartat ym. asiakirjamateriaali merkittiin diaarikirjaan saman diaarinumeron alle. Lääninhallituksen asiassa antama päätös sai päätösnumeron ja päätös (lähtenyt asiakirja) arkistoitiin erilleen saapuneista anomusasiakirjoista. Diaarikirjaan kuitenkin merkittiin asiaan liittyvän päätöksen numero.

Diaari toimii edelleen hakemistona, josta yhdestä kohtaa nähdään asian kaikki käsittelyvaiheet sekä ne kaksi tunnusta - diaarinumero ja päätösnumero, joilla asiaan liittyvät asiakirjat saadaan arkistosta esille. Kun 1930-luvulla otettiin käyttöön viranomaisen tehtäviin perustuva diaarikaava, on asiakirjat ryhmitelty ja etsittämissä viranomaisen hoitamien tehtävien mukaisesti.

Mallia Tsaarin ajalta

Suomen armeija omaksui sen sijaan Venäjällä käytössä olleet asiakirjojen käsittelymenetelmät. Samaan asiakokonaisuuteen, esim. koulutusasiat, liittyneet asiakirjat arkistoitiin yhteen aktiksi. Jos asiakirjat diarioitiin, kukin asiakirja sai oman diaarinumeron. Aktiin kuuluvat asiakirjat nidottiin nipuiksi ja päälimmäiseksi laitettiin sisällysluettelo, johon merkittiin kukin aktiin kuuluva yksittäinen asiakirja ja sen diaarinumero.

Tälläkään hetkellä EJ ei toimi hakemistona, josta näkisi sekä asian käsittelyprosessin alusta loppuun että kaikki asiaan liittyvät asiakirjat yhteen koottuina. Diaarikaava otettiin puolustusvoimissa käyttöön vuonna 1974, jolloin aikaisemmin arkistointivaiheessa käytössä ollut "kirjejärjestin", asiakirjojen asiasisällön mukainen ryhmittely, otettiin ryhmittelyn pohjaksi heti kirjaamisvaiheessa. Arkistointivaiheessa jokaisen asiakirjanipun eli arkistoyksikön päälimmäiseksi laaditaan edelleen asiakirjakohtainen luettelo nipuun sisältyvistä asiakirjoista - käytäntö, jota en 20-vuotisen arkistourani aikana ole nähnyt missään muualla.

Käsitteelliset tietojärjestelmät

Toinen suuri tietojen käsittelyn alue, jonka hallinta edellyttää uudenlaista otetta, ovat tietojärjestelmät. Milloin järjestelmään sisältyvän tiedon käyttö-

Asiakirjahallinnon pääongelmat

- Toiminta ei vastaa julkisuuslain asettamiin vaatimuksiin
- Henkilöstöltä puuttuu tarvittava koulutus, jolloin toiminta ei myöskään ole systemaattista
- Tietojärjestelmät on rakennettu muiden kuin asianhallinnan vaatimusten perusteella
- Asiakirjahallinto ei ole toimintoprosessi-lähtöistä

tai säilytystarve eli elinkaari ylittää itse järjestelmän elinkaareen, on ehdottoman välttämätöntä miettiä jo suunnitteluvaiheessa, miten tieto siirretään vanhasta järjestelmästä uuteen. Jos näin ei tehdä, joudutaan parhaimmillaan turhien kustannusten, pahimmillaan tiedon täydellisen häviämisen tai sen eheyden ja ymmärrettävyyden rikkoutumisen eteen.

Esimerkiksi ensin mainitusta käy asevelvollisuusrekisteri. Nyt tiedot tulostetaan paperille ja säilytetään kantakortteina kuten ennenkin. Huomattavasti tarkoituksenmukaisempaa ja kustannustehokkaampaa olisi kuitenkin tulostaa ne mikrofilmille. Yhdelle mikrofilmirullalle mahtuu 1-2 hyllymetriä asiakirjoja eli säilytyskustannukset laskisivat huomattavasti.

Mikrofilmillä olevaa tietoa voidaan etsiä ja hakea lukulaitteen näytölle atk-avusteisesti ja sitä voidaan digitoida esim. tietoverkkojen kautta tarvitsijan työasemalla lähetettäväksi, joten rekisteristä poistettujen tietojen haku ja käyttö nopeutuisi kymmenkertaisesti.

Uuden ajan haasteita

Asetus viranomaisten toiminnan julkisuudesta ja hyvästä tiedonhallintavasta asettaa viranomaisten kirjaamiselle ja diaareille yksityiskohtaisia vaatimuksia, jotka käytännössä legitimoivat siviiliviranomaisten kirjaamiskäytännöt. Kirjaamisen tarkoitus on asioiden käsittelyn seuranta ja diaarien tulee toimia hakemistoina, joista

voidaan helposti nähdä, millaisia asioita viranomaisessa on vireillä, missä vaiheessa kunkin asian käsittely on ja mistä asiakirjoista tiedot löytyvät.

Siviilihallinnonkin asiakirjojen käsittely pohjautuu hyvin vanhoihin perinteisiin, jotka kuitenkin toimivat modernissa maailmassa paremmin kuin puolustusvoimissa noudatetut. Syitä on monia eikä tässä artikkelissa ole mahdollista paneutua niihin syvällisesti. Yksi tärkeä syy on luonnollisesti kuitenkin puolustusvoimien hallintokäytäntöjen yleinen yhdenmukaisuus, jonka seurauksena omat erikoiskäytännöt eivät enää ole samalla tavalla tarkoituksenmukaisia kuin aikaisemmin.

Asianhallinta yleisesti

Automatisoinnin myötä kirjaaminen on kehittynyt yhä enemmän ja enemmän asianhallinnaksi ja diaarijärjestelmät saaneet workflow-ohjelmistojen piirteitä. Tietojärjestelmät ovat mahdollistaneet useiden samaa tehtävää hoitavien organisaatioyksiköiden yhteiset diaarit, joiden avulla toimintaa ja tiedonhakua on kyetty tehostamaan. Esim. suuren kunnan koko opetushallinnolla on yhteinen diaari, johon kirjataan asian käsittely yksittäisen koulun tekemästä aloitteesta kunnanvaltuuston lopulliseen päätökseen, ja josta kaikkien on mahdollista seurata käsittelyn etenemistä sekä saada kootusti tieto kaikista käsittelyyn tuottamista asiakirjoista.

Monissa suurissa virastoissa kirjaaja vastaa vain asian vireillepanon ja päätösmerkintöjen tekemisestä ja käsittelijä itse huolehtii asiaan liittyvästä muusta kirjaamisesta. Workflow-tyyppisten asianhallintajärjestelmien avulla voidaan myös seurata ja ohjata eri käsittelijöiden työmäärää ja kerätä suoritämääriä, käsittelyaikoja, asiakaita tms. koskevaa tilastotietoa.

Asianhallinta puolustusvoimissa

Myös puolustusvoimien asiakirjahallintoa halutaan kehittää asianhallinnaksi. Tämä edellyttää kuitenkin täydellistä muutosta totuttuun ajatteluun. Nykykäytäntö perustuu organisaatiojakoon, jokainen organisaatioyksikkö kirjaa omaan diaariinsa ja muodostaa oman arkiston. Asianhallinnan tavoitteena on toimintaprosessin hallitseminen alusta loppuun, riippumatta prosessiin osallistuvien organisaatioyksiköiden rajoista tai prosessin kestosta.

Asianhallintajärjestelmän toteuttamisen ensimmäinen askel onkin puolustusvoimien toimintaprosessien ja niihin liittyvien asiakirjojen käsittelyprosessien selvittäminen koko organisaation laajuudessa. Julkisuuslaissa viitataan arkistonmuodostussuunnitelmaan, jollainen jokaisella viranomaisella arkistolain nojalla pitäisi olla ja josta ilmenevät viranomaisen tehtävät ja niiden tuloksena kertyvät tiedot.

Puolustusvoimissa arkistonmuodostussuunnitelmia ei ole laadittu ja alussa mainitun Asiakirjahallinnon kehittämistyöryhmän tehtävänä onkin sellaisten laatiminen eli puolustusvoimien toimintaprosesseihin liittyvien asiakirjojen kirjaamisen, arkistoinnin ja säilyttämisen uudelleenohjeistus.

Ero kasvanut suureksi

Siviilihallinnon ja puolustusvoimien asiakirjojen hallinnan perinteistä eroa kuvaa hyvin, että Esikuntajärjestelmän tärkein asiakirjahallinnollinen osa on arkisto. Varsinaista diaaria järjestelmässä ei ole lainkaan, vaan kirjaamismerkinnät tehdään itse asiakirjaan. Asianhallintajärjestelmien perusosa on sen sijaan diaari.

Kirjaamiskohde ei ole asiakirja

vaan asia, prosessi tai toimenpide, kuten esim. sotaharjoitus, ja kaikki prosessin vaiheet, niiden ajankohta ja suorittaja sekä kuhunkin vaiheeseen liittyvät asiakirjat sotaharjoituksen suunnittelun aloittamisesta sen loppuarvioinnin laatimiseen näkyvät yhdeltä "diaarikortilta".

Asianhallintajärjestelmässä diaarikaava perustuu viranomaisen tehtäviin ja toimintoprosesseihin, ei asiaryhmittelyyn kuten nyt Esikuntajärjestelmässä. Atk-järjestelmässä diaari voi olla usean organisaatioyksikön yhteinen tietojärjestelmä ja asian käsittelyvaiheisiin liittyvät asiakirjat linkitetään niitä koskeviin diaarikortin merkintöihin. Diaarilla on myös keskeinen merkitys asiakirjojen eheyden, käytettävyyden sekä laadun varmistajana ja elektronisessa ympäristössä diaarin merkitys tiedon kontekstin säilyttäjänä vain korostuu.

ASUT TYÖHÖN JA VAPAA- AIKAAN TOIMITTAA

**VPU
PUKUTEHDAS OY**

BOREUS COLLECTION

HÄMEENLINNA

Puh. 03-6265200 Fax. 03-6265300

Myymälät: Hämeenlinna, Helsinki,
Turku, Oulu, Rovaniemi, Kouvola,
Itäkeskus Hki, Jyväskylä, Tampere,
Kajaani ja Kuopio

Internet: <http://www.vpu.fi>

Eräitä vaatimuksia

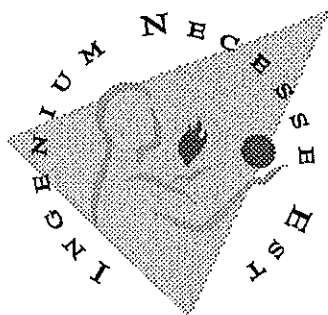
Tietohallinnosta vielä asiakirjahallintoakin pienempi osa sivuaa arkistotointa, mutta merkitykseltään se sivu on kauaskantoinen. Toisin kuin ehkä yleisesti uskotaan, elektronisen tiedon säilymisen ja käytettävyyden varmistaminen edellyttää huomattavasti tietoisempaa toimintaa kuin paperipohjaisen. Paperiasiakirjat voivat säilyä sattumalta, sen seurauksena, että niille ei ole tehty mitään - ja monet arkistot ovatkin säilyneet pelkästään tällaisen passiivisuuden seurauksena. Elektronisen tiedon säilyminen edellyttää sen sijaan huolellista suunnittelua ja prosessin kaikkien osatekijöiden varmistamista.

Ensinnäkin itse tiedon on säilyttävä, sitten on oltava käytettävissä laitteet ja ohjelmistot, joilla tietoa kyetään paitsi lukemaan, myös hakemaan ja käsittelemään. Vaikka kaikki nämä tekniset edellytykset olisivat olemassa ja ratkaistu, jää jäljelle vielä kaikkein merkittävin asia: käyttäjän on ymmärrettävä tietojen merkitys ja alkuperäinen käyttötarkoitus. Mitä pidempi kokemus organisaatioilla on automaattisesta tietojenkäsittelystä, sitä selkeämmiksi tiedon säilymisen ongelmat tulevat muillekin kuin arkistoaammatilaisille.

Huoli tulevaisuudesta

Sota-arkiston johtajana kannan suurta huolta puolustusvoimien toiminnan tuloksena kertyvän elektronisen tiedon säilymisestä tuleville sukupolville. Kaikki kertyvä tieto on tärkeää päivittäisessä tehtävien hoidossa ja asiakirjahallinnon tehtävänä on yhdessä tietohallinnon kanssa kehittää ja ohjata tätä päivittäistä tietojen käsittelyä. Pieni osa kertyvästä tiedosta on niin merkityksellistä, että se täytyy säilyttää pysyvästi. Tämä tieto ei ole tärkeää vain puolustusvoimien oman toiminnan kannalta, se on osa kansallista kulttuuriperintöä ja sellaisena kansallista kulttuuriomaisuutta.

Arkistotoimen tehtävänä on tunnistaa tämä tieto ja huolehtia yhdessä asiakirjahallinnon kanssa, että sen merkitys otetaan huomioon myös elinkaaren aktiivivaiheessa, silloin kun tieto palvelee päivittäistoimintaa. Yhdessä tietohallinnon kanssa arkistotoimen on huolehdittava, että tällainen tieto säilyy, on käytettävissä, käsiteltävissä ja ymmärrettävissä vielä satojenkin vuosien kuluttua. Toivottavasti asian merkitys ymmärretään puolustusvoimissa ennen kuin se on liian myöhäistä. □

**Outokumpu - alansa eturivin taitaja
myös uudella vuosituhanella**

Outokumpu

www.outokumpu.com

Arvot

upseerin arkipäivässä

7

kysymystä suomalaiselle kadettiupseerille

Arvopaneeli

Jo lähes kaksi vuotta käynnissä ollut Kadettikunnan arvokeskustelu on puhututtanut monia upseereita. Aika ajoin on kuulunut niin sitä tukevia kuin myös vähätteleviä kannanottoja, mutta mitä mieltä rivijäsen tästä kaikesta - ovatko arvoasiat kohdallaan ja tulisiko niistä puhua?

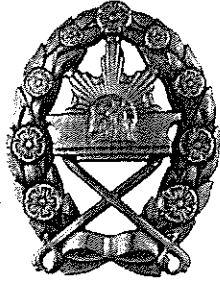
Kentän äänen kuulemiseksi pyysimme viittä kadettiupseeria vastamaan seitsemään arvoja käsittelevään kysymykseen. He edustavat ikärakenteeltaan sitä palveluksessa olevaa joukkoa, joka rakentaa tulevaisuuden puolustusvoimia. Kysymykset ovat Kadettikunnan puheenjohtajan ja Kylkiraudan päätoimittajan laatimia. Vastaukset on julkaistu sanatakkasti sellaisenaan.

Yliluutnantti

Yksikön varapäälikkö

Ikä 26 vuotta

Naimisissa, 1 lapsi

1. Luettele kolme tärkeintä arvoa, joita pidät erityisen tärkeinä niin yksityiselämässä kuin palvellessasi puolustusvoimia.

Lojaalisuus. Upseerin tulee olla uskollinen perheelleen ja toisaalta lähimmille esimiehilleen. Tosin jälkimmäisessä käsite voi joskus olla venyväkin.

Rehellisyys. Ihmisen on jatkuvasti kysyttävä miksi toimin juuri näin? Vastauksessa tulisi olla itselleen rehellinen. Erinomaisen hyvin tämä näkyy työtehtävien hoidossa. Jos joku asia ei toimi, ei ensimmäisenä kannata osoittaa muita syyllisenä.

Aitous. En ole koskaan ymmärtänyt niitä, joilla on olemassa 'kaksoisrooli'. Yhtäältä ollaan todellisia 'pikkusieluja' palveluksessa ja toisaalta kotona ja työn ulkopuolella 'setä aurinkoisia'. Eikö juuri inhimillisyyden näyttäminen myös palveluksessa ole osoitus upseerin todellisesta luonteesta, sillä tuskin kukaan luulee upseerien olevan koneisia ja yhdestä muotista tehtyjä.

Isä tai äiti, joka ei perheessään juurikaan pysty näyttämään todellista minäänsä tuskin nauttii lapsiensa tai puolisonsa suosioita.

2. Kuvaile lyhyesti sitä esimerkkiä, jonka katsot nykytilanteessa välittyvän upseeriston keskuuteen puolustusvoimien virallisesta arvoperustasta (mitä asioita pidetään virallisesti tärkeinä?).

Maanpuolustustahto ilmenee (tai pitäisi) halusta tehdä työtä niin hyvin kuin osataan, vaikka se merkitsisi omien etujen menettämistä. Toisaalta maanpuolustustahto on myös sitä, että halutaan kouluttaa varusmiehiä myös henkisesti ottamaan yhteinen suuri vastuu maamme itsenäisyyden säilyttämiseksi.

Ammattitaito arvona ilmenee parhaiten palvelusturvallisuuden korostamisena. Meillä ei ole mitään selitettävää ja puolusteltavaa, jos varusmies loukaantuu tai kuolee palvelustehtävässään tai sen ulko-

puolella meidän virheen tai välinpitämättömyyden seurauksena.

Ammattitaitoa on toki myös se, että tuotamme jatkuvasti sodan ajan sotakelpoisia joukkoja.

Perinteet heijastuvat edelleen selkeimmin sotilaan juhлина eli paraateina. Toisaalta olen saanut keskustella veteraanien taisteluhengestä ja heidän uhritaan yllättävissäkin tilanteissa varusmiesten kanssa.

3. Ovatko taloudelliset arvot jyränneet muut arvot upseerin arkipäivässä?

Jos puhutaan upseerikoulutuksesta (kadettikoulu), jossa painotetaan uskollisuutta, miehuutta, kunniaa ja toveruutta, voin vakuuttaa tilanteen olevan huolestuttava. En itsekään ole niin naiivi, ja usko edellämäinittujen auttavan jokapäiväisen leivän hankkimisessa silloin, kuin toimeentulo on muutenkin niukkaa.

Näen erittäin ongelmallisena Puolustusvoimien ja ympäröivän yhteiskunnan välisen eron palkkaus- kysymyksissä ja työsuhteen muissa ehdoissa. Tällä

hetkellä valtava imu vie erittäin päteviä ja innovatiivisia upseereita paremman ansion ääreen. Meillä ylempi johto laskee liiaksi 'kunnia kestävän palkka' -ajatuksen varaan. Todellisessa elämässä ei 'kunnialla' voi maksaa laskuja.

4. Vallitseeko nuorten ja vanhempien upseerien arvomaailmojen välillä ristiriita?

En ole palvelusurallani törmännyt arvokeskusteluissa ristiriitoihin. Sen sijaan on luonnollista, että kaikki eivät ymmärrä nuorempien kaipuuta kollektiivisesta upseerikäsityksestä kohti yksilökeskeisempää ajattelua. Siis sitä, että nykysuuntauksena on pyrkiä tuomaan itseään esille ja hakeutua kohti paikkaa auringossa. Taustalle jäävä ei yhä monipuolisemmassa toimintaympäristössä saavuta sitä mitä haluaa vaan sen mitä jää jäljelle.

5. Muuttaako voimakas kansainvälistyminen suomalaisen upseerin arvoperustaa?

Ei pitäisi. Ihmettelen sitä upseeria, joka on valmis puolustamaan perhettään ulkomailta käsin, juuri kun lapsi on menossa ensimmäiseen kevätjuhlaan. Lisäksi lojaalisuus työtovereita kohtaan murenee kansainvälistymisessä silloin, kun se edellyttää palvelusta ulkomailla. Työtaakka palvelustovereilla kasvaa, koska samat tehtävät on hoidettava pienemmällä vahvuudella. □

"Tällä hetkellä valtava imu vie erittäin päteviä ja innovatiivisia upseereita paremman ansion ääreen. Meillä ylempi johto laskee liiaksi 'kunnia kestävän palkka' -ajatuksen varaan. Todellisessa elämässä ei 'kunnialla' voi maksaa laskuja."

6. Vallitseeko puolustusvoimissa työskentelykulttuuri, joka tukee yhteisen hyvän asettamista omien henkilökohtaisten pyrkimysten edelle?

Ainakaan omassa työyhteisössä ei näy kovin voimakasta oman edun tavoittelua. Luulen kuitenkin, että jokainen upseeri on valmis tiettyyn rajaan asti valmis luopumaan omista eduistaan, kun kyse on lyhytkestoisesta luopumisesta. Sitävastoin suurien uhrauksien edessä luulen oman edun ajavan yhteisen edelle.

7. Kannattaako arvoista puhua ja missä sen tulisi tapahtua?

Arvokeskustelu on ehdottoman tärkeää. Kiivasrytmisen työn johdosta kanavan on oltava julkaisu,

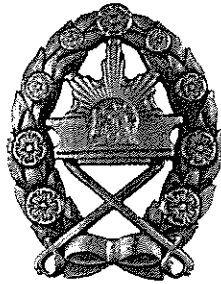
mielipidekirjoitus, internet tai vastaava. En ole koskaan ehtinyt todella puhua muiden upseerien kanssa arvoista esimerkiksi kahvikeskusteluissa. Yhtenä 'arvomittarina' voisi tietenkin olla uudistettava työilmapiiri/ -tyytyväisyyskysely. Tosin viimeiseksi on sanottava, että arvokeskustelu ei voi olla simpukurssin kouluttamiseen verrattavaa 'pöytäkeskustelua' jossa suunsa avaa esimiehet ja alaisen tehtävänä on pitää suunsa kiinni. Näkisin mielelläni juuri tämänkaltaisen (Kylkirauta) kyselyn ja kirjoittelun puoltavan paikkaansa jatkossakin. □

Kapteeni

Oppilasupseeri

Ikä 30 vuotta

Naimisissa, 2 lasta

1. Luettele kolme tärkeintä arvoa, joita pidät erityisen tärkeinä niin yksityiselämässä kuin palvellessasi puolustusvoimia.

Perhe. Perheen sisällä jaetaan ilot ja surut. Perheen pahoinvointi heijastuu kaikkeen toimintaan ja toisaalta taas toimiva perhe-elämä antaa voimia työntekoon. Uraani liittyen on perhe ollut päätösteni tukena.

Terveys kokonaisuutena. Fyysinen ja psyykkinen jaksaminen edellyttää terveyttä. Perheen piirissä yhdenkin perheenjäsenen pitempi sairastelu vaikuttaa kaikkien toimintoihin ja mielialoihin.

Motivoiva työ. Työn tulee antaa sopivasti haasteita ja vastuuta. Rutinoituminen ja näköalattomuus voivat heikentää oman työn arvostamista.

2. Kuvaile lyhyesti sitä esimerkkiä, jonka katsot nykytilanteessa välittyvän upseeriston keskuuteen puolustusvoimien virallisesta arvoperustasta (mitä asioita pidetään virallisesti tärkeinä?).

Kansainvälisyys on selkeästi noussut puolustusvoimien arvomaailman kärkeen. Osallistuminen kansainvälisiin kriisinhallintatoimiin ajaa näkyvästi muun toiminnan edelle. Perinteisesti Suomen puolustamiseksi sotilasuralle lähtenyt kaaderi on ihmeissään keskustelusta, joka on virinnyt pakollisista ulkomaan komennuksista. Palvelussuhteen ehdot eivät taida kehittyä kv-tehtävien vaatimustason mukaan.

Tavoitteleeko pieni Suomi liian suurta näkyvyyttä näissä konflikteissa.

3. Ovatko taloudelliset arvot jyrämeem muut arvot upseerin arkipäivässä?

Kyllä työelämän raadollisuus on karsinut arvoa maailmaa jonkin verran. Oman ja perheen toimeentulon takaamiseksi on joutunut tietynlaiseen oravanpyörään, jossa ei ensimmäiseksi tule ajateltua työnsä arvopohjaa. Aika ajoin olen itsekkin kartoittanut siviilimarkkinoilta taloudellisesti tuottavampaa työtä. Vaikka haluankin olla upseerin ammatissa, niin uskon sopivan tilaisuuden tullen jättäväni puolustusvoimat.

Luotettavuus ja ahkeruus ovat silti muodostuneet perushyveiksi, joiden toivon näkyvän myös työyhteisössäni.

4. Vallitseeko nuorten ja vanhempien upseerien arvomaailmojen välillä ristiriita?

Joukko-osastoissa palveleva upseeristö ajattelee mielestäni varsin homogeenisesti. Kv-tehtäviin saattavat vanhemmat ikäluokat suhtautua jopa kielteisemmin kuin nuoremmat. Kadettikasvatukselliset piirteetkin ovat mielestäni vähentyneet virassa olevien upseereiden keskuudessa. Todelliset arvoerot taitavat löytyä palveluksessa olevien ja evp-upseereiden välillä.

5. Muuttaako voimakas kansainvälistyminen suomalaisen upseerin arvoperustaa?

Varmasti muuttaa. Itse olen havainnut viime aikoina olevani tietyllä tavoin arvotyhjiössä.

Kadettikoulusta valmistuessani pidin Suomen historian sotakokemuksia ja itsenäisyyttämme itseäni velvoittavina tekijöinä. Nyt historian kontekstiin ei toimintaamme enää juurikaan sidota, vaan toimintojen perusteena on usein kv-toiminta ja globalisaatio. Kansainvälistymisessä on toki hyvätkin puo-

lensa, mutta ulkomailla tapahtuvan toiminnan huomattava lisääntyminen vaatii arvomuutosta läpi koko väestön. Tappioihin emme käsittäkseni ole valmiita.

Oman tekemisen arvoperusteita on viimeaikoina ollut vaikea konkretisoida. Kv-toiminta ja sen edellyttämän erikoisosaamisen korostaminen ovat viemässä perusteita perinteiseltä varusmieskoulutukselta ja joukko-osastoni maakunnali-suudelta.

En uralle lähtiessäni osannut aavistaa maailmanpoliittisia muutoksia ja kriisinhallinnan kehittymistä globaalina ilmiönä, joten viimeaikainen kehitys kohti pakollista ulkomaanpalvelusta vieroksuttaa.

Omalta kohdaltani tuntuu ainakin toistaiseksi mahdolliselta, että kokisin esim. EU:n intressit omassa arvomaailmassa tärkeiksi.

6. Vallitseeko puolustusvoimissa työskentelykulttuuri, joka tukee yhteisen hyvän asettamista omien henkilökohtaisten pyrkimysten edelle?

Työskentelykulttuurissa tehdään työtä yhteisen tavoitteen eteen, mutta kyse ei mielestäni ole niinkään yhteisen hyvän saavuttamisessa, vaan määriteltyjen tulosten tavoittelussa. Tavoitteisiin halutaan päästä nimenomaan jonkun yhteisön jäsenenä. Pääsääntöisesti olen työskennellyt yhteisöissä, joissa työtä tehdään epäitsekkäästi yhteisen päämäärän hyväksi. Jokainen on sitoutunut tekemään oman osuutensa ja tarvittaessa paikkaamaan toisen

osuutta, jos toinen ei jostakin syystä kykene tehtävänsä hoitamaan.

Jos puolustusvoimien henkilöstöpolitiikka olisi edes hieman sanojensa (henkilöstö tärkein voimavaramme) takana, niin voisin sanoa puolustusvoimien johdonkin edustavan samaa kulttuuria. Henkilöstön käsittelyyn ja puolustusvoimien kykyyn kannustaa työntekijöitään olen syvästi pettynyt. Välillä tuntee todella tulleen petettyksi. Onko pakote todellakin ainoa kannustin?

7. Kannattaako arvoista puhua ja missä sen tulisi tapahtua?

On välttämätöntä puhua arvoista. Tulevaisuuden toimintojemme perusteita ei voida temmata hihasta, vaan on aika kokonaisvaltaiselle arvokeskustelulle. Kansain-

välistyminen, puolustusvoimien rooli tulevaisuuden Euroopassa, asevelvollisuus vs. ammattiarmeija, henkilöstön hyvinvointi työssään jne, keskusteltavaa arvoista löytyy. Jotta toimintamme puolustusvoimissa on jatkossa kestäväällä pohjalla, tulee kansalaistemme arvojen olla pääosin yhdenmukaiset. Upseeriston arvot pohjautuvat pitkällä tähtäimellä varmasti valtaväestön arvoihin.

Seminaarit ja tiedotusvälineet lienevät oikea väline kun kyseessä on valtaväestö. Kaadereille toimiva vaihtoehto on kurssien ohessa käynnistettävä arvokeskustelu. Puolustusvoimien ylimmän johdon tulee näihin keskusteluihin ottaa avoimesti osaa. □

"En uralle lähtiessäni osannut aavistaa maailmanpoliittisia muutoksia ja kriisinhallinnan kehittymistä globaalina ilmiönä, joten viimeaikainen kehitys kohti pakollista ulkomaanpalvelusta vieroksuttaa."

Suomi Oy

Hatanpään valtatie 26, Tampere
Puh. 0205 152200

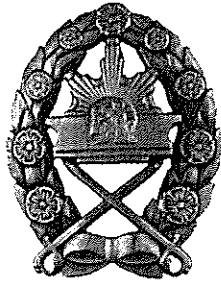

Lillbacka Oy, 62200 Kauhava

JTO *Johtamisen osaaja*

Johtamistaidon Opisto JTO
02510 OITMÄKI
p. 09-8141 1
www.jto.fi

Majuri

Yksikönpäällikkö
Ikä 45 vuotta
Naimisissa, 4 lasta

1. Luettele kolme tärkeintä arvoa, joita pidät erityisen tärkeinä niin yksityiselämässä kuin palvellessasi puolustusvoimia.

Koti, Uskonto ja Isänmaa.

Kun saa vastatakseen tällaisen kysymyksen, vastaus on selvä. Kysymys kuitenkin asetti minut ajattelemaan, olenko varmasti osoittanut perheenjäsenileni riittävän usein, kuinka tärkeinä heitä pidän. En taatusti, työ vie upseerin ja työ vie upseerin vapaa-ajan.

Uskonto tai sen edustamat kristilliset eettiset arvot ovat myös itsestäänselvyyksiä minulle, ne on istutettu minuun vanhempieni kodissa pysyvästi ja itse (lue pääosin vaimoni) iskostan ne yhtä itsestäänselvinä lapsiimme. Oikean ja väärän erottaminen imetään siis jo perheessämme äidinmaidosta. Uskon Immanuel Kantin kategorisessa imperatiivissaan olevan oikeassa, kasvatus antaa perustan oikean ja väärän, hyvän ja pahan ymmärtämiselle.

Isänmaa, se on isien uhrit, vapaus, perinteet, se on sotilaskunnia, joka koostuu upseerinhveistä ja kaikista niistä "yläarvoista", joiden takia upseeri on valmis uhraamaan itsensä niin rauhan kuin sodankin aikana. Tämä arvope- rusta saadaan kotoa, koulusta, armeijasta, ja upseerituttinnosta. Arvope- rusta vahvistuu elämäkokemuksen myötä.

Tämä trinity; koti, uskonto ja isänmaa on se ideologia, joka saa upseerin, minut, jaksamaan kutsumusammattissani.

2. Kuvaile lyhyesti sitä esimerkkiä, jonka katsot nykytilanteessa välittyvän upseeriston keskuuteen puolustusvoimien virallisesta arvoperustasta (mitä asioita pidetään virallisesti tärkeinä?).

Uskon, että puolustusvoimien virallinen arvope- rusta on hyvin samanlainen kuin omani. (kts. vastaus 1). Ongelma lienee se, että arvoperusta on säilynyt samanmuotoisena, muuttumattomana.

Arvot ovat siis pysyviä, mutta ihminen muuttuu. Nyky-yhteiskunta edustaa aivan erilaista maailman- katsomusta kuin vanhempi. Egoismi ja oman edun tavoittelu on in ja kaikinainen lähimmäisestä välit- täminen on out. Syykin lienee ilmeinen, raha on ollut nuortemme kasvattaja, kun isällä ja äidillä ei ole ollut aikaa, vaan kaikki aika on mennyt työssä tai sitten välinpitämättömyys ja turhautuneisuus on imetty työttömistä vanhemmista, jotka ovat menet- täneet omanarvontunteensa, elämänhalunsa ja sen myötä kaiken.

3. Ovatko taloudelliset arvot jyränneet muut arvot upseerin arkipäivässä?

Taloudelliset arvot ja oman arvon/edun tavoit- telu sekä yleinen välinpitämättömyys ovat korostu- neet nyky-yhteiskunnassa. Tämä ei ole voinut olla vaikuttamatta myös upseerin arkipäivään. Nuoren perheellisen upseerin on tunnustettava, että elämme taloudellisten arvojen oravanpyörässä. Perheen vaa- timukset ovat varsin konkreettisia nykypäivänä.

Kutsumus on kovilla, jos sinulle tarjotaan siviili- sektorilla työstäsi 2-3 kertaa parempi palkka ja lisäksi useita lisätuloja, joita et voi kuvitellakaan saa- vasi upseerina.

Esimerkinä mainittakoon, nuorten upseerien (ml. len- täjät) erot ja upseerintutkin- toon hakeutuvien rekryyttien vähäinen määrä. (n. 200 haki- jaa MpKK:uun v. 2000)

4. Vallitseeko nuorten ja van- hempien upseerien arvomaail- mojen välillä ristiriita?

Ei kai voida puhua ristirii- dasta, vaan jo edellä esille tul-

leista arvoperustan muutoksista yhteiskunnallisessa ajattelussa.

5. Muuttaako voimakas kansainvälistyminen suoma- laisen upseerin arvoperustaa?

Kansainväliset tehtävät ovat omalla kohdallani vahventaneet omaa upseerin arvoperustani havai- tessani kuinka erinomaisesti asiat kuitenkin meillä ovat. Suuri osa upseeristoamme ajattelee ja arvos- ta saamaansa koulutusta ja kokemuksen tuomaa ammattitaitoa, jolla pesemme kirkaasti muiden maiden upseerit. Olen kuitenkin havainnoinut, että nuorilla upseereilla ja valitettavasti myös osalla kaik- kein vanhimmista upseereistamme on vakaa käsitys siitä, että naapurissa ruoho on vihreämpää. Tämä selittää jatkuvan mallin oton ja muutospaineen, jota elämme armeijassamme joka hetki. Hyvää ei kan- nata muuttaa. Suomalainen koulujärjestelmä - koti- kasvatus - sotaväki - ja upseerikoulutus yhteensä on

"Työpisteistä löytyy aina samankaltai- nen henkilötologia; pyrkyrit, nahjuk- set, luuserit ja onneksi suurimpana joukkona, tyypit joita me kaikki arvos- tamme ja joista pidämme, työteliäät, ammattitaitoiset, rehdit, empaattiset upseerikaverit."

uniikkijärjestelmä, jota muualta ei löydy. Suomalaisuuden arvot, sopivat parhaiten suomalaisten miesten kasvattajalle, suomalaiselle upseerille.

6. Vallitseeko puolustusvoimissa työskentelykulttuuri, joka tukee yhteisen hyvän asettamista omien henkilökohtaisten pyrkimysten edelle?

Ei puolustusvoimat ole, eikä ole koskaan ollutkaan mikään pyytettömyyden, välittämisen ja hyvyyden saareke. Työpisteistä löytyy aina samankaltainen henkilötypologia; pyrkyrit, nahjukset, luuserit ja onneksi suurimpana joukkona, tyytit joita me kaikki arvostamme ja joista pidämme, työteliäät, ammattitaitoiset, rehdit, empaattiset upseerikaverit.

Everstiluutnantti

Joukkoyksikön komentaja

Ikä 40 vuotta

Naimisissa, 3 lasta

1. Luettele kolme tärkeintä arvoa, joita pidät erityisen tärkeinä niin yksityiselämässä kuin palvellessasi puolustusvoimia.

Kolme minulle tärkeintä arvoa ovat rehellisyys, tasapuolisuus ja ihmisten kunnioittaminen. Niiden merkitys on korostunut sekä työssä ihmisten kanssa että perhe-elämässä.

2. Kurvaile lyhyesti sitä esimerkkiä, jonka katsot nykytilanteessa välittyvän upseeriston keskuuteen puolustusvoimien virallisesta arvoperustasta (mitä asioita pidetään virallisesti tärkeinä?).

Puolustusvoimat hoitaa tinkimättömästi sille asetetut velvoitteet. Velvollisuuden tunto on ollut ja on keskeinen arvo. Rajallisten taloudellisten ja henkilöstöresurssien sekä lisääntyvien ja muuttuvien tehtävien aikana tämä asettaa kasvavia vaatimuksia henkilökunnalle. Tehtävien määrä ja kirjo kasvaa, mutta tärkeimmästä voimavarasta, henkilöstöstä ei ole voitu huolehtia yhtä nousujohteisesti.

3. Ovatko taloudelliset arvot jyränneet muut arvot upseerin arkipäivässä?

Kustannustietoisuus on tulosjohtamisen myötä tullut puolustusvoimiin. Se on tehostanut toimintaa

Oma etu pyritään varsin usein asettamaan yhteisen edun edelle, sillä valitettavaa, mutta totta on, että jos upseeri ei itse pidä puoliaan, ei sitä tee kukaan muukaan.

7. Kannattaako arvoista puhua ja missä sen tulisi tapahtua?

Arvoista puhutaan jatkuvasti, niin kotona kuin työpaikallakin ja hyvä niin. Arvot on pantava käytäntöön. Ne eivät saa olla vain heliseviä, mahtipontisia sanoja panelikeskusteluissa, sanoja, joiden merkitys on hämärtynyt upseerille ja muille yhteiskunnan jäsenille vaan niistä on tehtävä arkipäivän elämää. □

monissa yhteyksissä. Tulosjohtamisen ongelma on kuitenkin tulostavoitteiden asettaminen ja ennen kaikkea mittaaminen. On pakko mitata sitä, mitä voidaan tai osataan. Laadullisten tulosten mittaaminen on vaikeaa. Tämä johtaa helposti siihen, että päätökset tehdään pitäen silmällä kustannuksia.

4. Vallitseeko nuorten ja vanhempien upseerien arvo maailmojen välillä ristiriita?

Eri ikäluokkien arvojen välillä on kautta aikojen ja yhteiskuntien vallinnut jonkin asteinen ristiriita. On siis luonnollista, että jonkinlainen ristiriita on olemassa. Pieni jännite saattaa olla omiaan viemään kehitystä eteenpäin. Ristiriita syntyy myös eri ikäpolvien elämäntilanteiden välisestä erosta. Yhteiskunnan rakenteissa tapahtuneet muutokset pakottavat ottamaan jokapäiväisessä elämässä asioita huomioon ja asettamaan niitä tärkeysjärjestykseen toisin kuin vuosia tai vuosikymmeniä sitten.

5. Muuttaako voimakas kansainvälistyminen suomalaisen upseerin arvoperustaa?

Kansainvälistyminen on yhteiskunnan raken-

teisiin ja ihmisten ajattelutapoihin voimakkaasti vaikuttava tekijä. Suomalainen upseeri on valmis puolustamaan isänmaataan oman henkensä uhalla. Kansainvälistyminen ja lisääntyvät kansainväliset tehtävät herättävät helposti kysymyksiä siitä, minkä puolesta oikeastaan itsensä asettaa alttiiksi. Sotilaat ovat perinteisesti ajaneet maamme turvallisuusetuja

ensisijaisesti maamme rajojen sisäpuolella. Rauhanturvaamista lukuunottamatta emme ole olleet valmiita laajentamaan toimintaamme rajojemme ulkopuolelle. Yhä tiiviimmin verkottuvassa maailmassa

”Jos organisaatio ei kykene huolehtimaan jäsenistään ja jos jotkut organisaation jäsenet ajavat omaa etuaan, ei se voi olla vaikuttamatta negatiivisesti yhteisen hyvän toteutumiseen.”

vähintäänkin yhteistyön lisääminen vaikuttaa kuitenkin olevan välttämätöntä.

Kun palvelus kansainvälisessä tehtävässä on nousee yhä tärkeämmäksi osaksi upseerin uraa ja edellytykseksi uralla etenemiselle, voi siitä aiheutua jännitteitä. Kaikki eivät ole yhtä valmiita tai halukkaita näihin tehtäviin.

6. Vallitseeko puolustusvoimissa työskentelykulttuuri, joka tukee yhteisen hyvän asettamista omien henkilökohtaisten pyrkimysten edelle?

Jatkuva kiire ja nopeasti etenevät muutokset aiheuttavat epävarmuutta. Epävarmassa tilanteessa yksi-

öllä on taipumus alkaa huolehtia omista henkilökohtaisista eduistaan. Eräät viimeaikaiset muutokset ovat vaikuttaneet negatiivisesti henkilöstön käsitykseen organisaation kyvystä ja halusta huolehtia hyvin jäsenistään. Tämä yhdessä yhteiskunnassa yleistyvän itsekeskeisen postmodernin arvoperustan kanssa vaikeuttaa yhteisen hyvän löytymistä.

Velvollisuudentuntoinen ihminen, jolle asetetaan jatkuvasti lisää tehtäviä, saattaa tuntea joutuvansa kestävämpään tilanteeseen. On joko jätettävä jotain tekemättä tai tehtävä matalammalla laatusolla. Molemmat vaihtoehdot ovat huonoja. Osa alkaa hakeutua omalta kannaltaan sopiviin tehtäviin. Jos organisaatio ei kykene huolehtimaan jäsenistään ja jos jotkut organisaation jäsenet ajavat omaa etuaan, ei se voi olla vaikuttamatta negatiivisesti yhteisen hyvän toteutumiseen.

7. Kannattaako arvoista puhua ja missä sen tulisi tapahtua?

Arvoista kannattaa puhua, vaikkapa näin lehden sivuilla. Ennen kaikkea arvojen pitää kuitenkin näkyä jokapäiväisessä toiminnassa. On eletävä arvojensa mukaisesti ja oltava valmiina tunnustamaan kuva-innollisesti sanottuna väriä. Uskon omien arvojen rehellisen julki tuomisen jokapäiväisessä työssä ja kanssakäymisessä tuovan parhaan tuloksen. □

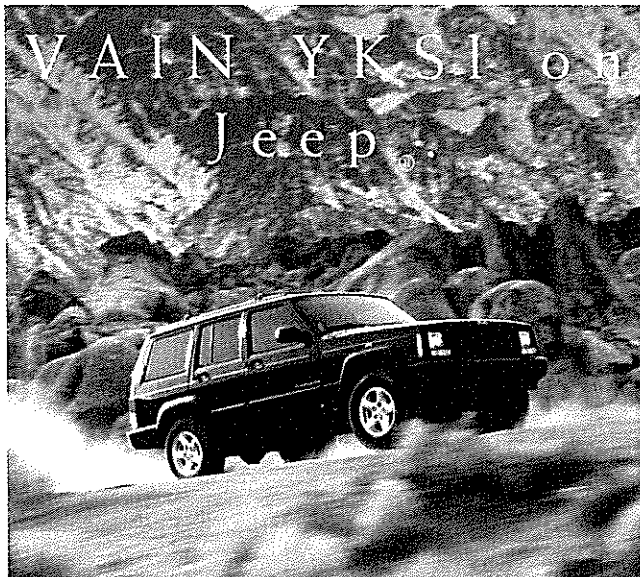
Arvopaneeli

ERI AMPUMAUHEILULAJEIHIN LIITTYVIEN LAITTEIDEN VALMISTUS JA MARKKINOINTI

- kaatuvien taulujen laitteet 10m ja 50m
- taulujen siirtolaitteet 10m
- liikkuvien maalien radat 10m, 50m ja 100m
- tulostuslaitteet

Puh. 0400-480 822, fax. 03-618 3146
Kylätie 3 A, 13500 HÄMEENLINNA

Kukaan ei tunne maastoautoja kuten Jeep. Auto, joka loi omat markkinansa. Yli 50 vuoden taipaaleen jälkeen sen asema aidoimpana nelivetoisena on yhtä luovuttamaton kuin itse auto vaikeimmassakaan maastossa. JEEP GRAND CHEROKEE, JEEP CHEROKEE ja JEEP WRANGLER edustavat kaikki luokkansa huippua niin suorituskyvyssä, hallittavuudessa kuin maastokelpoisuudessa. Tutustu itse Jeep-mallistoon ja ota vastaan liikku-
misen vapaus väkevimmillään.

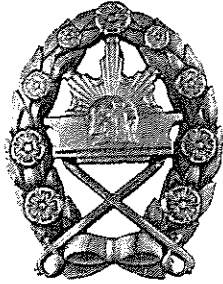
Jeep Wrangler 194.900,-
Jeep Cherokee alk. 194.900,-
Jeep Grand Cherokee alk. 389.000,-
<http://jeep.aro.fi>

THERE'S ONLY ONE

Eversti

Osastopäällikkö
Ikä 45 vuotta
Naimisissa, 2 lasta

1. Luettele kolme tärkeintä arvoa, joita pidät erityisen tärkeinä niin yksityiselämässä kuin palvellessasi puolustusvoimia.

Perheen ja työn tasapaino. Jos asiat ovat kunnossa kotona, voi antaa hyvän panoksen myös työssä.

Rehelliisyys ja asioiden täsmällinen hoitoa (lupausten pitäminen).

Oikeudenmukaisuus ja tasapuolisuus sekä muista välittäminen (voidaan käsittää myös isänmaallisuudeksi).

2. Kuvaile lyhyesti sitä esimerkkiä, jonka katsot nykytilanteessa välittyvän upseeriston keskuuteen puolustusvoimien virallisesta arvoperustasta (mitä asioita pidetään virallisesti tärkeinä?).

Henkilöstöstä välittäminen ("henkilöstö on tärkein voimavaramme"). P.v:n edun asettaminen oman edun edelle (esim useasti tapahtuvat siirrot/erillään asuminen).

3. Ovatko taloudelliset arvot jyränneet muut arvot upseerin arkipäivässä?

Ei varsinaisesti. Kyllä pohjalla on vahva upseeriperinne ja arvot. Toki odottaisi työnantajalta vastaantuloa taloudellisen jälkeenjääneisyyden korjaamiseksi. Jossakin vaiheessa voi tulla arkirealismia ja arvojen välinen ristiriita. Nuoremmilla upseereilla taloudelliset kysymykset voivat luonnollisesti saada vanhempia upseereita

suuremman painoarvon. Uskon kuitenkin perusarvojen olevan heilläkin kohdallaan.

4. Vallitseeko nuorten ja vanhempien upseerien arvomaailmojen välillä ristiriita?

Varsinaisesta ristiriidasta ei voitane puhua. On kuitenkin havaittavissa se seikka, että nuoret upseerit antavat enemmän painoarvoa taloudellisille asioille, vapaa-ajalle ja ehkä perhe-elämällekin. Se näkyy mm siinä, että ei olla kovin valmiita joustamaan työntekijän suuntaan vapaa-ajan kustannuksella ja helpommin vastustetaan myös siirtoja ja jopa jatkokoulutusta.

5. Muuttaako voimakas kansainvälistyminen suomalaisen upseerin arvoperustaa?

En usko, että se muuttaa arvoperustaa merkittävästi. Kokemuksia se kyllä antaa ja avartaa näkemään asioita eri tavalla. Uskon, että kansainväliset tehtävät päinvastoin voivat vahvistaa olemassa olevaa arvoperustaa.

6. Vallitseeko puolustusvoimissa työskentelykulttuuri, joka tukee yhteisen hyvän asettamista omien henkilökohtaisten pyrkimysten edelle?

Kyllä vallitsee. Varsinkin johtavassa asemassa olevat henkilöt omalla esimerkillään vahvistavat tätä työskentelykulttuuria. Sama asenne näkyy vahvana myös muissa henkilöstöryhmissä pääsääntöisesti.

7. Kannattaako arvoista puhua ja missä sen tulisi tapahtua?

Kyllä niistä kannattaa puhua, koska nykyinen yhteiskunta on kovin materialistinen ja taloudelliset arvot ovat varsin pinnalla.

Oman väen keskuudessa luonnollisesti pitäisi huolehtia hyvien perusarvojen vaalimisesta. Toinen foorumi on julkinen sana, jonka avulla viestitään ulkopuolisille yhteisömmme arvomaailmasta. □

"Uskon, että kansainväliset tehtävät päinvastoin voivat vahvistaa olemassa olevaa arvoperustaa."

Arvopaneeli

netron
TIETOVERKKOPALVELUT

Vellamonkatu 30 B, 00550 Helsinki
Puh. 010 511 6700, Fax. 010 511 6701

Puistokatu 2 C, 40100 Jyväskylä
Puh. 010 511 6750, Fax. 010 511 6751

Arvot vuorovaikutuksena

Arvoit voivat alkaa elää myös kouluttajan ja koututettavien välillä aidompaa vuorovaikutuksellista elämää. Jolloin arvojen tarkoituksena ei ole vangita koulutettavan mieltä edustamaan opetettuja ajatuksia, vaan auttamaan häntä virittämään omia ajatuksiaan saatujen arvovirikkeiden pohjalta.

Arvojen elämä

Arvoilla on oma elämänsä. Niiden elämän perusta on ihmisen mielessä, ajattelussa, sen olemuksessa, rakenteissa ja lainalaisuuksissa. Onko arvoilla jokin muukin, ihmismielen ylittävä reaalinen olemassaolo, on perinteinen sotilasfilosofinen kysymys. Arvojen syntyminen on ihmismielen reaktio kohdattuun.

Arvoille on olennaista myös sosiaalinen olemassaolo. Ne elävät sotaväessä ihmisten välisinä kommunikatiivisina muodostelmina. Sellaisina niillä on suuri yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen merkitys. Sotilasyhteisöt elävät hyvin pitkälle yhteisten käsitteiden varassa. Tässä mielessä ne ovat yliyksilöllisiä. Käsitteet jäsentävät niin näköhavaintojen maailmaa esimerkiksi tuli tai liike kuin myös kasvatuksellisia ideoita esimerkiksi kuri tai velvollisuus.

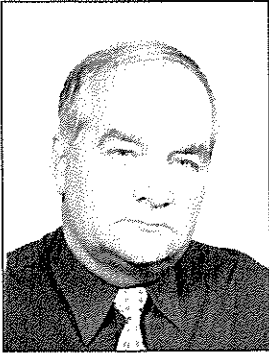
Miten arvoja syntyy sotilaiden mieleen on edelleen jokseenkin selvittämättä. Samalla tavoin arvotuksellinen kysymys on, miten ne ovat puolustusvoimissa olemassa. Emme kykene vastaamaan kysymykseen, mikä on arvojen laadullinen ja energettinen olemassaolo. Vahvasti tunnemme suomalaisessa sotilaskoulu-

tuksessa olevamme kuitenkin yksilöinä sidoksissa niihin arvoihin (vapaus, tasa-arvo, isänmaa, uskonto), jotka mielessämme ovat syntyneet ja jatkavat siellä elämäänsä.

Sotilasvalassa luvataan muun muassa palvella maataan rehellisesti ja parhaan kykynsä mukaan olla ase-tovereitaan kohtaan suora ja auttavainen. Niinikään luvataan säilyttää paikansa joukossa ja suorittaa tehtävänsä loppuun niin kauan kuin voimia on.

Tietoisuuden ja tiedostamisen ehdoista

Sotilasjärjestelmät niin psykologiset kuin sosiaaliset, saavat meistä otteen ajattelumme kautta. Ajattelun elämän, mielessämme toteutuvan energettisen liikkeen tiedostaminen on vai-

Tapio Piha
Johtava konsultti

keaa monista inhimillisistä syistä. Koska ajattelu on ehkä tärkein identiteetin muodostaja ihmismielessä, siihen sitoutuu narsistisia voimia, jolloin etäisyyden saavuttaminen omaan ajatteluun on vaikeaa.

Me myymme itsestämme suuria osia yhteiskunnallisille järjestelmille ja tulemme niin jatkeiksi. Asevelvollisuusympäristössä tämä voi riistää meiltä huomaamattamme vapautta ja luovuutta. Mutta suomalaisesta, maanpuolustustahtoisesta järjestelmästä luopuminen on usein niin raastava tie, etteivät monet halua edes kuvitella sen mahdollisuutta.

Kriisitilanteissa ihmisen tietoisuus muuttuu ja mukautuu tilanteen vaatimuksiin. Tapahtuu nk. shokkireaktio. Se aikaansaa voimavarojen käytön tehostumisen ja siten auttaa ihmisen kohtaamaan tilanteen vaatimukset. Tiedon vastaanottaminen, käsittelemisen ja varastointi muuttuvat. Laadullisen tietoisuuden muutoksen lisäksi tapahtuu määrällinen muutos. Ihmisen kyky käsitellä tietoa lisääntyy huomattavasti.

Arvot todellisuuden aineksina

Samalla sanalla ilmaisten arvojen elämä voi olla eri ihmisten mielessä. Jonkin verran erilainen, ikään kuin eri tavoin motivoitu, koulutuksellisista tai kasvatuksellisista syistä. Ytimeltään - substanssina - arvojen olemus on lainalainen ja sama kaikkien mielessä. Ajattelun substanssi on lainalainen kuten esimerkiksi ihmisen kehon fysiologisetkin prosessit omalla tavallaan.

Toiminta eri asteisten kriisien aikana pohjautuu opittuihin tietoihin ja taitoihin sekä kokemukseen ja sen-

hetkiseen elämäntilanteeseen. Ehkei ajattelu koskaan ole kahden asevelvollisen mielessä samanlaista, vaikka hämmästyttävää on myös, että aivan ilmeisesti juuri arvoilla on varsin yhteneväinen olemassaolo eri maanpuolustajien mielessä. Tähän perustuu ajattelun kommunikatiivisuus ja psykososiaalinen yhteys.

Suhteemme arvojen merkitykseen mielessämme voi kuitenkin olla erilainen. Se edellyttää edes jonkinasteista erillisyyttä, ei-samaistumista omaan ajatteluun. Tärkeä osa ajattelumme sisällöstä syntyy niistä kulttuuriyhteyksistä, joihin olemme joutuneet omaa ajatuskenttäämme kannamme aina mukanaan elämän uusiin tilanteisiin ja uusien ajatusvirikkeiden kohtaamiseen.

Eri asteisten kriisien aikana luonnon tai ihmisten aiheuttama katastrofi tapahtuu yleensä ilman ennakkovaroitusta, yhtäkkiä ja odottamatta. Joitakin luonnonkatastrofeja voidaan ennustaa, samoin laskea tilastollisia todennäköisyyksiä katastrofien esiintymiselle. Katastrofin kulkua ei voi juuri ohjata. Alkuun päästyään se etenee omalla voimallaan. Katastrofi johtaa suuriin inhimillisiin kärsimyksiin ja materiaalsiin vahinkoihin sekä yhteisöllisiin muutoksiin. Katastrofi uhkaa olemassaoloa, identiteettiä, arvoja sekä emotionaalista ja fyysistä turvallisuutta.

Arvojen vuorovaikutuksellinen luonne

Arvojen elämä varusmiesten ja reserviläisten sekä sotilasammattin valinneiden mielessä voisi olla toinenkin. Ne voisivat laskeutua kohtaavampaan asemaan suomalaisen - eurooppalaisen minuuden ja kohdatun todellisuuden välille. Tämä voi tuntua jotenkin mystiseltä, mutta tosiasiasahan koko ajattelun ilmiö on aina salaperäinen harjoitettiin sitä miten tahansa. Ajattelun todellisuutta jäsentävä ja tavoitettava luonne on tuntemattomaksi jäävänkin "mystinen".

Suomalaisten asenteeseen liittyy luontevasti myös se sotilas-pedagoginen asenne, että arvoja ja teorioita opetetaan ulkoapäin omaksuttavaksi. Jonkinlaisina oikeana tietona yhteiskunnallisista asioista. Vuorovaikutussellisuus toteutuu kapeasti ja usein arvovalta-asemasta käsin. Arvot voivat kuitenkin alkaa elää myös kouluttajan

ja koulutettavan välillä aidompaa vuorovaikutuksellista elämää, jolloin arvojen tarkoituksena ei ole vangita koulutettavan mieltä edustamaan kouluttajan ajatuksia, vaan auttamaan häntä virittämään omia ajatuksiaan saatujen arvovirikkeiden pohjalta.

Vuorovaikutukselliset arvot säilyttävät vastaanottajan persoonallisuuden vapaampana ja koskemattomampana, loukkaamattomampana ja ikään kuin omaehtoisemman kehityksen piirissä.

Vaikka tämäkin on suhteellista - koulutettava omaksuu kouluttajan arvoja sotilaskoulutuksessa - niin silti muutos arvojen elämässä voi olla olennainen. Ne voivat toimia pikemminkin koulutettavan persoonallisuuden rakentumisen virikkeinä kuin vain ulkokohtaisena mielen täyteenä.

Uusi sotilastieteen ala

Jos arvojen asema inhimillisen tietoisuuden osana muuttuu, se merkitsee olennaisesti toisenlaisen sotilastieteen luomista. Aluksi tämä uusi arvojen asenne tuntuisi sopivan lähinnä nuorten asevelvollisten ja vapaaehtoisten ymmärtämiseen ja ihmisen tunnistamisen koulutukseen, ns. prosessuaaliseen koulutukseen. Mutta saattaa olla, että se sopisi myös kansainvälistymiskoulutukseen ja luonnon ymmärtämiseen. Tällöin sotilastehtäviä suoritettava ikään kuin "seurustelisi" kulttuurin ja luonnon kanssa toisella tavalla. Sotilastiede välittäisi elävämpää suhdetta ympäröiviin ihmisiin ja luontoon. Kysymys ei ole mistään tunteilusta, vaan uudesta sotilastieteellisestä suhteesta kohdattuun.

Arvojen elämä vuorovaikutusta ylläpitävinä ja luovina yksikköinä synnyttää aivan uuden ajatuskulttuurin ja näin uudenlaisen yhteisöllisyyden. Se synnyttää myös uusia koulutusasetteita. Tällöin on olennaista koulutettavien persoonallinen kehitys ennen kaikkea omassa itsessään mutta myös esimerkiksi kansainvälisissä kriisinhallintatehtävissä. Kehitystä voi tapahtua ja pitää tapahtua kaikilla persoonallisuuden alueilla, jolloin ihmisen kokemuksen ja orientoitumisen kannalta on olennaista myös arvojen persoonallisuutta avaava ja jäsentävä vaikutus. □

pääsihteerin palsta

Perinnettä arvostaen - ajassa mukana

Kadettikunnan syyskokous vahvisti otsikkona olevan lauseen Kadettikunnan teemaksi vuodelle 2000. Lause kuvaa hyvin järjestömme tilaa ja tilannetta vuosituhannen vaihtuessa. Perinteet muodostavat tärkeän osan arvomaailmamme, mutta eivät kuitenkaan aseta kahleita toiminnallemme. Elämme voimakkaasti nykyajassa mukana ja edistämme kadettiveljeyttä ja maanpuolustustahtoa kaikin käytettävissä olevin keinoin.

Veteraanien perintö

Kadettiupseeri ammentaa suuren osan aatteellista elinvoimaansa maamme vankasta sotilasperinteestä ja siihen liittyvistä arvoista. Tärkeä kansaamme yhdistävä tekijä on sotiemme veteraanien, tuon Tammenlehvän sukupolven, uhrautuva ja pyyteetön työ maamme nykyisen hyvinvoinnin rakentamisessa. Tämä kannustaa meitä nykyupseereita kantamaan vastuunme veteraanien sanoman välittymisestä yhä uusille suomalaispolville. Me Kadettikunnassa teemme sen nuorison ymmärtämässä muodossa ja välinein, mutta veteraanien omin koke-

muksin ja tarinoin.

Kadettikunta on saanut kootuksi tähän työhön yhteistyökumppaneikseen laajan joukon yhteiskuntamme arvomaailmasta vastaavia instituutioita. Kaikki veteraanijärjestöt ovat luonnollisesti yhtenä miehenä ja naisena mukana muodostamassa perintöään nuorisolle. Sen lisäksi puolustusvoimat ja Opetushallitus sekä Historian ja Yhteiskuntaopin Opetta-jien Liitto maamme suurimpina nuorisokasvattajaorganisaatioina ovat mukana varmistamassa, että veteraanien sanoma ei pääse unohtumaan ja tulee oikein kirjatuksi.

Hankkeemme ensimmäinen vaihe veteraanien Internetsivusto valmistui jo kevään kansalliseksi veteraanipäiväksi ja sen yleistä kiinnostavuutta osoittaa, että toukokuun loppuun mennessä sivuilla on vierailtu jo erittäin runsaasti. Internetsivuston avulla voimme myös koota lisää veteraanien kertomuksia ja hankkeen edetessä täydentää sivustoja entistäkin paremmaksi kuvaksi Tammenlehväsukupolvesta ja sen saavutuksista. Hankkeen muut kaksi osaa, videoelokuva ja CD-ROM ilmestyvät seuraavaksi veteraani-

päiväksi Kadettikunnan juhluvuonna 2001.

Kaikki nämä tuotteet tullaan jakamaan ilmaiseksi maamme kouluille ja puolustusvoimille. Myös veteraanit saavat niistä välineen kertoa nykyaikaisille perillisilleen, mitä sana sodan veteraani oikein merkitsee. Tästä voi tietysti meikäläisten keskiikäistenkin ikäpolvi tutustua perusteellisemmin asiaan, sillä kuten eräässä asiantuntijakeskustelussa jokin aika sitten todettiin eivät meidän isämme, juuri nämä sotiemme veteraanit, juurikaan kertoneet meille omille lapsilleen sotataipaleistaan. Se ei ollut silloin 1960- ja 70-luvuilla kovinkaan suosittu puheenaihe.

Kadettiupseerit 1920-2000

Matrikkeli on nyt valmis ja kirjan jako on käynnissä. Vaikka toimitustyössä yritettiin olla mahdollisimman huolellisia on pakko myöntää, että näin laajaan tietomäärään jää aina valitettavia virheitä. Pyydänkin jo etukäteen toimituskunnan puolesta niitä anteeksi. Koska kaikki virheet alentavat tämänkaltaisen ainutlaatuisen lähde teoksen arvoa on toimituskunnalla tarkoitus vielä

ensi syksyn aikana toimittaa kirjaan korjaussivut, joissa havaittuja virheitä korjataan ja puutteita täydennetään. Jos siis toteat tiedoissasi virheitä pyytäisin lähettämään siitä elokuun alkuun mennessä tiedon Kadettikunnan toimistoon, jolloin voimme tehdä tarvittavat muutokset ja täydennykset.

Kadettiupseerin veistos

Kadettiupseerin veistos on myös valmistumassa vauhdilla. Paljastustilaisuus pidetään alkuperäisen suunnitelman mukaisesti 27.1.2001 klo 10.00 alkaen Maanpuolustuskorkeakoulun ritaritalon edessä. Sitä ennen pide-

tään klo 09.00 alkaen kadettikurssien yhteysupseerien palaveri samassa Ritaritalossa. Koska lehtemme numero 4/99 ei postitusongelmien takia tullut noin 700-800 jäsenellemme täydellisenä on tämän lehden mukana vielä kerran tilillepanokortti vapaaehtoista patsasmaksua varten. Sillä me kadettiveljet voimme edelleen kartuttaa patsasrahastoa, josta puuttuu rahaa vielä melko suuri summa.

Kesä on jo alkanut ja lomat siintelevät ajatuksissa. Toivottavasti itse kunkin meistä pääsee nauttimaan Suomen suvesta ja jos ei muuta vaativampaa ole tiedossa, ajattelemaan vaikkapa

sinisiä ajatuksia upseerin arvo-
maailmasta. □

Pekka Rapila

pekka.rapila@kadettikunta.fi

Maailman asiantuntija

Onnittelemme 65-vuotiasta
Kylkirauta-lehteä

MatkaKaleva

SMAL 18295 KLUVI 86/88/Mj Mu

HELPRINT QUEBECOR OY

Yhteydet
lähelle ja
kauas.

KPY
FINNET-YHTIÖT
www.kpy.fi

Uusimuotoinen turposeminaari kruunasi kevätkokouspäivän

Kadettikunnan sääntömääräinen kevätkokous pidettiin Kajaanin varuskunnassa viestipataljoonan auditoriossa 18.3.2000. Kokouksessa oli läsnä 44 jäsentä. Kadettikunta kokoontui vuosikokoukseensa nyt ensimmäisen kerran historiansa aikana Kajaanissa. Kainuun Prikaatin komentaja, eversti Ilkka Aspara olikin tyytyväinen voidessaan toivottaa kadettiveljet tervetulleiksi varuskuntaansa ja esitellessään johtamansa, varusmiessaapumiseräl-tään Suomen suurimman, Poh-

joisen maanpuolustusalueen valmiusprikaatin valoisia tulevaisuuden näkymiä

Puheenjohtaja Heikki Tilander korosti kokouksen avauspuheessaan Kadettikunnan olevan edelleen mittavien haasteiden edessä. Hyvin käynnistynyttä arvokeskustelua on tarkoitus jatkaa aktiivisesti tänäkin vuonna. Turvassa CD-ROM-mista käynnistynyt kadettiupseerien koulumaailmalle antaman turvallisuuspolitiikan opetuksen kääntäminen 2000-luvulle on saamassa vertaisensa

seuraajan Veteraanien perinnön siirtämisestä nuorisolle hankkeesta.

Ansioituneet palkittiin

Ennen varsinaisen kokouksen alkua jaettiin puolustusministerin päivämäärällä 27.1.2000 myöntämät Kadettikunnan ansiomitalit sekä palkittiin Kadettikunnan hallituksen piirien esitysten perusteella vuoden 2000 kadettiupseeriksi nimeämä yli-luutnantti Lauri Rissanen. Hän osallistui jo kadettina Kanta Hämeen kadettipiirin hallituk-

Kadettikunnan ansiomitaleilla palkittujen komeata rivistöä. Vasemmalta Aarno Liusvaara, Jorma Jokisalo, Kari Kasurinen, Matti Tanninen, Voitto Lassila ja Heikki Tilander.

seen ja valmistuttuaan upseeriksi v. 1998 hän halusi jatkaa kadetti-piirin tehtävissä, nyt sihteerinä. Lauri Rissanen osallistui aktiivisesti myös lukioiden oppilaille viime vuonna järjestetyn turvallisuuspolitiikan kurssin järjestelyihin.

Toimintavuoden tilinpäätös

Kevätkokouksen puheenjohtajiksi valittiin Kadettikunnan puheenjohtaja Heikki Tilander ja paikallisen Kainuun kadetti-piirin puheenjohtaja everstiluutnantti Jussi Mäki. Sihteeriksi kutsuttiin Kadettikunnan pääsihteeriksi. Kokouksen alussa vietettiin hiljainen hetki vuoden 1999 aikana kuolleen 71 kadettiupseerin muiston kunnioittamiseksi.

Kevätkokous on Kadettikunnan vuosittainen tilinpäätöskokous. Kokousväelle esiteltiin Kadettikunnan toimintakertomus, tilinpäätös ja taseet vuodelta 1999. Kokonaisuutena yhdistyksemme oli selviytynyt päättyneestä toimintavuodesta toiminta- ja taloussuunnitelman mukaan. Kadettikunnan arvopaperisalkku oli kasvanut huomattavasti onnistuneen sijoitustoiminnan kautta.

Vain Kylkiraudan ilmoitushankinta oli viime vuonna kangerrellut tuottaen järjestöllemme lähes 100.000 mk tappion. Muut toteutetut suuret projektit eivät mitenkään rasittaneet Kadettikunnan taloutta, koska niiden kulut hankittiin lahjoituksina eri säätiöiltä ja rahastoilta. Tili-asiakirjat vahvistettiin yksimielisesti sekä hallitukselle ja tilivelvollisille myönnettiin kiitosmaininnoin vastuuvapaus tilivuodelta 1999.

Turvallisuuspolitiikkaa

Kokouksen jälkeen kongressikeskus Kaukametsässä pidetyssä

Vuoden kadettiupseeri yliluutnantti Lauri Rissanen on osallistunut aktiivisesti kadetti-piirin toimintaan jo kadettiajastaan lähtien.

uusimuotoisessa turvallisuuspolitiikan seminaarissa pohdittiin monipuolisesti aihetta "Euroopan turvallisuusrakenteen kehittymisen vaikutukset Suomen turvallisuuspoliittiseen linjaan ja maanpuolustukseen". Arvovaltainen paneelikeskustelu sujui eversti Heikki Hultin puhejohtamalla vilkkaasti ja kantaa otettiin rohkeasti myös kipeisiin maamme turvallisuutta ja tulevaisuuden ratkaisuja koskeviin kysymyksiin. Seminaarin erikoisuutena oli Paltamon lukioon toiminut videokonferenssiyhteys, joka antoi seminaarin osallistujille kuvan nykyisen tietotekniikan mahdollisuuksista tarjota korkeatasoisten asiantuntijoiden tietoa ajasta ja paikasta riippumatta. Paltamon seminaari-

ryhmä asetti varsinaisen paneeliryhmän myös monen visaisen kysymyksen eteen.

Kokouspäivän päätti Kajaanin kaupungin järjestämä vastaanotto Kaukametsässä, jossa isäntänämme toimi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Vesa Kaikonen. Vielä kerran lämpimät kiitokset Kajaanin kaupungille ystävällisestä ja vieraanvaraisesta seminaari-isännyydestä. □

Pääsihteeriksi Pekka Rapila

Upseerimatrikkeli julkistettiin

Matrikkelin vastaanotti ensimmäisten joukossa Tasavallan Presidentti Tarja Halonen. Kirjan olivat hänelle luovuttamassa Heikki Tilander, Pekka Kouri, Jukka Pajala ja Tuomo Hirvonen. Varsinainen julkistamistilaisuus pidettiin Katajanokalla 31.5., jolloin matrikkeli ojennettiin mm. Kadettikunnan ja Upseeriliiton kunniajäsenille.

Nuoret jäsenet Tallinnaan 30.9.-1.10.2000

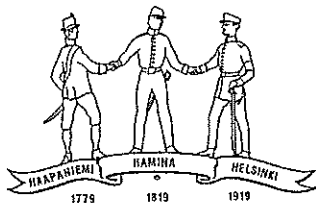
Kadettikunta järjestää nuorille upseereille puolisoineen perinteisen koulutusseminaarin 30.9.-1.10.2000. Seminaari alkaa Helsingissä klo 11.00 ja jatkuu laivaristeilynä Tallinnaan klo 19.00. Tallinnassa tutustumme naapurimaamme historiaan ja nykypäivään. Paluu on sunnuntaina Helsinkiin klo 18.00. Seminaariin tullaan kutsumaan kustakin kadettiipiiristä yksi pariskunta.

Jos olet kiinnostunut lehtikirjoittelusta, turvallisuuspolitiikasta ja järjestötoiminnasta ilmoita kiinnostuksestasi kadettiipiirisi puheenjohtajalle mahdollisimman pian. Aiempien kokemusten mukaan seminaari on mielenkiintoinen niin jäsenille kuin seuralaisillekin.

Kadettikunta vastaa seminaarin matka- ja yhteisistä ruokailukustannuksista sekä erikseen sovittavista matkoista Suomen puolella.

Tartu tilaisuuteen - syvennä koulutustasi!

Havaintoja

TYÖSSÄ PITÄÄ OLLA MUUTAKIN

Eräs ulkomailla opiskellut upseeri näytti lyhyen, opiskeluvuodestaan kertovan videopätkän. Kerrassaan upea vuosi. Vaikka opiskelutahti oli ollut tappava, oli lukuvuoteen silti suunniteltu paljon muutakin. Retkiä, illanviettoja, juhlia. Pareittain ja välillä koko perheen voimin. Videosta jäi hyvin haikea mieli. Miksi ei meilläkin?

Niin. Miksi ei meilläkin voitaisi jälleen antaa arvonsa näillekin asioille. Työilmapiiriä kyllä mitataan ja työssä viihdytäänkin. Miksi väkeä sitten lähtee solkenaan siviilitöihin? Suomella on menossa nousukausi, sanotaan. Näin aina käy nousukaudella, sanotaan. Kyllä se siitä tasaantuu, sanotaan.

Toisaalla maavoimien "pojat" on kurkkua myöten täynnä maastovuorokausia. Tavoitteet on saavutettava. Lomia ja vapaita ei ehdi pitää. Merivoimien "pojat" kyntää merellä pyöreitä vuorokausia ja sitten taas tasottavat. Merimiesjuttuja kertoo enää vanhat skönarit esikunnissa. Ilmavoimien "pojat" pallottelee töitä toisilleen, kun ei ole enää oikein tekijöitä. Jonkun kun pitäisi lentääkin. Ja koko tukiorganisaatio huutaa väkeä.

Vietä tässä nyt sitten vielä sosiaalista aikaa. Vietä 80-luvun hauskoja naamiaisia kerhoilla, yksikön pesäpallo-otteluita, joukko-yksikön päivällisiä, yksikön urheiluiltapäivää ja saunailtaa, rouvien illanviettoja, grilli-juhlia, kuukausilounaita, päättäjais- ja avaisjaisjuhlia ja niin edelleen. Kaikkia niitä tapahtumia, joiden tiimellyksessä moni poika päätti, että juuri tähän joukkoon minä haluan kuulua. Päätös syntyi kun oli yhdessä

kajautettu yksikön tunnuslaulu tai naurettu kolme tuntia yhtä soittoa. Yhdessä, raskaan harjoituksen jälkeen. Vanhemmat upseerit, muistatteko? Ei niitä kuulemme enää oikein ehditä..

Eihän henkeä ole koskaan luotu pelkästään riekkumalla. Perustana on kova työ. Tämä perusta onkin nykyään kunnossa. Muidenkin perusasioiden tulisi olla kunnossa. Palkalla pitää pärjätä. Jos sain pitää asua. Pitää uskoa siihen mitä tekee, joka tasolla. Väitän, että tämä kaikki olisi järjestettävissä. Kunhan meillä vain olisi hiukan enemmän aikaa ajatella. Pohtia. Temmata aloite tästä muutoksesta. Emmekös ole jonkinlaisia johtamisen ammattilaisia?

Ei tässä taaskaan mitään syyllisiä haeta. Vikaa on sekä sysissä että sepissä. Aika vain korostaa laatujohtamista ja muutosjohtamista. Tuloksia on kai jo tehty. Laatua kai olisi jos tehtäisiin vähemmän, mutta oikeita töitä (joihin en lue mm. jatkuvaa rahojen laskemista). Voisi jäädä aikaa muuhunkin. Muutoksesta taas, tarviiko kaikkien asioiden muuttua, mm. maanpuolustustahto voisi edustaa pysyvyyttä.

Tietty pysyvyys ja perinteet ylläpitävät henkeä. Toisilla henki on jo syntyessään. Toisilla se syntyy varusmiesaikana. Yhtä hyvin jää syntymättä. Miksi nuori ihminen tulisi meille töihin, jos muualla on paremmat liksat. Ja palkoilla emme kilpaile. Milläs me kilpailemme? Meillä on edelleen paljon, millä kilpailla. Meillä on edelleen jotain sellaista, mitä ei ole muualla. Jotain sellaista, mitä ei saa rahallakaan. Meidän itsemmekin pitää se taas vain löytää. Eiku asiat järjestykseen.

"Mie sanon siul, jot älä käse minnuu siilhe hommaa. Sovas tien minkä pittää, mut leikkimää en rupia. Tie minkä mielit."

Alikersantti Antero Rokka, Tuntematon Sotilas, Väinö Linna

Päävanne

Vuoropuhelua kaikulinjan sijaan

”Suomen kielen kirjallinen taito on virkamieskunnassa ja näin myös upseereiden joukossa huolestuttavasti laskenut”, eversti Matti Lukkari sanoi Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiön vuosittaisessa palkintojen jakotilaisuudessa maaliskuussa Katajanokan Kasinolla. ”Kun oma Maanpuolustuskorkeakoulumme on kaiken lisäksi ainoa korkeakoulu, jossa ei ole suomen kielen lehtoraattia, huoleen on todella aihetta.”

Eversti Lukkarin mielestä kirjoittamisen tulisi olla henkireikä ja elinehto järjestelmällemme. ”Usein korostetun avoimen keskustelun tulee olla muutakin kuin kaikuna vastaamista”, Lukkari korosti vuoropuhelun tärkeyttä. ”Sotilasyhteisö ei saa pelätä poikkeavia mielipiteitä.”

Vuoropuheluksi vaatimaton juhlahetki ei kuitenkaan muodostunut. Kaaderikuoro

toi arvokkaan lämpimän veljeshetken tunnun palkintojen jakoon yliveritaisen johtajansa, musiikkineuvos Urpo Jokisen johdolla. Kenraalisalin kokeneet sodanjohtajat tauluissaan olivat todistamassa kadettisäätiön historian arvokkainta hetkeä, kun toistakymmentä upseeria ottivat vastaan kaikkiaan 260 000 markkaan nousevan palkintosumman. Palkittujen sotilasarvot vaihtelivat myös normaalia laajemmin evers-

tistä kadettiin, sillä Kylkiraudan päätoimittajan esityksestä palkittiin lehteen kirjoittaneet kadettiväapeli Jarno Linnell ja kadetti Jukka Heinänen.

Pääpalkinto Veli Pernaalle

Pääpalkinto, 50 000 markkaa, ojennettiin eversti Veli Pernaalle työstään, Karjalan lennoston historia. Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadet-

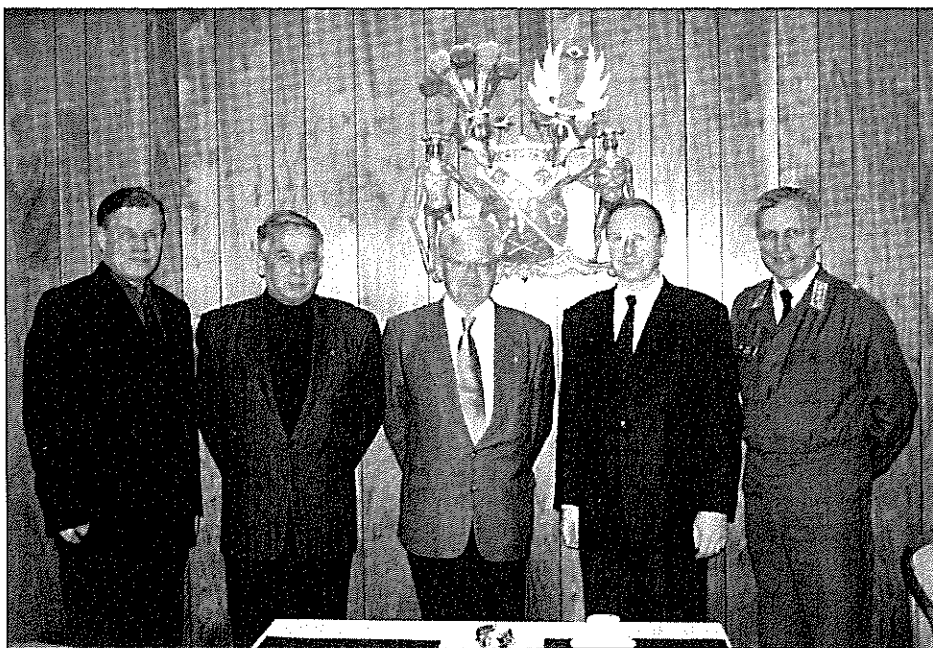
tisäätiö piti teosta poikkeuksellisen laajana ja perusteellisena joukko-osastohistoriana, johon sisältyy samalla laaja osuus Suomen ilmapvoimien ja erityisesti hävittäjälentotoiminnan historiaa. Arviossa se nähtiin alan perustutkimuksena, jolla on pysyvää arvoa.

Palkittujen kirjo laajeni

Säätiö palkitsi tänä vuonna kaikkiaan kuusitoista upseeria. Heistä kaksi, Seppo Alahonko, 53, ja Heikki Tiilikainen, 58, palkittiin kaksi teosta tuottaneina. Ensinnä mainittu oli koonnut Suojeluskuntain Päälystökoulun ja YK-Koulutuskeskuksen historikkit ja jälkimmäinen oli toimittanut matkaoppaan suomalaisten sotamuistomerkeille ja taistelupaikoille sekä kirjoittanut sodanjälkeisen 18. merikadettikurssin tarinan.

Veli Pernaan työn lisäksi palkittaviin sisältyi kaksi muuta poikkeuksellisen laajaa työtä. Everstiluutnantti Pekka Kantakoski, 73, oli laatinut esityksen Puna-armeijan panssarijoukoista vuosina 1918-1945 ja everstiluutnantti Stig Roudasmaa, 73, kertoi Helsingin Suojeluskuntapiirin historian vuosilta 1918-1944. Molemmat työt palkittiin 35 000 markalla.

Upseerin ammattikunnan kannalta merkittävän työn oli tehnyt espoolainen kapteeni ja filosofian tohtori Aki-Mauri Huhtinen, 33. Hän käsittelee teoksessaan, Suomalaisen upseerin tulevaisuus, pirstoutunut vai kokonainen ihminen?, fenome-

Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiön asiantuntijat puheenjohtaja Matti Lukkarin seurassa. Vas. Ari Rautala, Matti Lukkari, Sampo Ahto, Pekka Visuri ja Pertti Salminen.

nalisen filosofiatutkimuksen välinein sotilasammatin teknistymisen vaikutuksia johtajaan.

Säätiö piti työtä nuoren upseerin tärkeänä puheenvuorona upseerimaailmassa käytyyn arvokeskusteluun. Metodisesti mielenkiintoinen kirja on kannanotoissaan inhimillinen, itsenäinen ja rohkea.

Erikoisuus omalla tavallaan oli myös uusmaalaisen kapteeni Jarmo Nirosen, 48, teos, Suomalainen Pietari, johon kirjoittaja oli Suomen konsulaatissa työskennellessään kerännyt tietoja historiallisesti arvokkaan Pietarin taloista, ennen kaikkea niiden suomalaisesta perinnöstä. Teos on kuvitettu pietarilaisen postikorttiharrastajan laajasta kokoelmasta saaduilla otoksilla esimerkkikirakennuksista.

Tälläkään kertaa palkittavien joukosta ei puuttunut espoolaisen eversti Niilo Lappalaisen, 72, työtä. Hän on kuluneen vuosikymmenen aikana tuottanut kirjan toisensa jälkeen viime sotiemme aikaisista tapahtumista itse ne voimakkaasti eläneenä. Tällä kertaa vuorossa oli kuvaus, Veljeskansojen kohtalonvuosilta, jossa tekijä keskittyy lähinnä Viron tapahtumiin. Kirjaan on ikään kuin houkuttimeksi liitetty myös melkoinen tarinakokoelma sotilasmuisteluksia suomalaiselta rintamalta.

Valkealassa asuva eversti Pertti Kilkki, 67, yllätti myös myönteisesti kokoomalla rajajääkärijoukkojen historian jo nyt poiketen näin aikaisemmasta rytmistään: kirja joka toinen vuosi. Hänen otteensa ei tunnu her-

paantuneen viidennessäkään vuosikymmenen aikana julkaistussa teoksessa.

Viime kesänä everstiluutnantista komentajaksi muuttanut Ove Enqvist, 46, oli laajentanut kirjallista tuotantoaan julkaisemalla teoksen Itsenäisen Suomen rannikkokotykit 1918-1998. Kirja arvioitiin suomalaisesta rannikkokotykkikalustosta tehdyksi erinomaiseksi hakuteokseksi, joka pohjautuu laajaan lähdeaineistoon. Teoksen käytökelpoisuutta lisäävät englanninkieliset referaatit.

Talvisodan 60-vuotisen merkkipäivää kunnioittamaan everstiluutnantti Antti Juutilainen, 63, oli koonnut WSOY:n työryhmän kanssa Talvisodan pikkujättiläisen, joka toi hienosti uuden ajan mukaan historiatietoihin. Teokseen sisältyy erinomaisen hakemisto, josta saa kohtalaisen helposti tietoja "kaikkean makuun".

Kadettikurssit ovat ryhtyneet aktivoitumaan viime vuosikymmenellä muistelmiansa kirjaamiseen. Edellä mainitun 18. merikadettikurssin julkaisun lisäksi säätiö palkitsi kaksi muuta kurssimuistelo, espoolaisen everstiluutnantti Kari Sakselan, 60, Kadettikurssi 47 - Merikadettikurssi 32 asiapitoisen historiikin ja helsinkiläisen eversti Matti Lumpeen, 64, kadettikurssi 44:n ja merikadettikurssi 29:n hupaisat tarinat.

Oman lukunsa palkittavien joukossa muodostivat upseerien ammattijulkaisujen, Kylkiraudan ja Sotilasaikakauslehden, esittämät nuorten kirjoitukset: Kylkiraudan päätoimittaja oli esittänyt kadettiupseerin perusoppilaitoksessa vielä opiske-

Kuvassa Kylkiraudan palkitut kirjoittajat kadettiväpeli Jarno Linnéll (vas) ja kadetti Jukka Heinänen.

levien kadettiväpeli Jarno Linnéllin ja kadetti Jukka Heinänen kirjoitusten palkittamisesta ja Sotilasaikakauslehden toimitus oli nimennyt kapteeni Rainer Peltoniemen, 31, kaksi simulaattoriharjoitusta selostavaa kirjoitusta palkittaviksi erityisen ansiokkaana. Kirjoitukset palkittiin toivoen siten erityisesti nuorten kadettiupseerien laajentavan harrastuksiaan sotatieteelliseen tutkimukseen ja siten lahjoittavan kykyjään entistä useammin maanpuolustuksemme kehittämiseen.

Palkintojen hakumenettely

Kadettiupseerit, jotka haluavat tulla otetuiksi huomioon jaettaessa Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiön vuotuisia palkintoja, voivat ilmoittautua säätiön asiamiehelle puh 09-294 4593, os Jaakkolanpiha 9 D, 04250 Kerava, s-posti: kari.norkola@pp.inet.fi

Asiamies lähettää hakulomakkeen ja hakemisohteet kirjallisina. Hakemus on palautettava mukanaan yhdeksän kappaletta palkittavaksi tarkoitettua teosta ennen kalenterivuoden vaihdetta.

Säätiöltä voi hakea myös apurahoja sotatieteellisen työn julkistamista varten. Tällöin haku noudattaa yleisiä apurahan hakumuotoja sisältäen kuvauksen työsuunnitelmasta, kestosta ja valvoijista. Apurahojen kohteena olleesta työstä sitoudutaan luovuttamaan säätiölle tarvittavat kopiot. □

Maistuvaa ruokaa - laadusta tinkimättä

Hajamietteitä päällystön koulutuksesta

Tiedotusvälineissä olleet uutiset päällystön koulutuksesta herättivät mielenkiintoni. Kylkiraudassa 1/2000 asiaa käsitelleet artikkelit ja Kadettikunnan hallituksen kannanotto lisäsivät kiinnostustani. Lehden päätoimittajan Marco Krogarsin toive "Jokaisen kadettiupseerin tulisi avoimin silmin lukea koko loppuraportti". Nämä kaikki yhdessä saivat aikaan sen, että pyysin PE:n tiedotusosastolta raportin. Se tulikin viivytyksittä. Siitä kiitokseni lehdistöpäällikkö Marko Luotoselle.

Totean seuraavien mietteiden olevan vanhan jv-, viesti- ja huoltoveteraanin ajatuksia, 26 kurssin kadettiupseerin, joka on siirtynyt reserviin jo v. 1968. Ja siitäkin aikaa sitten poispyyhitty. Mutta sallittaneen Eskon puumerkkini itse asiaan.

Lähtökohta hyvä

Päällystön koulutuksen 54-sivuisen loppuraportti on varsin vaikeaselkoinen ja osin kapulakielinen. Sen perusteelliseen, useampikertaiseen lukemiseen tarvittiin paljon aikaa ja sitkeyttä. Enkä ole suinkaan varma, että se kaikilta kohdilta aukenikaan minulle.

Itsenäisyytemme alkuaikoina armeijassa oli alun alkaen monenlaisia upseereita nim. tsaarin upseereita ja jääkäriupseereita. Näiden ryhmien välit olivat riitaiset. Viimeinen jääkäri jalkaväenkenraali K. A. Heiskanen jäi eläkkeelle v. 1959. Kolmantena ryhmänä oli ns. Markovillalaisia, joista viimeinen jalkaväenkenraali S. Simelius siirtyi eläkkeelle v. 1965. Tämän jälkeen päällystö muodostui lähinnä kadettiupseereista. Mutta ei kovin kauan. 1970-luvulla aloitet-

tiin uuden upseeriryhmän kouluttaminen. Näin saimme lisäksi opistoupseerit.

Kaikkien aikaisempien kokemusten jälkeen on todella ehdottomasti oikein saada aikaan yhtenäisyyspäällystö. Työryhmän raporttia tässä kohdassa näyttävät kaikki kannattavan. Tosin eri liittojen lausuntojen sisällöstä en tiedä mitään.

Määräaikaisuus mietityttää

Koulutusjärjestelmän määräaikaisuus arveluttaa sen eräistä hyvistä puolista huolimatta. Tämä tuo mieleen nykypäivän työelämässä varsin paljon käytetyt pätkätyöt, joita työntekijät usein vierastavat. Viiden, kymmenen ja viidentoista vuoden pituiset palvelusvuodet eivät ilmeisesti houkuttele upseerin uralle. Ammattihan on tai ainakin sen pitäisi olla kutsumusammatti. Esitetty järjestelmä ei tue käsitystä puolustusvoimista varmana työpaikkana. Palvelusuhteen päättyessä maksettava eroraha tuntuu katteettomalta. Edelleen matala alkupalkkaus ja määräaikaisuus eivät yllä alalle hakeutumista.

Upseeriliiton puheenjohtaja Pekka Kouri on 26.10.1999 HeSan kirjoituksessaan "Upseerin ura ei enää houkuttele" todennut "Merivoimista valuu väkeä hyvä-tuloiisiin siviilitöihin. Tilanne on sama maalla, merellä ja ilmassa". Nämä lähtijät ovat kuitenkin vakinaisessa virassa. Uusi järjestelmä aiheuttaisi mielestäni selvää upseerin ammatin ja arvostuksen tason laskua. Näin suunnitellussa yhtenäisyyspäällystyössä olisi sittenkin kaksi ryhmää vakinaiset ja määräaikaiset. Eikö siitä voisi aiheutua risti-

riitoja?

Miten puolustusvoimat tukisi määräaikaisina palvelevien uudelleen kouluttamista ja sijoittamista työelämään? Sitähän työvoimahallinto on tehnyt jo lähes 10 vuotta. Ja maassa on 22.3. tv-uutisten mukaan n. 11,3 % työttömyys elikkä 284 000 työtä vailla olevaa.

Määräaikaisuudesta tulee mieleen pyritäänkö tällä salakuljettamaan puolustusvoimiimme palkka-armeijan alku? Tämähän on aikaisemmin arvovaltaisten upseerien lausunnoissa toruttu. On todettu, että Suomella ei ole siihen varaa eikä sen turvin voida uskottavaa puolustusta rakentaa.

Kiitos kadetti Oikariselle

Kylkiraudan artikkelien kirjoittajien ja Kadettikunnan hallituksen kannanotot raporttiin ovat varsin kielteiset. Nuori Maanpuolustuskorkeakoulun perustutkinto-osaston (mikä sanahirviö vanhalle kaaderille) kadetti E. Oikarinen on perusteellisesti ja ansiokkaasti arvioinut työryhmän raporttia. Kadettin kannanottoihin yhdyin lähes täysin. Ihmettelen onko pääesikunnan päällikön asettama työryhmä esityksensä kanssa aivan yksin? Kaikkihan suhtautuvat siihen ainakin osittain melko kielteisesti minä muiden mukana.

Työryhmän raportissa ei ole kertaakaan mainittu sanaa kadettiupseeri. Onko se tahatonta huomaamattomuutta? Aiheetta enempään.

Olli Vuorio

Neljän kadettikurssin tapaaminen

17.5.2000 kokoontui Merisotakoulun suojiin neljän kadettikurssin (29.,30.,31. ja 32.) kaadereita puoli-soineen viettääkseen yhteisen päivän Suomenlinnan aurinkoisissa maisemissa ja tutustuen Suomenlinnan nykyisiin ja osin jo tuttuihinkin nähtävyyksiin. Kokoonkutsujana oli tällä kertalla 32.Kadettikurssi.

Tutustuttuamme Merisotakouluun katsoimme Suomenlinna-museossa mm saaren historiasta kertovan multivideo-esityksen. Lopuksi kokoonnuimme Suomenlinnan upseerikerholle, jossa kuultiin kenraaliluutnantti Erkki Laatikaisen esitelmä aiheesta "16.5.1918 tapahtumat", nautittiin maittava ateria ja jatkettiin yhdessä-oloa vapaan seurustelun merkeissä. Ruokailun aikana ja jälkeen saimme nauttia Kaaderilaulajien kvartetin (Matti Vanonen, Juhani Leinonen, Seppo Hirvonen ja Paavo Ruotsalainen) laulusesityksistä. Suomenlinna huokuu sotilashistoriaa, joten sitä voi aina pitää loistavana sotilaiden kokoontumispaikkana.

Miksi tällainen kokoonpano neljä kadettikurssia? Ajatus lähti 29.Kadettikurssin piiristä. Aiheena oli se, että nämä neljä kadettikurssia olivat samanaikaisesti Kadettikoulussa vuoden 1948 aikana, jonka katsottiin kuuluneen niin sanottuihin vaaran vuosiin ja jonka me silloiset kadetitkin jouduimme osaltamme kokemaan.

Ensimmäisen tapaamisen järjestivät "herrat vanhimmat" (29.Kadettikurssi) 5.9.1995 Parolassa. Siellä tutustuttiin pansari-aselajiin ja alan upeaan museoon asiantuntevien oppaiden johdolla.

Toisen tapaamisen 9.10.1996 järjestivät 30.Kadettikurssin edustajat vahvennettuina 32.Kadettikurssin voimilla. Tutustuttiin paikallisen joukko-osaston lisäksi Päämajamuseoon, "Lokkiin" ja Marskin ryyppyyn Mikkelin Klubilla.

Seuraava eli kolmas tapaaminen 26.8.1998 oli 31.Kadettikurssin järjestämä. Tosin jouduttiin turvautumaan 30.Kadettikurssin apuun, jota auliisti

saatiinkin. Ensin kävimme Hyrylässä tutustumassa ilmatorjunta-aselajiin. Sitten jatkoimme matkaa Ilmatorjuntamuseoon ja edelleen Lotta-museoon. Näkemisen arvoisia paikkoja. Päivä päättyi Puolustusvoimain Koulutuksen Kehittämiskeskuksen suojissa. Ohjelmaa oli aika paljon, mutta sen anti oli mieleenpainuva.

Suomenlinnassa ei 17.5.2000 päätetty jatkotoimenpiteistä, eli seuraava tapaaminen jäi auki. Mutta oli meillä niin mukavaa, että varmasti joku järjestää seuraavan tapaamisen joskus. Oli vain niin upeasti järjestetty tämä 17.5.2000-tapaaminen, että saattoi mennä meillä toisilla luu kurkkuun ainakin vähäksi aikaa. Tähänastisista tapaamisista kaksi viimeistä ovat olleet avec. Myös kurssien leskirouvia on ollut mukana.

Leo Falin

Järjestävä kurssi (32. kadk) hyvin ansaitulla aterialla.

Veteraanien sanoma ei saa katketa

Viime syyskokouksessa hyväksytyssä 2000-luvun strategia-suunnitelmassa Kadettikunta päätti jatkaa omalta osaltaan veteraanisukupolven perinnön ja siihen liittyvän sanoman siirtämistä jälkipolville. Tähän liittyen käynnistettiin vuodenvaihteessa Kadettikunnan historian suurin projekti nykyaikaisen multimediaohjelmakokonaisuuden valmistamiseksi veteraanisukupolven sanoman siirtämiseksi nuorisolle.

Projekti julkistettiin Sotamuseossa 25.4. arvovaltaisen kutsuvierasjoukon läsnäollessa. Avauspuheenvuorossaan Kadettikunnan puheenjohtaja Heikki Tilander korosti, että sotiemme veteraanit ja heidän tekonsa ovat oleellinen osa Suomalaista arvoperustaa sekä maanpuolustustahtoa. Siksi veteraanien sanoma ei saa lakata kuulumasta, kun veteraanisukupolvi aikanaan poistuu keskuudestamme. "Tie-

dostamme syvästi, että veteraanien läsnäolo keskuudestamme on ollut ratkaisevaa kansalaistemme isänmaarakkaudelle ja kansainvälisesti erittäin korkealle maanpuolustustahtolle. Veteraaniemme keski-ikä on kuitenkin jo 80 v ja ajan hammas harventaa heidän rivejään kiihtyvällä vauhdilla".

Kadettikunta pyysi projektiin yhteistyökumppaneiksi maamme veteraanijärjestöt, puolustusvoimat ja opetusviranomaiset. Kaikki mukaan pyydyt osapuolet lupautuivat mielellään mukaan tähän kansallisestikin tärkeään hankkeeseen. Kadettikunnan viimeinen aktiivipalveluksessa ollut veteraanijäsen kenraali Jaakko Valtanen lupautui hankkeen oltermanniksi.

Ohjelma suunnataan ensisijaisesti koululaisille. Vuoden päästä valmistuvat videoelokuva ja CD-ROM-mul-

timediaohjelma tullaan jälleen jakamaan ilmaiseksi kaikkiin Suomen kouluihin sekä puolustusvoimille. Lisäksi ohjelmaa tarjotaan veteraanijärjestöjen kautta sotiemme veteraaneille annettavaksi lahjaksi lapsenlapsille sekä jaetaan maamme nuorisolle erilaisissa maanpuolustustapahtumissa.

Veteraanipäivänä valmistuneessa "Veteraanien perintö - Itsenäinen Isänmaa" internetsivustossa on kaksi pedagogista oppimismallia.

"Kertomukset" - mallissa käyttäjä lähestyy veteraanien perintöä heidän omien kertomusten kautta. "Miten minä koin...". Historiaosioista voi tarvittaessa tarkistaa, mihin suurempaan kokonaisuuteen kyseinen veteraanin kertomus liittyy eli "Mistä oli kysymys?" ja Tietopankin kautta voidaan lisäksi tarkistaa aseisiin, taisteluvälineisiin ja joukkoihin liittyviä yksityiskohtia.

Ohessa veteraanien perintö -internetsivustoa.

"Historia" - mallissa käyttäjä lähestyy asiaa tapahtumien kautta. Sivustossa etenee rinnakkain kolme historiatasoa: "Taustat", joka kertoo laajemmin tapahtumista maailmalla, "Siviilielämä", joka kertoo tapahtumista suomalaisessa yhteiskunnassa ja "Maanpuolustus", joka kertoo puolustusvoimien ja maanpuolustuksen kehityksestä sekä sotatapahtumista. Tasoja

voidaan tarkastella rinnakkain ja kaikista tasoista voidaan joka hetki siirtyä asiasta tai tapahtumasta kertoviin veteraanien tarinoihin.

Lähi vuodet tulevat olemaan erittäin kriittisiä ja tärkeitä veteraanien omien kertomusten taltioimiseksi. Siksi hanke oli käynnistettävä mahdollisimman nopeasti ja laajasti. Projektilla tulee pitkällä tähtäyksellä olemaan

kansallista merkitystä suomalaisten maanpuolustustahdon luomisessa ja ylläpitämisessä, koska näin saadaan veteraanien perintö säilymään mahdollisimman alkuperäisenä ja nuorisolle soveltuvassa muodossa.

Pekka Rapila

54. Kadettikurssi 30 vuotta

Maaliskuun 25. päivänä vuonna 1970 silloinen pääministeri Mauno Koivisto, tasavallan presidentin ollessa estyneenä, Kadettikoulun juhlasalissa, presidentin linnan ollessa remontissa, nimitti 102 kadettia puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen luutnantin virkoihin ja ylensi heidät luutnanteiksi. Kolmekymmentä vuotta myöhemmin 20.5.2000 kokoontui 39 ryhdikästä, hieman harmaantunutta ja vartaloonsa jonkin verran arvokkuutta saanutta "kadettipoikaa" puolisoineen Maanpuolustuskorkeakoululle katsastamaan miten nuoremmat kadettipolvet olivat pitäneet opinahjoamme.

Tilaisuus aloitettiin maukkaalla lounaalla "linjastolta" - kadeteillakaan ei ole kuulemma enää pöydän esimiehiä - ja sen jälkeen kunnioitettiin sankariaulassa kaatuneiden kadettiveljien muistoa kukkalaitteella ja hetken hiljaisuudella.

Kurssikokouksen alussa uuden

Ritaritalon auditoriossa kadettiveli Hannu Saarnilahti esitteli nykykadettien opetusta internetteineen ja monimuoto-opetuksineen. Samassa yhteydessä käytiin vilkas keskustelu uudesta upseerikoulutusjärjestelmästä - olihan meillä jopa omasta takaa muutama syltötehtaan mies paikalla.

Kadettiväapelimme Antti Iivonen johdatteli kurssikokousta tuttuun jäyhään tyyliinsä. Yllätyksekseen kadettiveljet totesivat, että Antista oli kolmen vuosikymmenen aikana kehittynyt huumorimies. Hän mm. lohdutteli meitä veljiä sillä, että jos viisikymppisenä aamulla herätessä ei tunnu kolo-tusta missään niin silloin tietää olevansa kuollut.

Kurssikronikassa todettiin, että 102 valmistuneesta kadettiveljestä oli kruunun palveluksessa vielä 14; kaksi prikaatikenraalia, kuusi everstiä ja kuusi everstiluutnanttia. Yhdeksän kadettiveljeä oli puolestaan jo ehtinyt

siirtyä ajasta ikuisuuteen.

Illalla verestimme vielä tanssitaitojamme Suomenlinnan upseerikerholla. Erityisen iloisia olimme siitä, että pidetty kadettikomppaniamme päällikkö Tuomo Tuominen, nyt kenraaliluutnanttina, puolisoineen oli halunnut tulla mukaamme jakamaan ilomme. Hän evästi isälliseen tapaan meitä kadettejaan muistamaan, että vaikka olemmekin pääosin siirtyneet juuri reserviin, meidän vastuumme isänmaan parhaasta jatkuu edelleen.

Kurssin fyysiseltä iältään nuorin, "kadetti" Kari Siljander piti jo vakiintuneeseen tapansa puheen naiselle. Tanssin tauottua parannettiin pienryhmissä maailmaa aamutunneille saakka ja sunnuntaina virkeimmät vierailivat vielä Kiasmassa. Kotimatkan alkaessa vannottiin jälleentapaamista viiden vuoden kuluttua.

Pekka Rapila, kadetti 5457.

54. kadettikurssin uljaita kadetteja puolisoineen entisen opinahjonsa portilla.

59. kadettikurssi kokoontui

59. Kadettikurssi valmistui 1.4. 1975. Huhtikuussa oli kulunut 25 vuotta valmistautumisestamme. Niinpä Kadettikurssimme kokoontui lauantaina 6.5 Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskuksessa vanhassa Taistelukoulussa Tuusulajärven rannassa.

Kurssiveljiä oli saapunut 30 puolisoineen. Juhlapäivän sää oli mitä parhain ja ohjelma perinteisen kaavan mukainen. Ohjelmasta vastasivat evl Pertti von Herzen ja majurit Pentti Korhonen sekä Hannu Tukia. Puolisoille oli järjestetty myös omaa ohjelmaa. Päivä alkoi kokoontumisella Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskukseen Tuusulassa, jossa nautittiin tulo-kahvit ja majoituttiin Esikuntakoulun tiloihin.

Tämän jälkeen kadettikurssimme puolisoineemme siir-

tyi linja-autolla Hietaniemeen, missä laskimme seppeleet Sankariristille sekä Suomen marsalkka Mannerheimin haudalle maj Pentti Korhosen johtaessa seremoniaa. Tämän jälkeen suuntasimme kulkumme Santahaminaan Kaartin Jääkäriyrykmentin muonituskeskukseen, missä nautimme yhteisen lounaan. Lounaan jälkeen siirryimme Maanpuolustuskorkeakoululle ja laskimme seppeleen Juhla- ja ruokasalirakennuksen aulassa kaatuneiden muistotauluilla.

Tämän jälkeen teimme yllil Markku Huggin opastuksella lyhyen kiertokävelyn vanhan Kadettikoulun päärakennuksen kautta muistellen menneitä ja kadettikoulutuksemme yhteisiä hetkiä. Luentosalirakennuksen uudessa auditoriossa yllil Markku Hugg esitteli Maanpuolustuskorkeakoulun kurssillemme. Kiitok-

semme hänelle siitä. Lauantai iltapäivä alkoi jo lähennellä loppuaan kun suunnistimme takaisin Tuusulaan kurssikokouksen pitoon sekä saunomaan ja valmistautumaan iltajuhliin puolisoideemme tutustuessa sillä välin Ainolaan ja Lotta-museoon. Muistorikas ja kaikin puolin erinomainen iltajuhla kruunasi kurssitapaamisemme Tuusulassa.

Päätimme jälleen puolisoineemme tavata näissä merkeissä viiden vuoden kuluttua samoihin aikoihin kadetti-veli Pentti Korhosen kokoonkutsamana. Merkitäänpä siis allakkaan varaus toukokuun alkuun vuodelle 2005 ja tavatkaamme entistä runsaslukuisimmin silloin. Lopuksi haluan kurssimme puolesta esittää parhaimmat kiitoksemme kadettiveljillemme nro 5856, 5841 sekä 5915.

Kadetti 5838

AS90 **Braveheart**

155mm SELF PROPELLED HOWITZER

THE WORLD'S MOST ADVANCED HOWITZER IN-SERVICE TODAY
PROVEN IN NATO SERVICE
(GERMANY, CANADA, BOSNIA AND KOSOVO)
HIGH RELIABILITY,
SIMPLE TO USE AND MAINTAIN
POTENTIAL FOR FINNISH INDUSTRIAL PARTICIPATION AND
POSSIBLE EXPORT OPPORTUNITIES

THE FUTURE FOR FINNISH ARTILLERY

BAE SYSTEMS

MACHINERY OY
Erikoisryhmä
Puh. 09-89551

Kirjallisuusarviot

Kokonaisesitys Naton ensimmäisestä sodasta

Pekka Visuri (2000) Kosovon sota.
Helsinki: Gaudeamus. 253 s.

Runas vuosi sitten ei ollut helppoa olla Suomessa kriittinen Kosovon sotaa kohtaan. Kuten yleensäkin sodissa, osapuolia koskevat käsitykset pyrkivät pelkistymään. Samalla paineet yksioikoisesta puolen valinnasta kasvavat. Kuten Persianlahden aikaan, suomalaiset olivat jälleen sodan televisioyleisö, yhä kasvavassa merkityksessä osallisia. Niiltä, jotka rohkenivat asettaa Naton ilmahyökkäyksen kyseenalaiseksi, tiukattiin vaihtoehtoa.

Virallinen Suomi oli hankalassa tilanteessa. Sitä osoitti silloisen ulkoministerin käyttämä ilmaisu Naton toimista: ei oikeutettua eikä oikein mutta paikallaan ja välttämätöntä. Suomi valitsi linjan, jossa välttämättömyydestä tehdään hyve, vaikka samalla joudutaan ainakin tilapäisesti työntämään sivuun suuria periaatteita.

Tutkijan rooli

Sotilaan tehtävä lienee edelleenkin taistella oman yhteisönsä puolesta, onpa siinä rakennettu tilannekuva mikä tahansa. Tutkijan tehtävä sen sijaan on rikkoa vallitsevat kuvat, hakea totuutta (mitä se sitten lieneekin) ja olla kaihtamatta "kiusallisia" yksityiskohtia.

Tutkijat - kuten ketkä tahansa - ovat kuitenkin nykymielessä myös poliitikkoja. Heidän julkiset sanomisensa vaikuttavat asioiden politisoitumiseen. Sähköistynyt tässä-ja-nyt-media käänti jälleen sodan aikana asiantunti-

Arto Nokkala
Everstiluutnantti, VTL

jakomenteja, etenkin ennusteita. Useimmiten niissä ei pääse sanomaan paljoakaan tutkijan päärooliin kuuluvaa. Moni asiantuntija kieltäytyykin siksi julkisuudesta.

Pekka Visuri sen sijaan ei piiloutunut speaktaakkelin kotimaiselta näyttämöltä ja koetti tarkastella sodan kuumintakin vaihetta kriittisesti tutkijan silmin. Hän tiesi, mistä puhui, onhan hän vuosia tutkinut Jugoslavian hajoamista. Samalla tuli epäilemättä kritiikkiä: olisi "kuulunut olla" selvemmin Naton puolella. Liekö mediakeskustelu sitten koitunut sysäykseksi, jonka seurauksena Visurilta on ilmestynyt ensimmäinen suomalainen kokonaisesitys Kosovon sodasta ja laajemminkin Balkanin monitasoisista konflikteista.

Monipuolinen teos

Visurin tutkimus ei kuitenkaan ole puheenvuoro jonkin osapuolen muita suuremmasta oikeutuksesta toimiinsa, vaan monipuolinen, systemaattinen, poliittisen historian ja strategian tutkijan ammattitaidolla tehty analyysi sodan keskeisistä kysymyksistä. Se osoittaa havainnollisesti, miten sodalla on omat omituiset syynsä ja niitä on paljon ja pit-

kältä ajalta. Visuri ei osallistu viholliskuvien vahvistamiseen, vaan särkee ja monipuolistaa niitä.

Tekijä keskittyy politiikan ja noudatetun strategian arviointiin. Hän riisuu sädekehiä näytelmän keskushahmoilta kuten Clintonilta, Albrightilta ja Etyjin Kosovo-operaation johtajalta Walkerilta. Poliitiikka on raadollista intressikamppailua ja epäonnistumisia. Kuten ennenkin sota - etenkin "kansan sota" - on raakaa, ja kaikki osapuolet rikkoivat siinä totuttuja normeja. Eikä sodan kuva todellakaan enää ole se, mikä vuosi sitten näyttäytyi mediassa päällimmäisenä.

Ketjun huipentuma

Teoksessa osoitetaan, miten suuren julkisuuden saanut sota keväällä 1999 oli vain osa pitkää konfliktikehitystä. Sen käänneet eivät selity yksittäisellä tekijällä kuten Milosevicin politiikalla, vaikka näin sodan kestäessä usein toisteltiin. Tutkimus kattaa varsin perusteellisesti Jugoslavian hajoamissotien taustan. Kosovo sijoitetaan laajaan kansainvälispoliittiseen yhteyteensä.

Samalla Visuri muistuttaa myös siitä, että Kosovossa käytiin myös sisällissotaa, johon Nato tuli kolmanneksi osapuoleksi. Näin hänen kirjansa toimii juuri päinvastoin kuin sodan kuvan rakentamisessa usein tapahtuu silloin, kun pommit putoilevat.

Vaikka tutkimus painottuu Kosovon konfliktin kärjistymiseen sodaksi ja Naton ilmasotaan Jugoslaviaa vastaan, koko lähihistoriallinen kertomus rakentuu pala palalta. Se ulottuu myös sodan tuoreimpien seuraamusten tarkasteluun. Visuri osoittaa monia käännekohtia, joissa olisi

ollut valinnanmahdollisuuksia.

Miellyttävä lukuelämys

Kirja on johdonmukainen ja helppo- ja nopealukuinen. Se on yksi niitä harvoja tutkimuksia, jonka haluaa lukea ensin yhtäjaksoisesti alusta loppuun, ennen kuin tarttuu siihen uudestaan. Toisaalta se pysähdyttää miettimään monissa kohdissa: näinkö asia on? Sellainen on tutkimukselle vain eduksi, toiset voivat ryhtyä kuvaa täydentämään. Visurin monien argumenttien kestävyyttä on vielä vaikea arvioida. Tekijä itsekin toteaa lähdetilanteen sallivan toistaiseksi vain selitysten alustavan tarkastelun.

Lähteistö on kuitenkin monipuolinen ja siinä on edustavasti mukana Jugoslavian hajoamista koskevaa kirjallisuutta. On ymmärrettävää, että Kosovon sotaä tutkiva joutuu käyttämään runsaasti artikkeleita ja raportteja laajempien tutkimusten sijasta. Pekka Visuri on kuitenkin pyrkinyt perusteelliseen lähteiden käyttöön. Mukana ovat myös sellaisten keskeisten henkilöiden kuten vaikkapa Naton apulaispääsihteri Buckleyn ja tiedottaja Shean haastattelut. Lähdeluettelossa on tosin vain muutama toista osapuolta lähellä ollut lähde, mihin epäilemättä on ollut käytännöllisiä syitä.

Perusinfo upseerille

Upseerille Visurin tutkimus antaa hyvän kuvan, millaisten poliittisten päätösten ja päättämättömyyksien kautta sotilastaidot saatetaan joutua ottamaan käyttöön "uusissa" sodissa ja niiden jälkiselvittelyissä. Sota voi olla seurausta umpikujasta, johon politiikassa on päädytty jo paljon ennen sen alkamista, mutta asetelma koetetaan saada näyttämään rationaaliselta ja perustelut hyväksyttäviltä.

Kriisinhallinnan kääntöpuolella

Tutkimus havainnollistaa myös sen, miten vahvasti 'poliittista' sodan kulku voi olla. Ajatus siitä, että sotilailla olisi kristallinkirkas poliitikkojen antama tehtävä ja vapaus sen johdonmukaiseksi toteuttamiseksi, on tosin voitu hylätä jo aikaisemminkin. Nyt tämä on yhä selvempää, kun asiassa on sotilasliitto, jonka koossapysyminen on uhattuna ja johon moni sodan detali voi lyödä kohalokkaan särön.

Erityisen hyödyllistä luettavaa teos on niille, jotka tulevaisuudessa hankkiutuvat puolustamaan niin sanottuja yhtei-

siä arvoja Balkanille tai vieläkin kauemmaksi uusimuotoisiin rauhanooperaatioihin eri järjestöjen johdolla. Mitä asevoimilla niissä lopunperin voidaan tavoitella?

Kosovon sodasta tulee lähi-vuosina epäilemättä runsaasti lisää tutkimusta. Ainakaan suomalaisissa töissä tuskin voidaan sivuuttaa Visurin kirjaa yhtenä lähtökohtana. Siksi monia haastavia ja perusteltuja johtopäätöksiä se sisältää. Toisaalta kirjaa ei kannata vieroksua kenenkään, joka on kiinnostunut hankkimaan jäsenneltyä tietoa päättyneen sotien vuosisadan viimeisen vuosikymmenen yhdestä merkittävimmästä suuresta konfliktista. □

Sanan ja miekan mies

Kalevi Toiviainen: Jukka Malmivaara, Sanan ja miekan mies. Kirjapaja, Helsinki 1999. 256 s.

Kuinka ihminen voi säilyttää eheydensä ja kestää katkeroitumatta kohdatessaan epäoikeudenmukaista kohtelua ja monenlaisia tapioita. Tällainen pohdinta on innostanut Mikkelin emerituspiispa Kalevi Toiviaisen kirjoittamaan elämäkerran kollegastaan Jukka Malmivaarasta.

Hannu Niskanen
Kenttäpiispa

leista 24. kadettikurssin oppilaista Malmivaara valmistui yhtenä parhaimmista. Myöhemmästä menestyksestä kertovat nopea nousu majuriksi 27-vuotiaana - kurssinsa ensimmäisenä - sekä rivi kunniamerkkejä. Jatkosodassa Malmivaara haavoitui kahdesti. Tultuaan juuri määräytyksi JR 50:n komentajaksi Malmivaaran rintamasota päättyi vakavaan haavoittumiseen Talin tulimyrskyssä kesäkuun lopulla 1944.

Malmivaara oli vielä toipumislomalla, kun hän sai käskyn saapua päämajaan. Toipilas olisi kaiketi voinut kieltäytyä, mutta

Isänmaan kutsu

Jukka Malmivaaran elämäkerta on poikkeuksellisen kiehtova ja se liittyy monin tavoin maamme historian polttopisteisiin. Vanhan pappis- ja kulttuurisuvun poika aikoi jatkaa isiensä jalanjäljissä, mutta sota muutti suunnitelmat. Talvisodassa reservin upseerina taistellut Malmivaara päätti JR 39:n komentajan, eversti Autin rohkaisemana suuntautua upseerin uralle.

Välirauhan aikana opiskel-

velvollisuus kutsui. Näin nuori majuri tuli liitettyksi ns. asekatkentyttöön. Se johti menestyksellisen rintamaupseerin ja velvollisuuden miehen sekä vielä toipilaan tilassa olevan sotilaan, vankilaan rikolliseksi leimatuna.

Asekatkijästä piispaksi

Tuomitut upseerit kokivat sodanjälkeisissä oloissa linnatuomionsa isänmaan palvelemiseksi. Malmivaarakaan ei murtnut, vaan palasi nuoruutensa suunnitelmiin. Hän lienee yhä ainoa, joka on lukenut itsensä vankilassa papiksi! Alkoi uusi ura, mutta 1960-luvulla Malmivaara palasi vielä kerran puolustusvoimiin, kenttärovastiksi. Nousu suoraan vaativiin kirkollisen alan tehtäviin ja ylenys everstiluutnantiksi viittasivat siihen, että varsin korkeat tahot kaavailivat Malmivaaraa Toivo Laitisen jälkeen kenttäpiispan virkaan. Presidentti Urho Kekkonen nimitti virkaan lopulta kuitenkin Yrjö Massan vuoden 1968 lopulla.

Kuusi vuotta myöhemmin Malmivaara sai enimmäkseen äännet Kuopion hiippakunnan piispan virkaan. Tällä kertaa presidentti nimitti virkaan vaalissa toiseksi sijoittuneen Paavo Kortekankaan. Lopulta Jukka Malmivaarasta kuitenkin tuli Kuopion piispa vuosiksi 1981 - 1984.

Taitava johtaja

Malmivaaraa luonnehdittiin sota-aikana "rauhalliseksi ja lujakasvoiseksi mieheksi". Hänet tunnettiin asiallisena ja vaativana, mutta myös "vierelle tulevana" ja alaisistaan aidosti huolehtivana johtajana. Mainitakoon, että Malmivaaraa on pidetty Tuntemattoman sotilaan luutnantti Aution esikuvana. Ensimmäisen haavoittumisensa jälkeen hän palveli juuri JR 8:ssa,

jonka sotatietä ja henkilögalleriaa on pidetty "Tuntemattoman" innoittajana.

Eettisen lujouden perusta

Kalevi Toiviainen on tehnyt sekä tyyllisesti että sisällöltään hienon kirjan. Sillä on paljon annettavaa eettisiä kysymyksiä pohtiville ihmisille ja sen soisiksi löytävän tiensä myös mahdollisimman monen upseerin ulottuville. Nykysotilaan kannalta teos on lisäksi antoisaa luetavaa paitsi rintamaupseerin elämäkertana, myös Kalevi Toivaiosen sotahistoriallisen asiantunteumuksen vuoksi. Suomen historian kohtalonvaiheet on kirjassa kuvattu hyvin tarkasti ja niistä Malmivaaran elämä nousee kokokuvan lailla esille.

Mikä sitten on ollut Malmivaaran identiteetin perusta? Epäilemättä luterilainen uskonperintömme, jossa taivaallisen isänmaan ohella maallinenkin on koettu tärkeäksi.

Upseeriuden tulevaisuus

Aki Huhtinen: Suomalaisen upseeriuden tulevaisuus - pirstoutunut vai kokonainen ihminen?

Tampere 1999. 173 s.

Upseerilta edellytetään kasvavassa määrin erilaisten tieto- ja hallintajärjestelmien osaamista ja käyttöä. Siinäkö on upseeriuden tulevaisuuden kehityssuunta? Sekö on tärkeintä sotilasjohtajan perimmäisen tehtävän kannalta?

Filosofian tohtori, kapteeni Aki Huhtinen on kirjoittanut kirjan, jossa hän pohtii suomalaista upseeriutta. Teos kuuluu sotilasjohtamisen alaan, mutta on otteeltaan vahvasti filosofinen.

Tekijä pyrkii virittämään ammattiaan koskevaa keskustelua.

Arvojen yksipuolistuminen

Huhtisen pohdinnan taustana on nykyinen, jälkimoderniksi sanottu, arvomaailmaltaan pirstoutunut yhteiskunta. Aikamme tiedon, teknologian ja ekonomian merkitys on vahvasti korostunut. Huhtisen kysymys on, riittävätkö nämä arvot upseerille, jonka pitäisi kyetä johtamaan ihmisiä äärimmäisissä olosuhteissa.

Ilmeisen aiheellisesti tekijä pohtii, ovatko upseeriuteen perinteisesti liittyneet eettiset, kasvatukselliset ja arvoihin liittyvät kysymykset jäämässä takalalle. Ammatillinen ajattelu on lisääntyvässä määrin syrjäyttämässä upseerin kutsumustietoisuuden. Oma vaikutuksensa upseeriuteen on puolustusvoimien jatkuvalla muutoksella ja hektisellä työtahdilla.

Ihminen on kokonaisuus

Erityisesti kirjassa pohditaan puolustusvoimien ihmiskuvaa ja sen vastaavuutta sodan ajan tehtävien menestyksellisen suorittamisen kanssa. Esimerkiksi tunteiden huomioon ottamista ja käsitelyä pidetään tärkeänä, jotta sotilas voisi säilyttää toimintakykynsä taistelukentällä, jonka todellisuuteen kuuluvat kauhu, pelko, ahdistus, suru, viha ja kuolema.

Kirjoittaja pitää sodan voittamisen tärkeimpänä voimavarana ihmisen henkistä ulottuvuutta. Se puolestaan menetetään, jos jotkut ihmisyyteen oleellisesti kuuluvat puolet kielletään. Huhtinen katsoo sotilasjohtamisen perustuvan nykyisin liian yksipuoleisesti käyttäytymistieteiden ihmiskuvaan uskonnollis-elämänfilosofisen ajattelun kustannuksella.

Humaanin upseeriuden ihanne

Mihin suuntaan kirjassa sitten tahdottaisiin upseeriutta kehittää? Tekijä arvostaa mm. avointa tiedon jakamista ja tunneilmaisua, valmiutta aidosti kohdata erilaisia mielipiteitä, laajaa yleissivistystä ja perhekeskeistä vastuunkantamista.

Mielenkiintoista on huomata, että Huhtinen korostaa uskonnon merkitystä upseerin ja hänen arvomaailmansa eräänä peruspilarina myös tulevaisuudessa. On yleisesti tunnettua, että uskonnon merkitys kasvaa erityisesti elämän kriisikohdissa.

Kyse ei kuitenkaan ole vain kriisin hoitokeinosta. Kaikissa tilanteissa usko antaa sisäistä turvaa. Se on myös perusta kestäville arvovalinnoille ja moraalille, joka kestää elämän arjessa. Länsimaisen kulttuurin perustan ja juurien unohtaminen tekisi puolustusvoimien arvokeskustelusta auttamattoman pinnallisen.

Rakentavaa kritiikkiä

Aki Huhtisen kirjassa on melko paljon puolustusvoimien olevien olojen kritiikkiä. Kirjoittaja ei kuitenkaan tee aggressiivisia hyökkäyksiä, vaan edustaa rakentavaa, kriittistä solidaarisuutta. Hän tarjoaa hyödyllisiä virikkeitä

tärkeistä teemoista käytävälle keskustelulle. Mitään valmiita kokonaisratkaisuja kirjasta ei löydy. Se on yhteisen etsinnän ja arvokeskustelun asia.

Lukijaa voi häiritä teoksen tietty rosoisuus. Siinä on kärjistyksiä ja yksipuoleisuuksia. Kirjoitus- ja kielivirheitäkin on melko paljon. Kysymyksiä herättävät myös viime sotien aikaista kaatuneiden huoltoa koskevat kuvat. Edellä mainitut seikat, samoin kuin tekstin tietty vaikeus eivät kuitenkaan saisi estää upseereita ja upseeriudesta kiinnostuneita tarttumasta kirjaan. Aki Huhtinen on kirjoittanut tärkeän puheenvuoron. □

Apu jota ei annettu

Jukka Nevakivi: Apu jota ei annettu
- Länsivallat ja Suomen talvisota
ISBN 951-0-24676-x
WSOY Juva 2000

Vuonna 1972 ilmestyi Tammen kustantamana Nevakiven kirjoittama kirja "Apu jota ei pyydetty". Tämä englanniksikin käännetty kirja on ollut opiskelijoiden perusteos kuluneitten vuosikymmenten aikana. Professori Nevakivi ei kuitenkaan ole tyytynyt lepäämään laakereillaan, vaan on seurannut tilanteen kehittymistä koskien ns. länsivaltojen suhteita Suomeen ja muihin pohjoismaihin 1939-1940. Aihetta onkin, sillä viimeisten vuosien ja vuosikymmenten saatossa ovat monet paitsi itä- myös länsiarkistot avautuneet.

Meillä suomalaisilla on ollut se erheellinen mielikuva, että "länsi" on jo kertonut ko. tapahtumista kaiken. Näin ei ole. Jukka Nevakivi on tehnyt merkittäviä arkistotutkimuksia, haastatellut henkilöiltä ja tältä pohjalta uusintanut kirjansa täysin. Nyt ilmesty-

Tapio Skog
Everstilutnantti

nyt teos on itse asiassa aivan uusi kirja.

Nevakiveä parempaa henkilöä tuskin löytyy kertomaan niin länsivaltojen kuin pohjoismaidenkin suhtautumisesta Suomeen. Olihan Nevakivi vuosina 1980-1995 Helsingin yliopiston poliittisen historian professori.

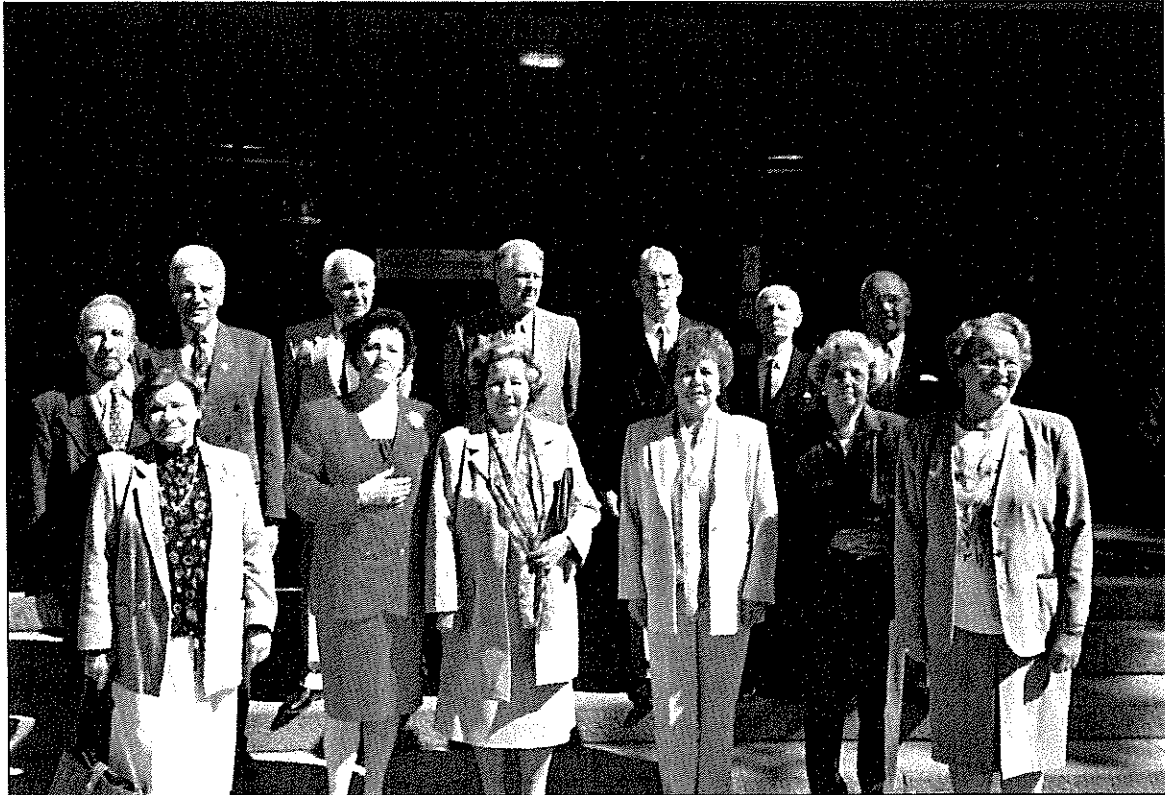
Tämän teoksen sisällön esittely edes pääkohdin on vaikea tehtävä. Niin valtavasti Nevakivi on "sullonut" asiaa kansien väliin. Esittelyn tekee ongelmalliseksi myös länsivaltojen sodan aikana osoittama päättämättömyys, pohjoismaiden pelko, ei vain Neuvostoliittoa, vaan myös länsivaltoja kohtaan.

Tarinan taustat

Pieni kertaus tapahtumista on paikallaan. Syyskuun 1. päivänä 1939 hyökkäsi Saksa Puolaan. Tähän operaatioon liittyi pari viikkoa myöhemmin Neuvostoliitto ja aseveljet jakoivat valloitetun Puolan keskenään. Ranska ja Iso Britannia liittyivät sopimuksen velvoittamina sotaan Saksaa vastaan.

Tätä sotaa käytiin Ranskan pohjoisrajalla ja se oli asemasotaa. Ranskan ja Iso Britannian mukaan lähtöä sotaan lisäsi Adolf Hitleriin kohdistama pettymys. Hitlerhän vakuutti lukuisissa yhteyksissä työskentelevänsä rauhan puolesta. Kuitenkin juuri Hitler 23.8.1939 solmi Stalinin kanssa sopimuksen, jossa pohjois- ja itä Euroopan alueet jaettiin Saksan ja Neuvostoliiton kesken. Britit ja ranskalaiset päättivät panna stopin Hitlerin pyrkimyksille. Samanaikaisesti NL alkoi painostaa Baltian maita ja Suomea.

Marraskuun viimeisenä päivänä 1939 hyökkäsi Neuvostoliitto Suomeen. Jos Hitlerin teot olivat nostattaneet tunteita, niin nyt tapahtui Pohjoismaissa, Iso Britanniassa, Ranskassa ja

4.6.1950 Maasotakoulusta valmistunut 32.kadettikurssi kokoontui kadettisarineen Helsinkiin kauniissa kevätssä 16.5. viettämään 50-vuotisjuhliiaan. Vierailua Santahaminassa isännöi Kadettikoulun johtaja eversti Lasse Otranen. Menneitä muisteltiin myös juhlaillallisella Katajanokan Kasinolla.

SUOMEN BOFORS

Puh. 09 - 439 12 10
www.saab.se

Yhdysvalloissa oikea "räjähdys" yleisessä mielipiteessä (toki tosin muuallakin Euroopassa jopa Saksassakin). Neuvostoliitto katsottiin raukkamaiseksi petturiksi ja röyhkeäksi hyökkääjäksi. Ymmärtäjiä ei juuri ollut. Tämä oli suuren yleisön ja julkisen sanan mielipide. Tästä oli eräänä seurauksena NL:n erottaminen Kansainliitosta 14.12.1939.

Nevakivi kuvaa tätä prosessia toisaalta yleisön toisaalta maiden johdon kannalta. Ne eivät läheskään aina olleet yhteneväisiä.

Lännen todelliset intressit

Länsivaltoja pelotti tietysti Suomen kohtalo, mutta kuten nyt on varmistunut, ne pelkäsivät vielä enemmän aseveljien Neuvostoliiton ja Saksan hyökkäystä Pohjoismaihin Ruotsin malmivarojen kannustamana. Kuten tiedämme saksalaisilla oli tämänkin suuntaisia ajatuksia.

Tämä oli lähtökohtatilanne. Suomi, Ruotsin malmi, Norjan rannikot (mm sukellusvenetukikohdiksi) olivat ne tekijät, jotka vaikuttivat tehtyihin ratkaisuihin. Kun demokratiassa oltiin, oli tietenkin yleinen mielipide huomion arvoinen tekijä. Se - siis yleinen mielipide - tuki Suomea lähes varauksetta. Hallituksilla oli muutakin ajateltavaa. He pelkäsivät Saksan mahtia tukevaa Ruotsin malmiteollisuutta. Ilman Ruotsin malmia Saksalla ei ollut mahdollisuuksia sotia vuosikaudella.

Länsiliittoutuneet ryhtyivät suunnittelemaan sotaretkeä Suomen avuksi. Todellisuudessa tavoite oli Jällivaaran ja Kiirunavaaran kaivosalueet. Kannattaa muistaa, että Iso Britannia ja Ranska olivat sodassa Saksaa vastaan. Sotaa, jota käytiin asemasotana tuossa vaiheessa (talvella 1939/40) oli kuitenkin sotaa. Länsivallat kuvittelivat, että ei

Saksa lähde liikkeelle - karkea virhearvio.

Apuretkikunta

Tästä huolimatta ryhdyttiin puuhaamaan apuretkikuntaa Suomeen. ja samalla Ruotsiin. Nämä suunnitelmat tulivat pian Norjan ja Ruotsin hallitusten tietoon. Kumpikin vastusti jyrkästi aikeita. Nämä valtiot olivat tosivaikeassa tilanteessa. Kummassakin maassa maanpuolustus oli laiminlyöty. Siitä huolimatta valmistauduttiin vastustamaan apuretkikunnan läpimeenoa.

Suomi taisteli menestyksellä Neuvostoliittoa vastaan. Ruotsi ja Norja pelkäsivät niin Neuvostoliittoa kuin Saksaa, Ranskaa ja Iso Britanniaa.

Länsiliittoutuneitten apuarmeijan suuruus puheissa vaihteli 100 000 ja 10 000 välillä. Hiltalleen suomalaisille selvisi, että jos apujoukkoja tulee, niin rintamalle niitä riittää enintään 12 000. Liittoutuneitten jutut mihin hinnasta Petsamoon, Pohjois-Suomen puolustuksesta länsiliittoutuneitten voimin todettiin kaikki epärealistisiksi. Kannattaa vertailun vuoksi palauttaa mieleen, että Jatkosodan aikana saksalainen 20. vuoristoarmeija, joka vastasi Pohjois-Suomen puolustuksesta oli vahvuudeltaan n. 220 000 kokenutta taistelijaa.

Professori Nevakivi kuvaa kirjassaan perusteellisesti tätä prosessia puolelta ja toiselta, milloin Pariisiin milloin Lontoon, milloin Tukholman ja milloin Helsingin tai Mikkelin näkökulmasta.

Länsijohdon ajatukset

Erilaisten johtohenkilöitten arviot ja kannanotot tulevat lukijan eteen. Daladier, Chamberlain, Gamelin, Halifax, Snow, Ironside, Ganeval, Churchill, Verker, McMillan, Ryti, Kallio, Tanner, Mannerheim ym tulevat esiin

kumpujen yöstä.

Nevakivi kuvaa mestarillisesti tätä prosessia puolelta ja toiselta.

Suomalaisille lukijoille täysin uutta tietoa Nevakivi antaa Yhdysvalloista ja sen suhteesta Talvisotaan. Yleinen mielipide, radio ja sanomalehdistö mukaan luettuna oli yhtenä rintamana Suomen taistelun puolella. Valtion johto sen sijaan käyttäytyi halpamaisesti. Samanaikaisesti tuomittiin NL:n hyökkäys ja kaikessa hiljaisuudessa samanaikaisesti myytiin sotatarvikkeita NL:lle. Kun Suomi halusi ostaa taisteluvälineitä, löytyi aina joku syy miksi ei juuri nyt voitu myydä. Totuuden nimessä on sanottava, että saatiinhan USA:sta ostettua mm 44 kpl Brewster hävittäjiä. Ne vaan eivät enää ennättäneet Talvisotaan.

Edellä mainittu luku USA:n suhtautumisesta Suomeen on kenties kirjan mielenkiintoisin anti.

Korkealaatuinen teos

Jukka Nevakiven kirja "Apu jota ei annettu" on ilman muuta muuan tärkeimmistä sotiamme ja niiden taustoja käsittelevistä teoksista. Ei ole ihme, että sen edeltäjä on ollut yliopiston kurssikirjana. Tämä teos ottanee sen paikan.

Teos on korkealaatuinen, selvä ja helppolukuinen. Lähteistö on perusteellinen. Valokuvat "näytelmän" tärkeimmistä henkilöistä valaisevat ja täydentävät tekstiä.

Lyhyesti sanottuna; laadukas perusteos, jonka kuuluminen upseerien peruskirjastoon on suositeltavaa. □

Kadettiupseeriveistoksen nykyvaihe

Kadettiupseeriveistosta käsittelevä kirjoitus oli viime vuoden viimeisessä Kylkiraudan numerossa, mutta kun tuon lehden postituksessa tapahtui häiriö, on tässä kirjoituksessa sekä toistoa entisestä että uudempaa ja ajankohtaisempaa tietoa jäsenistölle.

Kadettiupseeriveistoksen tarkoitusta pohdittaessa päädyttiin siihen, että työn tuloksena pitäisi olla kadettiupseerien ja heidän koulutuksensa kunniaksi pystytetty taideteos, jonka niin menneet, olevat kuin myös tulevat kadettiupseeripolvet voisivat tuntea omakseen. Tämän kuvaaminen yhdellä näköispatsaalla ei tuntunut mahdolliselta. Asiaa vaikeutti vielä se, että ei ollut löydettävissä ainuttakaan asua, joka olisi kaikille kadettiupseereille yhteinen. Edellä olevan perusteella päädyttiin toimikunnassa ja sittemmin myös Kadettikunnan hallituksessa hyväksyttynä ratkaisuna kolmiosaiseen teokseen.

Symboliikka

1. osassa - KADETTIVELJEYS - on kolme maastopukuista sotilasta. Tällä kuvataan kadettiaikaista koulutusta, jonka aikana luodaan pohja myös kadettiveljeydelle. Harmaa graniittipaasi on noin kaksi metriä korkea ja henkilöhahmot ovat luonnollisen kokoisia.

2. osassa - ISÄNMAA - on merenrantahahmotelma, jolla on tuotu esille kadettiupseerien yhteistä lupausa "uhrata työni ja elämäni Isänmaalle", mutta samalla kolmea puolustushaaraa, joissa kadettiupseerit palvelevat.

3. osassa - CONSTANTEM DECORAT HONOR - on jokai-

sen kadettiupseerin tuntema ja Kadettikunnan tunnukseksi omaksuma em lause sekä kohokuvana kaikille yhteinen upseeritutkinnon merkki. Graniittipaaden etuosa on muuten puhdas ja siihen "kunnia kestävän palkka"-päämäärään voi jokainen sijoittaa mielessään oman uransa tavoitteen. Paaden takaosaan tulee merkintä pystyttyjästä päivämäärineen.

Veistoksen paikaksi on valittu Santahaminassa Maanpuolustuskorkeakoulun Ritaritalon pääsisäänkäynnin oikeanpuoleinen rinne, jossa veistos on kaikkien korkeakoulussa eri kursseilla opiskelevien kadettiupseereiden nähtävillä. Paikan ovat hyväksyneet myös sekä maapohjan haltija että Ritaritalon suunnitellut arkkitehti.

Työn eteneminen

Veistoksen graniittipaadet ovat työn alla kuvanveistäjä Raimo Jaatisen työhuoneessa. Työ on edistynyt aikataulussa ja veistos paljastetaan aikaisemmin suunnitellun mukaisesti Kadettikunnan 80-vuotisjuhlallisuuksiin liittyen.

Veistos suunniteltiin pääosin rahoitettavaksi siten, että kukin elossa oleva kadettiupseeri osallistuisi hankkeeseen nuorimman kadetin yhden päivän päivärahallaan suuruusella panoksella eli 60 markalla. Tähän mennessä runsaat puolet kadettikursseista on hoitanut osuutensa joko kokonaan tai osittain. Todettakoon, että kadettikursseilta tulevasta rahallisesta tavoitteesta on kuitenkin toteutunut vasta runsas kolmannes, sillä nuorempien ja lukumäärältään suurehkojen kurssien osuuksia on vielä saapumatta.

Vielä ehtii mukaan

Mikäli jokin kadettikurssi ei ole vielä toteuttanut yhteisesti rahan keräystä on toki mahdollista osallistua veistoshankkeeseen yksityisestikin. Tätä varten on käytettävissä Kadettikunnan hallussa oleva toimikunnan pankkitili Merita 101450-91505. Kadettikunnalla on hankkeen rahoittamiseksi keräykselle Etelä-Suomen lääninhallituksen myöntämä keräyslupa n:o ESLH-1999-03739/TU-52/10.12.99. Jäsenkeräyksen lisäksi on saatu mukaan muutamia yhteisöjä, mutta edelleen on nähtävissä yhteishengen ratkaiseva merkitys eli - TAHDOT KAI SINÄKIN OLLA MUKANA YHTEISESSÄ HANKKEESSA.

Matti Vanonen

Kadettinumero 3161

Uutuuskirja johtamisen parhaista kokemuksista ja menetelmistä

Suomen menestyksekkäimpien johtajien ja asiantuntijoiden opit yksissä kansissa

Johtamisen taito avaa näköaloja talouselämän kehitykseen

Kirja kattaa vuodet 1975–1999. Kirjan ajankuvat näyttävät maamme eturivin yritysten kansainvälistymisen ja kehittymisen tunnuslukujen valossa.

Taitava johtajuus, onko sitä?

Tulosjohtaminen, laatu, prosessit, tiimit ja muut johtamisen opit seuraavat toistaan vuosikymmenten vaihtuessa ja toimintaympäristön muuttuessa yhä epävarmimmaksi. Miten johtaminen on muuttunut, millaiset asiat ovat pysyneet, mitkä kadonneet? Onko toiminta ympäristön muutos tuonut mukanaan sisältöjen ja ydin osaamisen muuttumisen? Menestyksen kivijalkoja muutoksessa ovat tieto, taito, osaaminen ja kyky viedä asioita nopeasti käytännön toiminnaksi.

Muutos ja kehitys, johtajien puheenvuoroja

Kokemuksiaan ja johtamisoppejaan kertovat mm. Jukka Härmälä, Jouko K. Leskinen, Jere Lahti, Roger Talermo, Pekka Luhtanen, Gustav Hagglund, Reijo Karhinen, Jouko Hannus ja Asko Sarkola.

Johtamisen taito antaa mielenkiintoisen kokonaiskuvan liike-elämän, johtamisen ja kehittämisen taustoista ja tosiasioista ajalta, jolloin Suomen talouselämä koki yhden historian rajuimmista murroksista.

Lisätiedot kirjasta ja tilaukset suoraan internetistä www.johtamisentaito.com

Johtamisen taito -kirja on saatavilla myös **netti-kirjakaupoista** ja hyvin varustetuista **kirjakaupoista** kautta maan.

Johtamisen taito

– näkijöitä ja tekijöitä

Intohimo opettamiseen ja valmentamiseen

Toimitusjohtaja ja liikkeenjohdon konsultti Kari Kasanen kertoo kokemuksia omistuneista muutosohjelmista. Neljännesvuosisata näköalapaikalla suomalaisen talouselämän palveluksessa – yli miljoona suomalais-ta on osallistunut Kari Kasasen suunnittelemiin koulutusohjelmiin.

WM-data Kasanen,
Heikkiläntie 6, 00210 HELSINKI,
Puh. (09) 613 66 22, Faksi (09) 613 66 235
www.johtamisentaito.com

Vetres toiminta

Pääsihteeri Pekka Rapila kertoo palstallaan Kadettikunnan strategiasuunnitelmasta ottaa vastuuta veteraanien sanoman eteenpäinviemisestä.

Kerronpa miten tätä asiaa on hoidettu Vantaalla jo vuodesta 1994. Valtakunnallinen veteraanien kirkkopyhä pidettiin Vantaalla 12.9.1993. Tähän osallistui n. 6000 veteraania. Näin suuren tapahtuman organisaation suunnitteli Vantaan Sotaveteraanien talousneuvos Jorma Suvanto.

Päivän tapahtumat saatiin komelluksitta läpivietyä jopa taloudellisesti tuloksellisesti. Jälkiselvittelyssä todettiin, että näin hyväksi koettua eri yhteisöjen muodostamaa organisaatioita ei kannata purkaa. Toimintaa päätettiin jatkaa yhteistyöelimenä, johon kuului edustajat eri veteraanijärjestyksistä, reservin upseerien ja aliupseerien yhdistyksistä, Vantaan kaupungista, Vantaan seurakunnista, Maanpuolustusnaisista ja Helsingin Sotilasläänistä. Mukana on veteraanien lisäksi myös keski-ikäisiä maan-

puolustuksesta kiinnostuneita naisia ja miehiä. Tämä rekisteröimätön yhteisö sai nimen VETRES, jonka toiminta painottuu veteraanien perinnön vaalimiseen ja maanpuolustukseen.

Hallituksessa on 34 eri yhdistysten edustajia. Sen puheenjohtajana on nykyisin eversti evp Erkki Silvo ja sihteerinä valt. maisteri Jaakko Vesanen. Alavaliokuntia on järjestely-, ohjelma-, tiedotus- ja opetus-, perinne- sekä talousvaliokunta.

Toimintamuotoja ovat perinnetiedon keruu, koululaisille veteraanijuhlien järjestäminen ja matkat entisille taistelupaikoille sekä Baltiaan.

Näkyvänä aikaansaannoksena on 27.4.1995 sodan päättymispäivänä Tikkurilan vanhan rautatieaseman puistoon veteraanipaaden pystyttämien ja sen luovutus Vantaan kaupungille.

"Sotiemme opetukset" -projekti, jota johtaa veteraani, professori Seppo Ervasti painottuu voimakkaasti koululaisille pidettyihin tilaisuuksiin. Näihin sisältyvät n. tunnin pituinen veteraanijuhla, muistoesineiden ja valoku-

vien näyttely. Lisäksi käydään koululaisten kanssa varuskuntavierailulla.

Veteraanijuhlan ohjelma koostuu suullisista kertomuksista sodasta ja sota-ajoista sekä veteraanijuhla "Rytmihäiriön" musiikki- ja lauluesityksistä. Juhlan jälkeen on yleensä ruokailu oppilaiden kanssa.

Oppilaat ovat tarkkaavaisina seuranneet esityksiä samoin myös opettajat, joille sotavuosien vaiheet voivat olla lähes tuntemattomia. Parhaan kiitoksemme olemme saaneet eräältä 12-13-vuotiaalta koulutytöltä, joka sanoi juhlan jälkeen "Te olette meidän idoleja". Taistolaisuusvuosien jälkeen ei veteraani sen parempaa kiitosta voi saada.

Kuvanäyttelystä on kehitetty 30-sivuinen kuvajulkaisu "Kuvat kertovat sodista". Se on pienoistietokirja vuosien 1939-1945 sodista. Rytmihäiriö-yhtye on tehnyt sota-ajan lauluista kasetin. Pääsihteerille on toimitettu näistä näyttekappaleet. Niitä voi tilata Vetrekseen sihteeriltä hintaan à 50 mk/kpl + postituskulut Jaakko Vesaselta puh/fax 09-823 1137.

Toiminnan tiiviyyttä kuvastaa tilasto 1.1.1996 - 31.12.1999. Vierailuja kouluihin 46, vierailuja muihin 11 ja vierailuja Santahaminaan 3, kuvanäyttelyjä on ollut 14 kohteessa. Kaikkiaan on ollut yhteensä 84 veteraanitilaisuutta, joissa 24.220 henkeä.

Alusta alkaen mukana olleena rivijäsenenä on ilolla todettava, että yhteishenki on ollut säröjä vailla ja toiminta todella tehokasta. Niinpä esim. hallituksen kokouksissa osallistuminen on lähes 100 %.

Me vantaalaiset olemme hieman ylpeitä Vetreksestä, olemmehan itse asiassa edelläkävijöitä. Toivomme vastaavanlaista toimintaa muuallekin.

Olli Vuorio

Kuvat kertovat sodista -näyttelyssä veteraanit selostavat kuvien ja omien kokemustensa avulla sotiemme historiaa.

TietoEnator ^{TE}

Building the Information Society

**Rakennamme
tietoyhteiskuntaa
myös puolustusvoimien
kumppanina.**

TietoEnator Oyj
Järjestelmäpalvelut

Tietotie 6
PL 403, 02101 Espoo
puh. (09) 862 6000, fax (09) 464 803

Ylistönmäentie 33
PL 203, 40101 Jyväskylä
puh. (014) 415 7211, fax (014) 415 7440

Tieteenkatu 1
PL 95, 33101 Tampere
puh. (03) 286 6111, fax (03) 318 1003

e-mail: info@tietoenator.com
www.tietoenator.com

TE

Securitas Paloturva - Uusi palvelukonsepti

Securitas on aloittanut myös Suomessa paloilmoinjärjestelmien toimitukset sekä niihin liittyvien palvelujen tarjoamisen.

Uuden pelastustoimilain myötä mm. paloilmoitimiin liittyvät hoito- ym. vastuut ovat siirtyneet entistä enemmän kiinteistön haltijan vastuulle. Yritykset valitsevat tason jolla he ylläpitävät paloturvallisuuttaan. Huonosti hoidettu paloilmoin johtaa turhiin hälytyksiin, taloudellisten riskien kasvuun ja vahinkojen sattuessa imagoon liittyviin ongelmiin. Hyvin hoidettuna taas hyvän paloturvallisuuden saavuttaminen aiheuttaa paljon työtä ja huolenpitoa. Määräyksissä kun on esitetty melko tarkat velvollisuudet liittyen sekä paloilmoitimien hankintaan että niiden hoitamiseen.

Koska Securitas on palveluyritys, on uuteen tuotteeseen sisällytetty suuri joukko paloturvallisuuteen liittyviä palveluita sekä korkealaatuiset paloilmoinjärjestelmät. Parhaimmillaan asiakas voi ostaa Securitakselta modernin paloilmoinjärjestelmän ja kaikki siihen liittyvät tehtävät ja hoitotyöt. Tämä mahdollistaa yrityksen ulkoistavan paloturvallisuustehtävänsä ammattilaisten hoidettavaksi.

Paloilmoinjärjestelmät

Securitas käyttää paloilmoinlaitteistona Oy Esmi Ab:n kehittämiä ja valmistamia tuotteita. Esmi Esa paloilmoinkeskus on moderni osoitteellinen ja analoginen toimintaperiaatteeltaan. Tämä mahdollistaa toimenpiteiden kohdistamisen tarkasti niihin ilmaisimiin jotka hälyttävät tai vaativat huoltoa. Analogisuus taas tuo mukanaan mahdollisuuden saada jär-

jestelmästä tietoa enemmän kuin pelkät hälytykset. Se voi antaa savusta jo ennen palohälytystä ennakkovaroituksen Securitaksen hälytyskeskukseen, jolloin lähin vartija lähetetään kohteeseen ennen kuin varsinainen palohälytys on syntynyt. Lisäksi järjestelmä analysoi koko ajan itseään ja kertoo huoltoa vaativista ja liikaantuneista ilmaisimista.

Esmi paloilmoinkeskus liitetään hätäkeskukseen puhelinlinjaa pitkin COM yhteydellä. Lisäksi se liitetään Securitaksen hälytyskeskukseen Safenet liitynnällä. Tämä mahdollistaa keskuksen käytön Securitaksen hälytyskeskuksesta käsin kuten paikallisestikin. Safenet linjaa pitkin saa Securitas myös kaikki hälytykset ja muut tapahtumat palokeskukselta hälytyskeskukseensa.

Ilmaisimet

Ilmaisimia on erilaisiin olosuhteisiin monenlaisia, mm. savu-, lämpö-, yhdistelmäilmaisimia jne. Ilmaisinalikoimalla voidaan suojata lähes millaiset tilat tahansa ilman turhia hälytyksiä.

Securitas Paloturvan palvelut

Pääkäyttäjäpalvelut

Securitaksen paloturvavastaava hoitaa asiakkaan paloilmoinjärjestelmää asiallisesti ja määräysten mukaisesti. Hän myöntää tulityölupia, hoitaa tulityövärtioinnin tarvittaessa, ylläpitää paikantamiskaavioita, suorittaa eri palojärjestelmien kuukausikokeilut, tilaa viranomaisilta määräaikaistarkastukset, ylläpitää kohdekansiota ja hoitaa raportoinnin sovitulla tavalla.

Ennakkovaroituspalvelu

Jokaiseen ilmaisimeen voidaan asettaa taso jossa se antaa ennakkovaroituksen Securitaksen hälytyskeskukseen. Tällöin lähetetään paikalle lähin vartija, joka toteaa hälytyksen syyn ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla. Vartijan toiminta on nopeata ja tehokasta koska tieto ennakkovaroituksesta saadaan ilmaisimen tarkkuudella.

Huolto- ja ylläpito

Securitas korjaa järjestelmän viat ja huoltaa ne asianmukaisesti. Parhaimmillaan Securitas tarjoaa korkealaatuisen paloturvan 24 tuntia vrk:ssa koska jos vikaa ei voida heti korjata ovat vartiointin henkilöt käytössä mm. palovartiointiin ilman että kiinteistön haltijan täytyy esim yöllä alkaa järjestellä tilapäisratkaisuja.

Securitas Combi

Securitas Paloturva ja muut Securitaksen tuotteet ja palvelut voidaan koota yhteen sopimukseen - Securitas Combiin. Tällöin Securitas investoi tarvittaviin laitteistoihin ja ylläpitää niitä. Käytettävät palvelut määritellään yhdessä ja kirjataan sopimukseen. Asiakkaalle nimetty Securitaksen yhteyshenkilö tuntee sopimuskokonaisuuden ja yrityksen toimintaympäristön. Asioiden hoitaminen on vaivatonta ja toiminnan kehittäminen helppoa.

Yhteystiedot

Securitas Paloturvasta saat lisätietoa yhteyshenkilösi kautta tai seuraavilta henkilöiltä: Marko Hämäläinen puh. 0204 91 2513, Jouko Ahonen 0204 91 2380, Tapio Hovi-aro 0204 91 2468.

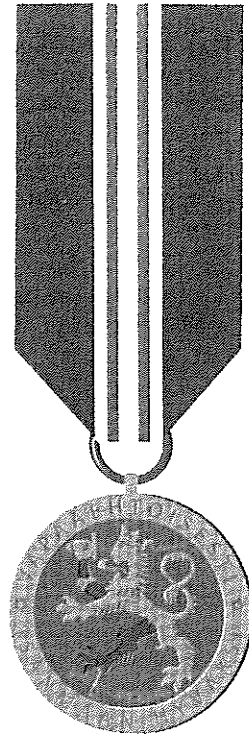

Tämän päivän talkoomitali perustettu

Vapaaehtoisen maanpuolustuksen piiriin on saatu uusi palkitsemisväline, Vapaaehtoisen Maanpuolustuksen Ansionitali. Sen avulla voidaan palkita myös ne perustason maanpuolustuksen vapaaehtoiset toimijat, joilla ei ole kertausharjoituspäiviä tai varusmieskoulutusta.

Uusi mitali on mm. vasta päättyneessä Tuemme Turvallisuutta -keräyksessä tunnustuksena käytetyn ns. talkoomitalin perillinen. Talkoomitali oli ilman keräystunnusta tarkoitettu aikanaan vain sotien ja jälleenrakennusajan mitaliksi. Sen käyttöalan laajentamista nykyaikaan-kin harkittiin, mutta sekaannusten välttämiseksi päätettiin perustaa uusi. Mitalia on kaksi luokkaa, pronssinen ja puhtaasta hopeasta valmistettu korkeampi luokka, jonka mitalit ovat numeroituja ja saajat muodostavat mitalivaltuuskunnan. Mitalitoimikunnan puheenjohtaja on kenraaliluutnantti Erkki Laatikainen.

Mitali asettuu luontevasti aiemmin käytössä olleen Maanpuolustusmitalin rinnalle. Siitä sen käyttöala poikkeaa niin, että se voidaan myöntää kenelle tahansa kansalaiselle, joka on kuulunut vähintään viisi vuotta

johonkin maanpuolustusyhteisöön, tai myös merkittävän yksittäisen vapaaehtoisen maanpuolustusteon tehneelle henkilölle. Sukupuolella, varusmiespalveluksella tai kertausharjoitusvuorokausien määrällä ei tässä yhteydessä ole merkitystä, eikä palvelus vakinaisessa väessä automaattisesti oikeuta mitalin saamiseen. Tarve tällaiselle mitalille on ollut selvästi olemassa. Vapaaehtoisen maanpuolustustyön ansiomitali voidaan myön-

tää tietenkin myös henkilölle, joka on saanut Maanpuolustusmitalin.

Mitalin takana on maanpuolustuslehti Suomen Sotilas, jonka 80-vuotistaipaleen kunniaksi mitalivalmistelut käynnistettiin. Mitalin mahdolliset tuotot menevät maanpuolustustahtoa lujittavaan työhön, erityisesti perinteiden vaalimiseen ja maanpuolustusviestintään, joka "informaatio sodan" yltyessä tarvitsee lisää ruutia.

Uuden mitalin myöntöperusteista saa tietoja Suomen Sotilaasta, puh (09) 496189.

Lisätietoja:

Päätoimittaja Heikki Tiilikainen
Suomen Sotilas
Döbelnink 2
00260 HELSINKI

Kadettiupseerimatrikkeli-2000 ennakkotilausten postitus

Matrikkelin postitus ennakkotilaille on alkanut. Postitus tapahtuu kesäkuun aikana. Ennakkotilausten suuresta määrästä johtuen (n. 2 300 kpl) osoitteiden tarkistaminen on ollut mahdoton tehtävä, joten matrikkeli on postitettu siihen osoitteen, joka ennakkotilauslapussa on. Tilausten suuresta määrästä johtuen

matrikkeleita on valitettavasti postitettu myöskin jo kuolleille henkilöille. Pyydän anteeksi omaisilta.

Posti on kevään aikana muuttanut toimintatapojaan. Ilmoituskortteja tulee vain yksi ja noutamaton lähetys palautetaan automaattisesti kahden viikon kuluttua lähettäjälle.

Jos ette saa ennakkoon tilaamaanne

matrikkeliä kesäkuun aikana, pyydän ottamaan yhteyttä allekirjoittaneeseen asian selvittämiseksi. Puhelin (09) 490 759, fax (09) 446 262 ja sähköpostitse: marjukka.lehtinen@kadettikunta.fi

Marjukka Lehtinen

Kadettiupseerit 1920-2000 - tuore läpileikkaus ammattikunnastamme

Ammatti- tai virkakunnittain koottujen henkilömatrikkelien yhtenä päätarkoituksena siviilipuolella on asiakaspalvelun parantaminen. Upseerimatrikkelissa tämäntyyppinen hyötynäkökohta jää vähäisemmäksi siitäkin huolimatta, että kirja tarjoaa oivan apuvälineen myös henkilöstöhallinnolle.

Viestejä muutoksesta

Uutta matrikkelia selaillessa lukijalle avautuu kosolti asioita, joita tuskin tulisi muuten ajatelleeksikaan. Sitten edellisen matrikkelin eli vuoden 1985 jälkeen upseerikuntamme kotitauttoissa on tapahtunut merkittävä muutos. Aikaisemmin upseeriston valtaosa oli lähtöisin viljelijäperheistä, mutta nykyiset yliupseerit, kapteenit ja majurit näyttävät olevan suurelta osin virkamiesten, toimihenkilöiden ja yrittäjien poikia.

Kadettikurssin lisäksi nykypolven upseerit pitävät tapana opiskella siviiliopetuslaitoksissa, ja yllättävän moni on myös suorittanut loppuututkinnon. Väitöskirjakaan ei ole enää mikään harvinaisuus virkakunnassamme. Siviiliopinnot saattavat selittää senkin, että ura upseerina katkaistaan monesti vain muutaman palveluvuoden jälkeen ja siirrytään muihin tehtäviin.

Osasyynä tähän ilmiöön saattaa olla myös pitkälle koulutetun puolison tasokas työpaikka. Sitä ei haluta menettää, jos vähemmän ansaitseva upseeri-isä saisi pelkäämänsä siirron. Uudesta matrikkelista havaitaan näet sekkin seikka, että puolisoitten oppineisuus on kasvanut ainakin samassa tahdissa upseereiden kanssa ellei nopeamminkin. Nykyisten upseereiden puoliset käyvät yleensä ansiotöissä, ja heidän joukossaan on alansa huippuosaajia.

Kuvaa koulutuksen kehitystä

Matrikkelista nähdään selvästi myös koulutusjärjestelmämme kehitysvaiheet. Sotien jälkeisinä vuosikymmeninä kadettikursseilta valmistuneet upseerit suorittivat yleensä yliupseeri- ja kapteenikurssin, sitten Sotakorkea-

koulun tai esiupeeerikurssin. Muutamat kävivät täydennyskursseja ja yleisesikuntaupseerit vielä ylemmän päällystön kurssin. Vuoden 1985 matrikkelissa alkoivat yleistyä jo erilaiset YK-kurssit.

Nyt palveluksessa olevat upseerit näyttävät käyneen aikaisempaa enemmän erilaisia täydennyskursseja. Mitä nuoremmasta päällystöstä on kyse, sitä monipuolisemmiksi käyvät luettelot suoritetuista kursseista ja opetustilaisuuksista. Neljä vuottakaan kestävä opiskelu kadettikursseilla ei anna riittäviä valmiuksia esimerkiksi rauhanajan perusyksikön päälliköksi, sodanajan joukko-yksikön komentajaksi tai ampumarjoitusten johtajaksi. Täydentävä koulutus näihin tehtäviin saadaan nykyisin puolustushaarojen, ase-lajien ja toimialojen omilla kursseilla.

Silmiin pistävä piirre upseeriston koulutusjärjestelmässä on myös ulkomaisten kurssien huima lisääntyminen. Se kertoo puolustusvoimien kansainvälistymisestä rinnan muun yhteiskunnan kanssa. Aikaisemmissa matrikkeleissa yleisimpiä ulkomaisia koulutustilaisuuksia olivat Neuvostoliitossa tapahtuneet kurssitukset, jotka liittyivät asehankintoihin. Ruotsin sotakorkeakoulussa opiskeli yleensä yksi suomalainen kapteeni kerrallaan. Silloin tällöin komennettiin meiltä upseeri myös Ranskan, Ison-Britannian tai Yhdysvaltain sotilasopetuslaitoksiin.

Kansainvälisyys sekä luottamustoimet

Euroopan Unionin jäsenyyden myötä osallistuminen kansainvälisille upseerikursseille on kasvanut räjähdysmäisesti. Samansuuntainen kehitys on tapahtunut myös ulkomaisten palvelupaikkojen kohdalla. Matrikkelista nähdään, että YK-komennusten lisäksi kymmeniä suomalaisia upseereja palvelee jatkuvasti Euroopan eri maissa asiantuntijatehtävissä, edustustoissa tai esikunnissa.

Vanhastaan upseerien tiedetään miehittäneen erityisesti urheilu- ja eräseurojen johtopaikat, mutta 1970-luvulta lähtien heidän luottamus-

tehtävänsä näyttävät laajentuneen myös yhteiskunnallisille sektoreille. Tuolloin puolustusvoimien kantahenkilökunta sai luvan osallistua kunnallispolitiikkaan edellyttäen, ettei tunnustautunut minkään poliittisen puolueen kannattajaksi.

Sanotusta ajankohdasta alkaen varuskuntapaikkakuntien kunnanvaltuustoihin alkoi ilmestyä myös upseereita. Aktiivisimmat heistä ovat luoneekin komean uran yleensä sitoutumattomina vaikuttajina niin kotikunnissaan kuin kuntainliitoissa tai maakuntahallinnossa.

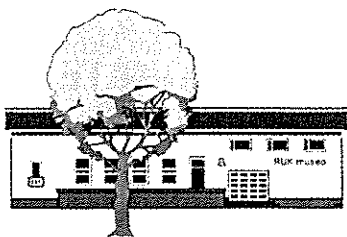
Luottamustoimien kasaantumisessa on vuosikymmenien kuluessa tapahtunut myös selkeä painopisteen muutos. Aikaisemmin järjestötehtävissä häärivät kenraalit ja everstit. Nyt niissä touhuavat kapteenit, majurit ja everstiluutnantit. Olisiko niin, ettei nykykenraaleilta ja uraputkessa olevilta eversteiltä riitä enää vapaa-aikaa virkatehtävien ulkopuolisille järjestöille eikä yhteiskunnallisille riennöille.

Hyvässä seurassa

Edellä esitetyt havainnot ovat yksittäisiä poimintoja uusimmasta upseerimatrikkelista. Sitä selatessaan tarkkaavainen lukija voi tehdä rajattoman määrän johtopäätöksiä ammattikuntamme vaiheista ja sen rakennekehityksestä. Vaikka kirjasta onkin jätetty pois henkilö kronikat niistä 1825 upseerista, jotka oli merkitty kuolleeksi jo edellisessä vuoden 1985 matrikkelissa, toimii Kadettiupseerit 1920 - 2000-teos arvokkaana tietolähteenä nykypäivän upseerille. Onhan se läpileikkaus joukosta, joka inhimillisistä heikkouksistaan huolimatta kuuluu suomalaisen yhteiskunnan peruspilareihin. Sen joukon jäsenyyttä meistä yhdenkään ei tarvitse aristella.

Tuomo Hirvonen
Matrikkelitoimittaja

Sotilasmuseot

RUK-museo

Kadettikoulunkatu 8, 49400 HAMINA
Puh. (05) 181 66498

AVOINNA

Kesäaikaan tiistaista sunnuntaihin
klo 10.00 - 16.00
muulloin tilauksesta puh. (05) 181 66291
Uudelle vuosituhannele uusin haastein.
Kalustenäyttelyhallin avajaiset
Reserviupseerikoulun 80-vuotisjuhlien
yhteydessä 4.6.2000

MANNERHEIM-MUSEO

Avoinna pe-la-su 11-16.00
tai ryhmille sopimuksen mukaan.
Puh. (09) 635 443, fax (09) 636 736
Kallioliinantie 14, 00140 Hki
(Kaivopuisto, Raitiovaunut 3b ja 3t)

TYKISTÖMUSEO

Linnankasarmi, Hämeenlinna

Kaupungin keskustassa Hämeen linnan vieressä sijaitseva sotahistoriallinen erikoismuseo, jonka kokoelmat ovat kansainvälisestikin ainutlaatuiset. Sisä- ja ulkonäyttelyalue vanhassa kasarmimiljöössä. Suomen ja tykistön historiaa 1400-luvulta 2000-luvulle.

Uutuutena multimediaesitys Tali-Ihantalan torjuntataisteluista kesällä 1944.

Erikoisnäyttelyt: Kari Suomalaisen sodanaikaisia tykistöaiheisia piirroksia ja Rynnäkkötykkipataljoona 1943-44 sekä Mannerheim-ristiri Olli Aulangon vaunu.

Kahvio.

Avoinna: 2.5.-30.9. ma-su 10-18, 1.10.-30.4.

la-su klo 12-17, muulloin sopimuksen mukaan.

Tiedustelut: Puh. 03-682 4600, Fax 03-682 4601

VIESTIKESKUS LOKKI

Naisvuori, puh.(015) 194 2429. *Jatkosodan aikainen päämajan viestikeskus Lokki, toimi Naisvuoren luolassa.*

Avoinna 15.5.-31.8. päivittäin klo 10-17, muulloin tilauksesta puh. (015) 194 2424. Pääsymaksu 10 mk, alle 18-vuotiaat ilmaiseksi, ryhmät (yli 12 hlöä) 8 mk/hlö. Aukioloaikojen ulkopuolinen käynti 80 mk/ryhmä pääsymaksun lisäksi.

PÄÄMAJAMUSEO Päämajankuja 1-3, 50100 Mikkeli
Suljettu korjaus- ja laajennustöiden vuoksi kesään 2001 asti.

MANNERHEIMIN SALONKIVAUNU Rautatieasema.
Marsalkka Mannerheimin käytössä vuosina 1939-1946 ollut salonkivaunu, joka on nähtävissä ulkoapäin.

Sisätilat avoinna yleisölle vain 4.6. klo 10-17.

VIESTIMUSEO

Riihimäen varuskunta-alueella

Avoinna: lauantaisin klo 13.00-15.00
sunnuntaisin klo 13.00-16.00
Muulloin sopimuksen mukaan.

Puh. (019) 181 2111, (019) 181 2738 museo

ETELÄ-POHJANMAAN MAAKUNTAMUSEO

Suojeluskunta- ja Lotta Svärd -museossa ovat esillä ainutlaatuiset suomalaiset vapaaehtoiset maanpuolustajat, jääkärit, suojeluskuntalaiset ja lotat, sekä suojeluskuntien urheilu.

Avoinna ke klo 12.00- 18.00
to-pe klo 12.00 -17.00
la-su klo 12.00- 16.00

SUOJELUSKUNTA- JA LOTTA SVÄRD-MUSEO

Kauppakatu 17, 60100 Seinäjoki, puh. 06-416 2734
fax. 06-416 2642, e-mail: e-pohj.maakuntamuseo@sjk.fi

LAPPENRANNAN MUSEOT

RATSUVÄKIMUSEO

ETELÄ-KARJALAN TAIDEMUSEO
KANSAINVÄLISEN KÄSIKIRJALLISEN KOKOELMAN JA VEISTOKSIA

ETELÄ-KARJALAN MUSEO
MONNEPOS - MUISTATKO SEN

KÄSIKIRJALLISEN
KANSAINVÄLISEN RUUKKUKILPAILUN TULOKSIA
Auki: ma-pe 10-18, la-su 11-17,
tied. 05-616 2261

Tutustu Suomen suurimpaan rakennuskohteeseen Salpa-asemaan

Miehikkälän Salpalinja-museo
tied. puh. 05-74 901, fax 05-749 0219
www.miehikkala.fi
Salpamaja-ravintola, puh. 05-347 7383

Virolahden bunkkerimuseoalue
tied. puh. 05-758 111, fax 05-347 1957
www.virolahti.fi
Bunkkerialueen kioskki, puh. 05-357 5213

Onnittelemme Kylkirautaa

SÄHKÖSUUNNITTELUTOIMISTO FORSSELL OY

Larin Kyöstin tie 6, 00650 Helsinki
Puh. 752 0700

HELKAMA FORSTE OY

Kuivakorventie 1, 30300 FORSSA
Puh. (03) 415 61 Fax. (03) 422 2212

M. NIIRANEN OY

suunnittelu- ja rakennuspalvelu

Kuntokartoitukset, rakennussuunnitelmat,
Rekitie 1, 87250 Kajaani
Puh. (08) 613 2416, 050 594 8516, Fax. (08) 613 2417

EKOKEM

Ekokem Oy Ab, PL 181, 11101 RIIHIMÄKI
Puh. (019) 7151. Fax (019) 715305, 715 300
Internet: <http://www.ekokem.fi>

Tekee työtä paremmin pakatun puolesta

Hj. JOUSI OY

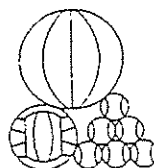
PL 16, 20781 KAAKINA
Puh. (02) 28 211 Fax (02) 242 1166

ARTTURI ANTTILA OY

Taipaleenkatu 5, 38700 Kankaanpää
Puh. 02-572 1059

RAHAPAJA OY

LAAJASALON PALLOILUHALLIT

Sarvastonkaari, p. (09) 698 7654
00840 HELSINKI

SHELL KONTIOMÄKI

PUH. 08-687 2301

Kajaanista pohjoiseen...

Helmi Simputka

KALLION SÄHKÖ OY

- A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA -
Eteläranta 2, 00130 Helsinki
Puh. (09) 696 2740

METALLITEOLLISUUDEN KESKUSLIITTO

Eteläranta 10, 00130 Helsinki
Puh. (09) 19 231
www.met.si

...lue
Hämeen Sanomat

...pysyt jäljillä!

HÄMEEN SANOMAT

HÄMEEN MAAKUNTALEHTI

Navidec Oy

PL 326, 00151 Helsinki
Puh. 09-7001 7780

VÄRI LAITINEN OY

Maakuntakatu 23, 96200 Rovaniemi
Puh. (016) 314 383

Felix Abba Oy

PL 683, 20361 Turku
Puh. (02) 410 414

A KUUSISTO-HYDRAULI Ky

Keskuojantie 13, 33900 Tampere
Puh. (03) 265 6931

Onnittelemme Kylkirautaa

STEN

steel is our business

ERIKOISTERÄKSET, PUTKET,
TYÖKALUPRONSSIT
LÄMPÖKÄSITTELYPALVELUT
TEOLLISUUSTARVIKKEET

OY STÉN & Co AB Sulantie 16-18
PL124 04301 Hyrylä Puh. (09) 274 6030

AMMATTIELEKTRONIIKAN
ASiantuntija

NOVACOM OY

Kuitinmäenkaari 14 A
02210 Espoo
Puh. (09) 884 5485
Fax. (09) 884 5145

ESSELTE

*Tunnettuja merkkituotteita
nykypäivän toimistoon*

Hertz NO

AUTOVUOKRAAMOJEN

Puh. 0800-11 22 33
SOTAVÄEN
SOPIMUSTOIMITTAJA

REKA

R U B B E R

Teknisiä kumituotteita teollisuuden
tarpeisiin

**Reka
Rubber Oy**

PL 6, 21381 AURA
Puh. (02) 486 420 Fax. (02) 486 0822

OY WESTERN SHIPYARD LTD
25570 Teijo
Puh. (02) 736 6511, telex 6877 teijo sk
Telefax (02) 736 6515

Kauppalehti

ETELÄ-SUOMEN SANOMAT

Päijät-Hämeen Ykköslehti
Esan Kirjapaino Oy - Itä-Häme

LAHTI

POPULISMIA JA
POPULISMIA

Kylkiraudan Herra Päätoimittaja. Esitän Suomen sanomalehtimiesliiton Journalistin ohjeisiin viitaten kohdella immin, että julkaisisitte lehdessänne seuraavan VASTINEEN. Se koskee Kylkirauta-lehden numerossa 1/2000 julkaistua pääkirjoitustanne 'Populismi ja päätoimittajan vastuu'.

1. Sana 'populismi' määritellään Nykysuomen sanakirjan neljännen osan luvun 'Vierasperäiset sanat' sivulla 329. Sen määritelmän mukaan populismi on a) kirjallisuudessa eräs Ranskassa ensimmäisen maailmansodan jälkeen syntynyt kansanelämän kuvauksen suunta; ja b) kansansuosion tavoittelu varsinkin demagogian keinoin. Sana 'demagogia' määritetään saman teoksen sivulla 70. Siellä sillä tarkoitetaan kansankiihotusta.

2. Per Ultimons pakinaa (SAL 2/2000, 51) voidaan ehkä äärimmäisen avarasti katsoen pitää 'populismin' määritelmän a) mukaisena kansanelämän kuvauksena. Siinähan nimittäin tarkasteltiin miten, sanatarkasti lainaten, *'uratikkaiden alimmaisilla puolilla ponnistava opiskelija, eritteli OPISKELIJOIDEN tunteja oppilaitoksessaan'* [kursivointi, lihavointi ja isojen kirjaimien käyttö vastineen laatijan].

3. 'Populismin' määritelmän b) mukaisina kirjoituksina Per Ultimons kolumneja ei sen sijaan voi pitää. Ainakin SAL 2/2000 julkaistu kolumni tarkasteli opiskelijoiden tunteja sitä arvopohjaa ja työnteon arvomaailmaa vasten, jotka ovat toistaiseksi vallalla puolustusvoimissa sekä suomalaisessa yhteiskunnassa. Sel-

laista tarkastelukulmaa ei voi pitää määritelmän b) mukaisena kansansuosion tavoitteluna eikä varsinkaan kansankiihotuksen keinoin.

4. Mitä taas tulee sananvapauteen, voidaan todeta, että Sotilasaikakauslehti on suorastaan kulkenut sananvapauden kärkipartiossa. Onhan se sallinut Per Ultimons kolumnoida upseerien ammattijärjestön kustantamassa lehdessä, joka on samalla instituutio, vaikkei hänen kolumniensa sanoma ole yleensä noudatellut minkään barrikadilinjan ajatusmaailmaa.

5. Sotilasaikakauslehti on lisäksi numeroissaan 8/1993-3/2000 antanut kadeteille kaiken sen palstatilan, jota he vain ovat pyytäneet. Lehdessä on julkaistu kaikki ne yksi (1) juttua, jotka kadetit ovat sen toimitukseen julkaistaviksi lähettäneet. Sekin ainokainen käsitteli Co-operative Banners-97-harjoitusta (SAL 1/1998, 20-23).

6. Mutta siihen ei Sotilasaikakauslehden toimituksella ole henkilövoimavaroja käytettävissä, että toimitus alkaisi *itse* [kursivointi vastineen laatijan] masinoida saati sepittää kadettien juttuja omille sivuilleen.

7. Sen sijaan Sotilasaikakauslehti ei ole numeroissaan 8/1993-3/2000 suvainnut mitään 'turpa kiinni kaikilta muilta paitsi minulta itseltäni ja samoinajatteluilta' -sananvapautta. Ja juuri sellaistaahan Kylkiraudan 2/2000 pääkirjoituksessa käsittääkseni

peräänkuulutetaan.

8. Sekä Sotilasaikakauslehden päätoimittajalla että kolumnisti Per Ultimolla on kylläkin kylmä pää ja rautaiset kädet, mutta myös lämmin sydän, VI. Leninin erästä aikalaistuonnehdintaa mukaellakseni. Jo edellä Per Ultimons kolumnista otetussa suorasta lainauksesta käy ilmi, ettei siinä suinkaan hyökätty yhtään ketään pientä ihmistä vastaan. Kolumnissahan vain eriteltiin eräitä käsityksiä, jotka ovat ilmeisesti tavalla tai toisella saatetut pesiytymään ammattiaan opiskelevien, tulevien aktiiviupseerien ajatusmaailmaan.

9. Lopuksi haluaisin vielä muistuttaa mieliin sen kadettilupauksen, jonka Sotilasaikakauslehden päätoimittaja ja Kylkiraudan päätoimittaja ovat molemmat ymmärtääkseni itsekin antaneet ja nimikirjoituksillaan vahvistaneet:

"Kadettilupun, sotilaan korkeimpien hyveiden uskollisuuden ja miehuuden, kunnian ja toveruuden vertauskuvan edessä minä lupaan uhrata työni ja elämäni Isänmaalle.

Kadettiaikanani ja sen jälkeen olkoon tunnukseni Suomen vapaus ja kansamme onni. Isien sankarimuisto säilyköön minulle pyhänä, ja sotilaan kunnia olkoon toimintani johtotähti. Ajatuksieni ja tekojeni kannustimet ja tavoitteet olkoot aina ylevät ja jalot.

En karta työtä, en taistelua, en kärsimyksiä, en kuolemaa tämän lupaukseni lunastamiseksi. Auttakoon Jumala minua olemaan kestävä kunnian tiellä."

10. Siinä on nähdäkseni upseereille ja kadeteille arvopohjaa tajunnanvirran ja hedonismin sijaan.

Erkki Nordberg
Sotilasaikakauslehden
päätoimittaja

Constantem decorat honor

Ylennetty kenraaliluutnantiksi

Jäppilä, Olavi Ensio 53.k 4.6.2000

Vara-amiraaliksi

Kaskeala Pauli Juhani 38.mek 1.3.2000

Kenraalimajuriksi

Kylä-Harakka, Ilkka Eemeli 53.k 4.6.2000

Prikaatikenraaliksi

Puheloinen, Ari Tapani 58.k 4.6.2000

Everstiksi

Aikio Hannu Einari 61.k 4.6.2000

Haaksiala Jukka Antero 61.k 4.6.2000

Häkkinen Risto Juhani 61.k 4.6.2000

Kääriäinen Juhani Mikael 60.k 4.6.2000

Lehto Seppo Juhani 50.k 4.6.2000

Leikas Pentti Kalevi 50.k 4.6.2000

Liimatainen Juhani Mikael 62.k 4.6.2000

Manninen Raimo Juhani 51.K 4.6.2000

Mäenpää Jari Juhani 62.k 4.6.2000

Räty Arto Tuomas 63.k 4.6.2000

Kommodoriksi

Uitti, Erkki Jaakko 47.mek 1.1.2000

Lehtinen, Kauko Pekka M 46.mek 1.3.2000

Rannikko Juha Sakari 46.mek 4.6.2000

Tikka Jaakko Olli Yrjö 44.mek 4.6.2000

Everstiluutnantiksi

Turunen, Uljas Eerik 62.k 1.1.2000

Kinnunen, Mauri Olavi 60.k 1.3.2000

Pyy, Jouni Kristian 62.k 1.3.2000

Autere Paavo August Otto 59.k 4.6.2000

Ericsson Carl Bertel 51.k 4.6.2000

Haapanen Kari Matti Juhani 60.k 4.6.2000

Hautasaari Kari Antero 60.k 4.6.2000

Haverinen Seppo Ensio 65.k 4.6.2000

Heimonen Kai Lauri Juhani 60.k 4.6.2000

Kainulainen Esa Ilmari 65.k 4.6.2000

Kalmari Kai Risto 67.k 4.6.2000

Kohijoki Leo Antero 64.k 4.6.2000

Koskela Mauri Tapani 67.k 4.6.2000

Laine Eero Tapani 54.k 4.6.2000

Lapinleimu Eero Olavi 49.k 4.6.2000

Linna Terho Antero 60.k 4.6.2000

Luukka Eero Ilmari 67.k 4.6.2000

Mattila Eero Olli Kalevi 60.k 4.6.2000

Nevala Sulo Juhani 60.k 4.6.2000

Nokkala Jaakko Heikki Juhani 54.k 4.6.2000

Nyman Ilkka Erkki Olavi 58.k 4.6.2000

Putkonen Juha Paavo 67.k 4.6.2000

Rannikko Kari-Pekka 67.k 4.6.2000

Sevon Raimo Juhani 67.k 4.6.2000

Spåre Carl-Erik 52.k 4.6.2000

Suutarinen Jukka-Pekka Ilmari 53.k 4.6.2000

Toivonen Matti Kalevi 49.k 4.6.2000

Vainonen Mikko Juhani 67.k 4.6.2000

Valli Kari Keijo Kalervo 60.k 4.6.2000

Werner Erik Sigurd August 60.k 4.6.2000

Komentajaksi

Kunnala, Olli Markku Tapani 46.mek 1.1.2000

Vainionpää Matti Juhani 67.k 4.6.2000

Majuriksi

Blomqvist, Vesa Antero 75.k 1.1.2000

Matilainen, Erkki Tapio 75.k 1.1.2000

Ritola, Jaakko Johannes 75.k 1.1.2000

Tähtinen, Jukka Sakari 69.k 1.1.2000

Ala-Mutka Timo Sakari 69.k 4.6.2000

Anttila Jussi Uolevi 69.k 4.6.2000

Haikarinen Jussi Aleksanteri 74.k 4.6.2000

Hartikainen Timo Pekka 74.k 4.6.2000

Hokkanen Veli-Jussi Tapani 68.k 4.6.2000

Jaakkola Juha Ensio 69.k 4.6.2000

Karhu Harri Teppo 69.k 4.6.2000

Kautiainen Harri Eerik 74.k 4.6.2000

Kivelä Antti Juhani 69.k 4.6.2000

Koli Pentti Johannes 74.k 4.6.2000

Kostiainen Timo Marko 72.k 4.6.2000

Kuusela Teijo Juhani 69.k 4.6.2000

Lehtinen Vesa Antero 74.k 4.6.2000

Lehtonen Juha Pauli 69.k 4.6.2000

Leino Timo Tapani 59.k 4.6.2000

Luiro Reima Antero 69.k 4.6.2000

Manninen Pertti Kalevi 69.k 4.6.2000

Multanen Mika Johannes 74.k 4.6.2000

Peltonen Hannu Olavi 69.k 4.6.2000

Pietilä Juha Pekka 69.k 4.6.2000

Pouttu Ville-Pentti 74.k 4.6.2000

Puhakka Tino Pentti Tapani 69.k 4.6.2000

Raanto Heikki Juhani 69.k 4.6.2000

Rauhala Mauri Kullervo 69.k 4.6.2000

Raunio Jouni Matti 69.k 4.6.2000

Reini Harri Tapani 69.k 4.6.2000

Räsänen Tommi Olavi 69.k 4.6.2000

Saari Rami Kalervo 74.k 4.6.2000

Saaristo Esa Arvid 74.k 4.6.2000

Sievänen Pekka Antero 70.k 4.6.2000

Taitto Juha Petteri 74.k 4.6.2000

Ukonaho Tero Erkki 69.k 4.6.2000

Veijalainen Aarne Olavi 69.k 4.6.2000

Vehviläinen Timo Petteri 74.k 4.6.2000

Komentajakapteeniksi

Salo, Mikko Tapio 55.mek 1.1.2000

Leppänen, Harri-Petteri 55.mek 1.3.2000

Pinola, Mikko Petteri 55.mek 1.3.2000

Kivelä Jyrki Tapani 52.mek 4.6.2000

Kapteeniksi

Krouvi, Miki Samuli 79.k 1.1.2000

Olli, Jaakko Lauri 80.k 1.1.2000

Pitkäniitty, Heikki Pekka 80.k 1.1.2000

Keinonen, Timo Väinö 80.k 1.3.2000

Eklund Marko Tapani 78.k 4.6.2000

Erkkilä Kalle Sakari A 78.k 4.6.2000

Hakanen Mika Erik 78.k 4.6.2000

Harju Mikko Petteri 78.k 4.6.2000

Heikkilä Heikki Juhani 78.k 4.6.2000

Helanen Olli Heikki Ilmari	78.k	4.6.2000
Herranen Timo Olavi	78.k	4.6.2000
Hugg Markku Juhani	78.k	4.6.2000
Hämäläinen Mika Antero	78.k	4.6.2000
Kaarre Arjo Kristian	78.k	4.6.2000
Kajander Mika Ilari	78.k	4.6.2000
Kananen Janne Petri	78.k	4.6.2000
Kari Kimmo Antti Johannes	78.k	4.6.2000
Karsikas Jarkko Antero	78.k	4.6.2000
Kauhanen Juha Tapani	78.k	4.6.2000
Kauppinen Jaakko Sakari	78.k	4.6.2000
Kekoni Panu Henrikki	78.k	4.6.2000
Keränen Tommi Tapio	78.k	4.6.2000
Kinnunen Kimmo Olavi	78.k	4.6.2000
Korhonen Aku Kalervo	77.k	4.6.2000
Korvala Marko Petteri	78.k	4.6.2000
Laaksonen Ari Matti	78.k	4.6.2000
Laurila Antti Lauri Mikael	78.k	4.6.2000
Lehtisalo Petri Kalle Juhani	78.k	4.6.2000
Lehtonen Vesa Veikko	78.k	4.6.2000
Liene Timo Tapio	78.k	4.6.2000
Luomajärvi Tommi Marko J	78.k	4.6.2000
Luukkonen Jyri Marko	78.k	4.6.2000
Mahonen Joni Pekka	78.k	4.6.2000
Miettinen Hansi Mikko	78.k	4.6.2000
Mikkola Tatu Eero Juhani	78.k	4.6.2000
Mure Ari Juhani	78.k	4.6.2000
Myllymäki Juha Mikael	77.k	4.6.2000
Mäenpää Tero Juhani	78.k	4.6.2000
Mälkki Jukka Petri	78.k	4.6.2000
Mörk Joni-Petri Mikael	78.k	4.6.2000
Oksanen Olavi Tapio	78.k	4.6.2000
Paldanius Harri Veli Henrik	78.k	4.6.2000
Peltomäki Juha Petteri	78.k	4.6.2000
Ponto Juha Petri	78.k	4.6.2000
Raitasalo Jyri Juhani	78.k	4.6.2000
Rantanen Petri Kalevi	77.k	4.6.2000
Riihimäki Jari Markus	78.k	4.6.2000
Ristiluoma Juha Matti	78.k	4.6.2000
Römpötti Mikko Aleksis	78.k	4.6.2000
Salminen Juha Olavi	78.k	4.6.2000
Sihvonen Tomi Johannes	78.k	4.6.2000
Soppi Petri Väinö Tapio	78.k	4.6.2000
Turunen Jarkko Tapio	78.k	4.6.2000
Viholainen Mika Petteri	78.k	4.6.2000
Welling Kimmo Kalervo	78.k	4.6.2000

Kapteeniluutnantiksi

Salonen, Taneli Matti	63.mek	1.1.2000
Teljamo, Heikki Pekka	62.mek	1.1.2000
Ahvonon, Kimmo Sakari	63.mek	1.3.2000
Harras Jarmo Antero	78.k	4.6.2000
Isberg Karl Kristian Nikolai	61.mek	4.6.2000
Karppinen Marko Urho	61.mek	4.6.2000
Kotilainen Juha Antero	78.k	4.6.2000
Kuosmanen Kai Petteri	78.k	4.6.2000
Lund Tom Kristian	78.k	4.6.2000
Mikkonen Riku Juhani	78.k	4.6.2000
Rautanen Jukka Sameli	78.k	4.6.2000
Vappula Matti Miika Johannes	78.k	4.6.2000
Vierula Mauri Erkki Tapio	78.k	4.6.2000
Wikström Kaarle Sakari	61.mek	4.6.2000

Reserviin

Ylii Vakkuri Matti Juhani	77.k	8.3.2000
Kapt Forsman Juha Antero	74.k	22.3.2000
Ev Hietanen Heikki Matti	50.k	1.4.2000
Evl Ylisiurua Mikko Tapio	59.k	1.4.2000
Komkapt Ahonen Heikki T	59.k	1.4.2000
Evl Liimatainen, Pauli Juhani	59.k	1.4.2000
Kaptl Harjula Juha Mikael	51.k	14.4.2000
Ylii Aho Kimmo Jyri Petteri	78.k	15.4.2000
Kom Pöyhiä Erkki Juha A	39.mek	19.4.2000
Kapt Karppinen Tarmo Veli	73.k	25.4.2000
Evl Loikkanen Pekka Juhani	53.k	1.5.2000
Evl Martikainen Jaakko Evert	55.k	1.5.2000
Kapt Saresma Jukka Yrjö J	76.k	1.5.2000
Ylii Hakkarainen Pasi Petteri	79.k	1.5.2000
Ylii Yrjölä Petteri	80.k	1.5.2000
Evl Inkinen Esko Juhani	55.k	1.6.2000
Evl Kaskiaho Keijo Pekka O	56.k	1.6.2000
Kapt Savolainen Tommi Anssi	75.k	22.6.2000
Kenrl Kainulainen Juha Niilo	47.k	1.7.2000
Evl Kjellberg Björn-Åke Emil	54.k	1.7.2000
Evl Partanen Raimo Fredrik	59.k	1.7.2000
Kom Rinnevaara Pekka Juhani	58.k	1.7.2000
Maj Aineslahti Timo Vesa	68.k	1.7.2000
Kaptl Himanen, Heikki T	62.mek	1.7.2000
Kaptl Merenheimo Marko A	77.k	1.7.2000
Kapt Jantunen Matti Kaleva	75.k	5.7.2000
Evl Ulander Veli Ilkka Tapio	58.k	7.7.2000
Ev Kuparinen Veli Pekka	57.k	1.8.2000
Evl Tyrväinen Risto Perttu T	55.k	1.8.2000
Maj Vartiainen Raimo Kalevi	59.k	1.8.2000
Evl Saharinen, Teuvo Kalervo	53.k	1.8.2000
Kapt Leskinen Lauri Ensio	74.k	15.8.2000
Ev Partanen Aulis Raimo Tapio	49.k	1.9.2000
Evl Haavisto Matti Antero	58.k	1.9.2000
Kom Karnaranta Hannu K	44.mek	1.9.2000
Evl Kumpula Kari Martti J	54.k	1.9.2000
Kapt Mähönen Iiro Tapani	71.k	22.9.2000
Evl Hannukkala Pekka Väinö	53.k	1.10.2000
Maj Liikola Ari Henry	58.k	1.10.2000
Maj Silvast Risto Tapani	58.k	1.10.2000
Ev Kotilainen Leo Julius	51.k	1.1.2001
Ev Päivärinta Heikki Juhani	55.k	1.1.2001
Evl Keskinen Vesa Sakari	58.k	1.1.2001
Maj Härkin Veijo Ilmari	60.k	1.4.2001
Maj Lehtinen Jarmo Tapani	60.k	1.6.2001

Kyllikirauta onnittelee ylennettyjä ja
toivottaa reserviin siirtyneille parhaita
menestystä

Purista parempi tuotto

- Evli Global Multi Manager

Pankkitilien korkojen verovapaus poistui 1.6.2000 lähtien. Siten esim. säästötillille maksettava 2 %:n korko yllämainitusta päivästä lähtien on verollista tuloa. Nyt on aika miettiä tuottavampia vaihtoehtoja!

Evli Global Multi Manager -rahastoperhe tarjoaa sijoittajalle kolme erinomaista, tuotto- ja riskiprofiiltaan erilaista vaihtoehtoa. Rahastot sijoittavat varansa Evlin ja Fidelity Investmentsin hyvin menestyneisiin osake- ja korkorahastoihin ja näin niissä yhdistyvät Evlin ja Fidelityn asiantuntemus ja resurssit.

Rahastojen merkintäpalkkio on 0 % 30.6.2000 saakka. Minimimerkintä on 5.000 euroa tai Evlin Jatkuvan Rahastosäästämisen kautta vähintään 80 euroa/kk.

Sijoita nyt ja hyödynnä useiden rahastojen tuottokehitys kaikilla maailman markkina-alueilla!

EVLI

- osaamisella arvoa -

Evli-Rahastoyhtiö Oy
Aleksanterinkatu 19 A, PL 1081, 00101 Helsinki
Puh. (09) 476 690, Fax (09) 622 5171
www.evli.net

Pankkiiriliike Evli Oyj on yksityinen, suomalainen sijoituspalveluyritys, joka tarjoaa kokonaisvaltaista investointipankkipalvelua. Konsernin toiminta jakautuu kolmeen toimialaan: varainhoitoon, välitystoimintaan ja Corporate Finance -toimintaan. Näitä toimintoja tukevat laajat makrotaloudelliset ja yrityskohtaiset analyysit. Evlin oma pääoma on noin 53 miljoonaa euroa (316 Mmk) ja henkilöstön lukumäärä noin 300. Evlin sijoitusrahastoja hallinnoi Evli-Rahastoyhtiö Oy.

Tee merkintä Internetissä
www.evli.net

Lisätietoja rahastosta sekä rahastoesitteen
saat asiakaspalvelustamme
(09) 4766 9320

Kirjan ylistys

Muutama päivä sitten olin mukana, kun Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto vietti 75-vuotisjuhlaan. Siellä kirjojen keskellä tuli ajateltua kirjaa ja kirjoja.

On niitä, joiden mielestä kirjalla ei ole tulevaisuutta. Kirjat ovat epäkäytännöllisiä. Ne vievät tilaa. Niistä on vaikea löytää mitään. Tietoa niihin mahtuu vähän. Ne ovat kalliita.

Tiedän. Minulla olisi varmaan paremman luokan mersu, jos en olisi tuhannut rahojani kirjoihin. Tosin löydän kirjastostani kaikenlaista, mutta etsimiseen menee helposti tunteja ja vuorokausiakin. Muutettaessa kirjat ovat painajainen ja pölytöminä tavallinen ihminen ei niitä pidä.

Muutama viikko sitten kirjani tuottivat minulle uuden yllätyksen. Puoli seinällistä hyllyjä sortui ja toista tuhatta teosta levisi lattialle. Avuttomana ihmettelen yhä, miten saisin hyllyt kestäämään pystyssä.

Sanovat, että ongelmani olisivat poissa, jos ymmärtäisin käyttää sähköisiä tiedonvälitysjärjestelmiä. Internetistä saisin tiedot nopeasti ja siististi. Erilaiset levykkeet veisivät vähän tilaa sisältäen tietoja, joiden tallentamiseksi tarvittaisiin kirjoja metrikaupalla.

Aion pysyä kirjan kannalla. Oikeastaan kannatan kirjaa sitä enemmän, mitä ankarammin aikamme huuhaamiehet painavat päälle panos-tuotos-puheineen ja koneen palvontoiheen.

En minä sinänsä tekniikan vihollinen ole. Kotonani on monenlaisia vemppeitä ja omalla autollani ajan mielelläni. Mutta että päästäisin välineen ohjaamaan elämäni. Ei tule kuuloonkaan.

Välinehän kirjakin on. Mutta se on väline, joka on niin lähellä luojansa ihmisen sisintä kuin mahdollista on.

Havainnollistan sanottavani käyttäen esimerkkinä kirjoja, joita sattumalta luen tällä hetkellä. Ne ovat Robespierren elämäkerta 1930-luvulta, venäläisen kansansielun erittely 1940-luvulta ja kenraali Ségurin muistelmat 1820-luvulta.

Kaikki kirjat eivät ole mestarin kädestä. Edellinen jo lukemani kirja oli Adolf Eichmannin muistelmat 1950-luvulta sellainenkin kirja on todella olemassa! Teksti oli tekijänsä mukaista, kuivan narisevaa byrokraatin kieltä, mielenkiintoista mutta puisevaa.

Siinä asian ydin onkin. Kirja on kuin ihminen. Tosin on luultavaa, että jokainen kirjoittaja pistää tekstiinsä parastaan, jolloin kirja tavallaan on ihmistäkin parempi. Mutta ei tekijä sittenkään itseään pakoon pääse. Niinpä byrokraatti on byrokraatti kirjoittaessaankin.

Robespierre-kirja sen sijaan on mestarillinen. Senkin teemana on fanaattinen byrokraatti, mutta kirjoittaja oli ranskalaisen kulttuurin parhaita tuntijoita.

Hänen filosofoiva tutkimuksensa giljotiinin ystävistä on kuin ajatuksien jalokivi.

Samaa on sanottava venäläisen kansansielun selvittelystä. Kirjoittaja on kuin runoilija enkä tiedä, onko hän alkuunkaan oikeassa. Varmaa on silti, että korvieni väliin on pujahtanut joukko hänen näkemyksiään.

Entä sitten Ségur, Napoleonin adjutantti? Tieteellisesti arvioituna kirjassa on muistivirheitä ja yksipuolisuuksia. Mutta kuvaajana Ségur oli armoitettu. Henkeä on pidäteltävä, kun kenraali marsittaa lukijansa eteen suuren keisarinsa ja tämän unohtumattoman armeijan.

Koneella on koneen sielu eli ei sielua lainkaan. Jopa Adolf Eichmann oli koneeseen verrattuna henkevä.

Ainakaan minun järkeni voimalle ei ole mahdollista keksiä, miten kone voisi voittaa ihmisen hengen alueelle. Internet pystyy kyllä välittämään tietoa tuhotomasti, mutta se on massamaista detaljitietoa, joskus hyödyllistä päivän askareissa, väliin kelvollista tietokilpailuissa ja usein viihteestä käyvää sellaista kaipaa-ville.

Mutta miten esimerkiksi venäläisen kansansielun syvyyksiin voisi päästä välineellä, jonka henki liikkuu sarjakuvan tasolla? Koska tavoitan sähköisistä välineistä kenraali Ségurin muistikuvat sellaisina kuin hän halusi ne minulle välittää?

Otan riskin, että kirjahyllyni kaatuu uudelleen, jos saan sen joskus pystyyn. Mutta sellaisia yllätyksiä tuottaa minulle myös ihminen, hyviä ja vähemmän hyviä. Älkää yrittäkö vetää minua ihmisen luota koneiden sekaan. Harvasta asiasta luulen hermostuvani, mutta siitä hermostun.

Sampo Ahto

IM MEMORIAM

Rautava

Pekka Tapio
Majuri
s. 9.6.1951
k. 2.2.2000
Kad.n:o 6097
61. kurssi

Häkkiä

Viljo Antero
Insinöörieversti
s. 28.5.1921
k. 19.2.2000
Kad.n:o 2225
26. kurssi

Lakka

Kalevi
Majuri
s. 28.2.1932
k. 29.2.2000
Kad.n:o 3529
40. kurssi

Virkkunen

Lauri Veikko
Kapteeni
s. 30.12.1920
k. 3.3.2000
Kad.n:o 2887
27. kurssi

Aarnio

Olavi Arvo
Yliluutnantti
s. 6.11.1920
k. 22.3.2000
Kad.n:o 2690
27. kurssi

Heiskanen

Raimo Valmari
Kenraalimajuri
s. 9.7.1922
k. 4.4.2000
Kad.n:o 2411
26. kurssi

Lipponen

Urpo Henriikki
Majuri
s. 20.11.1944
k. 4.4.2000
Kad.n:o 5324
53. kurssi

Konttinen

Kauko Päiviö
Kommodori
s. 19.11.1919
k. 5.4.2000
Kad.n:o 458
17. merikurssi

Valkama

Anssi Yrjö
Kapteeni
s. 6.3.1928
k. 6.4.2000
Kad.n:o 3076
29. kurssi

Halmevaara

Kai Yrjö
Kenraaliluutnantti
s. 9.4.1916
k. 17.4.2000
Kad.n:o 1601
22. kurssi

Sairanen

Veli Oskari
Majuri
s. 1.12.1916
k. 21.4.2000
Kad.n:o 2135
25. kurssi

Rintanen

Martti Olavi
Eversti
s. 15.1.1917
k. 28.4.2000
Kad.n:o 1658
22. kurssi

Karvinen

Pentti Olavi
Majuri
s. 29.7.1936
k. 4.5.2000
Kad.n:o 600
28. merikurssi

Kuosa

Kalle Juhani
Everstiluutnantti
s. 8.2.1919
k. 7.5.2000
Kad.n:o 2789
27. kurssi

Manni

Jouko Mikko Antero
Kapteeni
s. 20.9.1946
k. 15.5.2000
Kad.n:o 771
39. merikurssi

e-SITTELISIMME "HELPON".

Eivät teknologiset innovaatiot ja uudet ratkaisut tyhjästä synny. Pitää olla edelläkävijä. Ajatella sähköistä kauppaa ja langatonta viestintää kun muut vielä murehtivat tuhruisia faksejaan. Eikä sekään riitä, palvelu pitää toteuttaa, tehdä siitä helppokäyttöinen, monipuolinen, laajennettava ja joustava.

Monille e-kauppa on hankalaa tulevaisuutta. Joissakin yrityksissä siitä käytetään vuosien saatossa hankitun kokemuksen myötä nimeä "helppo".

0800 9 3866 tai www.kolumbus.fi

Kolumbus
INTERNET

D767

HITSAUSKAASUT
ERIKOISKAASUT

JAKELUJÄRJESTELMÄ
KAASULAITTEISTOT

HITSAUSKONEET
HITSAUSTARVIKKEET

OY WOIKOSKI AB
Pääkonttori
Voikoski, PL 1
47901 Vuohijärvi
Puh. (015) 770 0700
Faksi (015) 770 0720

OY WOIKOSKI AB
Runeberginkatu 23
48200 Kotka
Puh. (05) 218 2300
Faksi (05) 218 2567

OY WOIKOSKI AB
Teppanala
55610 Imatra
Puh. (05) 476 1828
Faksi (05) 436 9142

OY WOIKOSKI AB
Palokärjentie 7
02660 Espoo
Puh. (09) 541 6044
Faksi (09) 541 9376

OY WOIKOSKI AB
Hepolamminkatu 31
33720 Tampere
Puh. (03) 318 3090
Faksi (03) 318 1510

OY WOIKOSKI AB
Pansiontie 65
20240 Turku
Puh. (02) 240 4516
Faksi (02) 240 4791

OY WOIKOSKI AB
Puurtajankatu 22
04440 Järvenpää
Puh. (09) 2709 3320
Faksi (09) 292 2002

OY WOIKOSKI AB
Käsityökatu 15
78200 Varkaus
Puh. (017) 552 3643
Faksi (017) 552 6850

OY WOIKOSKI AB
Rataskatu 2
15700 Lahti
Puh. (03) 787 5003
Faksi (03) 787 5220

OY WOIKOSKI AB
Sälpäkuja 6
90630 Oulu
Puh. (08) 534 3000
Faksi (08) 531 8407

**K
A
S
U
O
S
A
M
I
S
T
A**

WOIKOSKI